

Våler kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 18.10.2021 08:30

Sted:

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.

på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 07.10.2021

For leder i Våler kontrollutvalg 2019-2023, Geir Thomas Finstad

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Våler kontrollutvalg 2019-2023 18.10.2021 3

Saker til behandling

50/21 Sak V-50/21 Referater, orienteringer og diskusjoner	5
51/21 Sak V-51/21 Ytterligere oppfølging av FR Vann og avløp - Utsatt sak	19
52/21 Sak V-52/21 Orientering om kommunens praksis med bruk og resultater av avvikssystemet Compilo	21
53/21 Sak V-53/21 Samtale med kommunedirektøren	22
54/21 Sak V-54/21 Rapport - Undersøkelse/forv.kontroll rundt gebyrøkningen i SOR	23
55/21 Sak V-55/21 Bestilling av Forvaltningsrevisjon/Eierskapskontroll for 2022	30
56/21 Sak V-56/21 Oppdragsavtalen 2022	103
57/21 Sak V-57/21 Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet 2022	110
58/21 Sak V-58/21 Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2021	132
59/21 Sak V-59/21 Plan for forenklet etterlevelseskontroll	134
60/21 Sak V-60/21 Samtale med ordføreren	135
61/21 Sak V-61/21 Eventuelt	136

MØTEINNKALLING

Våler kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 18.10.2021 kl. 08:30
Sted: Møterom ved kantina
Arkivsak: 18/00082

Kontrollutvalgets medlemmer:	Geir Thomas Finstad (BVS) - leder Hans Johan Finne (SP) – nestleder Unni Langmoen (FOLI) Egil Olav Hansen (SV) Åse Pedersen (AP)
Foreløpig innkalt varamedlem:	
Mulig forfall:	
Ordfører:	Ordfører May Liss Sæterdalen
Revisor:	Revisjon Øst IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/Rolf Berg oppdr.ansv.forv.rev. Lina Høgås-Olsen/Magnus Michaelsen/Jo Erik Skjeggstad
Kopi av innkallingen sendes:	Daglig leder i Revisjon Øst IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av innkallingen sendes til:	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling
Sekretær:	Sekretariatsleder Anne Haug
Invitert til sak:	Ordfører May Liss Sæterdalen til sak 60/21 Kommunedirektør Rune Antonsen til sakene 53-54/21 Revisjon Øst til sakene 54-56/21 og 58-59/21 Fungerende virksomhetsleder Teknisk Torstein Berg til sak 51/21 HR-sjef Jakob Vik til sak 52/21 Daglig leder i SOR IKS Inga Sørensen til sak 54/21

Hele sakslisten med vedlegg legges på	https://www.konsek-ost.no/kontrollutvalgene/vaaler/ og på kommunens hjemmeside.
--	---

SAKSKART			Ca. kl.	Hvem deltar
Saker til behandling				
50/21	19/00033-28	Sak V-50/21 Referater, orienteringer og diskusjoner	08.30	
51/21	18/00214-16	Sak V-51/21 Ytterligere oppfølging av FR Vann og avløp - Utsatt sak	09.15	Virksomhetsleder teknisk
52/21	18/00046-104	Sak V-52/21 Orientering om kommunens praksis med bruk og	09.30	HR-sjef

		resultater av avvikssystemet Compilo		
53/21	18/00046 -105	Sak V-53/21 Samtale med kommunedirektøren	10.00	Kom.dir.
54/21	18/00153 -60	Sak V-54/21 Rapport - Undersøkelse/forv.kontroll rundt gebyrøkningen i SOR	10.45	Kom.dir. Revisjon Daglig leder SOR
		Lunsj	11.30	
55/21	18/00012 -97	Sak V-55/21 Bestilling av Forvaltningsrevisjon/Eierskapskont roll for 2022	12.00	Revisjon
56/21	18/00012 -96	Sak V-56/21 Oppdragsavtalen 2022	12.30	Revisjon
		Pause	13.00	
57/21	18/00035 -17	Sak V-57/21 Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet 2022	13.15	
58/21	18/00012 -98	Sak V-58/21 Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2021	13.45	Revisjon
59/21	18/00012 -101	Sak V-59/21 Plan for forenklet etterlevelseskontroll	14.15	Revisjon
60/21	18/00067 -46	Sak V-60/21 Samtale med ordføreren	14.45	Ordfører
61/21	18/00104 -44	Sak V-61/21 Eventuelt	15.15	

Geir T. Finstad (sign.)
Kontrollutvalgets leder

Kongsvinger, 07.10.21
Anne Haug
Sekretariatsleder

Arkivsak-dok. 19/00033-28
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Våler kontrollutvalg 2019-2023	18.10.2021

SAK V-50/21 REFERATER, ORIENTERINGER OG DISKUSJONER

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Vedlegg:

1. Skatteinngang August 2021.
2. Skatteinngang Oktober 2021.
3. Kontrollutvalgets tiltaksplan for 2021.

Saksframstilling:

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
  - Saker fra formannskapet – Geir Finstad
  - Saker fra kultur og oppvekst – Åse Pedersen
  - Saker fra miljø, plan og teknisk – Hans Johan Finne
  - Saker fra helse og omsorg – Unni Langmoen
  - Regnskapssaker – Egil Olav Hansen
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på <https://www.konsek-ost.no/kontrollutvalgene/vaaler/>
- Eventuelle mediasaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer.

SKATTEINNGANGEN

MÅNED	Budsjett 2021				Inngang 2021		Avvik skatteinng./budsj.		AVVIK FRA		AVVIK FRA	
	INNGANG 2019	INNGANG 2020	JUSTERT BUDSJETT 2021	Akkumulert	Inngang 2021	Akkum. Hittil	I kr.	I %	BUDSJETT 21	I %	INNGANG 20	I %
							Hittil i år	Hittil i år	Pr. mnd		Pr. mnd.	
JAN	10,088,175	10,031,193	10,562,897	10,562,897	9,861,288	9,861,288	-701,609	-6.64%	-701,609	-6.64%	-169,905	-1.69%
FEB	958,286	882,430	929,203	11,492,101	912,072	10,773,360	-718,741	-6.25%	-17,131	-1.84%	29,642	3.36%
MARS	13,406,487	13,143,392	13,840,059	25,332,160	14,875,550	25,648,910	316,750	1.25%	1,035,491	7.48%	1,732,158	13.18%
SUM	24,452,948	24,057,015	25,332,160		25,648,910							
APRIL	921,798	825,928	869,706	26,201,866	969,924	26,618,834	416,968	1.59%	100,218	11.52%	143,996	17.43%
MAI	14,576,660	12,704,197	13,377,584	39,579,450	14,350,331	40,969,165	1,389,715	3.51%	972,747	7.27%	1,646,134	12.96%
JUNI	628,056	1,135,010	1,195,171	40,774,621	1,552,773	42,521,938	1,747,317	4.29%	357,602	29.92%	417,763	36.81%
SUM	40,579,462	38,722,150	40,774,621		42,521,938							
JULI	9,438,265	10,870,318	11,446,500	52,221,122	11,333,459	53,855,397	1,634,275	3.13%	-113,041	-0.99%	463,141	4.26%
AUG	836,756	820,318	863,799	53,084,921	1,469,569	55,324,966	2,240,045	4.22%	605,770	70.13%	649,251	79.15%
SEPT	14,508,407	14,673,573	15,451,347	68,536,268		55,324,966						
SUM	65,362,890	65,086,359	68,536,268		55,324,966							
OKT	1,122,802	1,156,069	1,217,347	69,753,615		55,324,966						
NOV	17,342,036	16,345,315	17,211,700	86,965,315		55,324,966						
DES	502,688	552,405	581,685	87,547,000		55,324,966						
TOT	84,330,416	83,140,148	87,547,000	87,547,000	55,324,966							

Kommentar

I august 2021 fikk Våler inn kr 605.770,- mer enn revidert budsjett etter 1. tertial. Dvs. en + på 70,13 %.
Samtidig fikk vi inn kr 649.251,- mer enn vi gjorde i august 2020. Dvs en + på 79,15 %
Hittil i år har Våler fått inn kr 2.240.045,- mer enn revidert budsjett etter 1. tertial. Dvs. en + på 4,22 %

Våler 2. september 2021

Reidun Vie
Økonomisjef

SKATTEINNGANGEN

MÅNED	Budsjett 2021				Inngang 2021		Avvik skatteinng./budsj.		AVVIK FRA		AVVIK FRA	
	INNGANG 2019	INNGANG 2020	JUSTERT BUDSJETT 2021	Akkumulert	Inngang 2021	Akkum. Hittil	I kr.	I %	BUDSJETT 21	I %	INNGANG 20	I %
JAN	10,088,175	10,031,193	10,562,897	10,562,897	9,861,288	9,861,288	-701,609	-6.64%	Pr. mnd		Pr. mnd.	
FEB	958,286	882,430	929,203	11,492,101	912,072	10,773,360	-718,741	-6.25%	-701,609	-6.64%	-169,905	-1.69%
MARS	13,406,487	13,143,392	13,840,059	25,332,160	14,875,550	25,648,910	316,750	1.25%	-17,131	-1.84%	29,642	3.36%
SUM	24,452,948	24,057,015	25,332,160		25,648,910				1,035,491	7.48%	1,732,158	13.18%
APRIL	921,798	825,928	869,706	26,201,866	969,924	26,618,834	416,968	1.59%			143,996	17.43%
MAI	14,576,660	12,704,197	13,377,584	39,579,450	14,350,331	40,969,165	1,389,715	3.51%	100,218	11.52%	1,646,134	12.96%
JUNI	628,056	1,135,010	1,195,171	40,774,621	1,552,773	42,521,938	1,747,317	4.29%	972,747	7.27%	417,763	36.81%
SUM	40,579,462	38,722,150	40,774,621		42,521,938				357,602	29.92%		
JULI	9,438,265	10,870,318	11,446,500	52,221,122	11,333,459	53,855,397	1,634,275	3.13%	-113,041	-0.99%	463,141	4.26%
AUG	836,756	820,318	863,799	53,084,921	1,469,569	55,324,966	2,240,045	4.22%			649,251	79.15%
SEPT	14,508,407	14,673,573	15,451,347	68,536,268	16,932,985	72,257,951	3,721,683	5.43%	605,770	70.13%	2,259,412	15.40%
SUM	65,362,890	65,086,359	68,536,268		72,257,951				1,481,638	9.59%		
OKT	1,122,802	1,156,069	1,217,347	69,753,615		72,257,951						
NOV	17,342,036	16,345,315	17,211,700	86,965,315		72,257,951						
DES	502,688	552,405	581,685	87,547,000		72,257,951						
TOT	84,330,416	83,140,148	87,547,000	87,547,000	72,257,951							

Kommentar

I september 2021 fikk Våler inn kr 1.481.638,- mer enn revidert budsjett etter 1. tertial. Dvs. en + på 9,59 %.
Samtidig fikk vi inn kr 2.259.412,- mer enn vi gjorde i september 2020. Dvs en + på 15,4 %
Hittil i år har Våler fått inn kr 3.721.683,- mer enn revidert budsjett etter 1. tertial. Dvs. en + på 5,43 %

Våler 5. oktober 2021

Reidun Vie
Økonomisjef

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

Tiltaksplan og oppfølging av saker Våler kommune

Utgangspunktet for oppgaver knyttet til:

- regnskapsrevisjon er bl.a. relatert til § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
- forvaltningsrevisjon er bl.a. relatert til koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
- eierskapskontroll er bl.a. relatert til koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
- kontrollutvalgets påseansvar er bl.a. relatert til koml. § 23-2.
- budsjettbehandlingen er bl.a. bl.a. relatert til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2. (Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet.)
- kontrollutvalgets rapportering er bl.a. relatert til koml. § 23-5.

Møte	Kontrollutvalgets saker 2021
Fortløpende rapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. • Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging) <ul style="list-style-type: none"> ○ Saker fra formannskapet – Geir Finstad ○ Saker fra kultur og oppvekst – Åse Pedersen ○ Saker fra næring og miljø – Hans Johan Finne ○ Saker fra helse og omsorg – Unni Langmoen ○ Regnskapssaker – Egil Olav Hansen • Geir Thomas Finstad er kontrollutvalgets representant i kommunestyret.
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	<ul style="list-style-type: none"> • Samtale med ordfører og kommunedirektør. • Rapporteringer fra kommunedirektøren: <ul style="list-style-type: none"> ○ Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. ○ Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). ○ Oppfølging av kommunestyrevedtak (hvert halvår) ○ Sykefravær. ○ Tilsynssaker. • Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). • Sekretariatets oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse. • Rapport fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
Mandag 1.2.21	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av KS-saker, ikke oppfulgte saker (kommunedirektøren). • Oversikt tilsyn/ tilsynssaker/klager m.m 2.halvår (under referater og orienteringer) • Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2020 og oppfølging av årsavslutningsbrev 2019. • Bestilling av FR i tråd med plan for FR for 2021-2024 (utsatt til neste møte). • Rapport FR sykefravær (første møtet etter nyttår) (Kristoffer Myklebust Svendsen) utsatt • Næringsutvikling – en kartlegging/undersøkelse • Vurdering av bestilling av eierskapskontroll iht. plan for EK 2021-2024 (utsatt) • Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2020 • Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for Våler kommune for 2021

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Trysil, Åmot, Engerdal, Stor-Elvdal og Elverum

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

Møte	Kontrollutvalgets saker 2021
	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdragsavtale for Våler kommune 2021 (godkjenning utsatt) • Statusrapport oppdragsavtale for 2020, andre halvår (31.12.20) • Engasjementsbrev • Kontrollutvalgets årsrapport for 2020 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling. <p>Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon (kommunedirektørens oppfølging av eventuelle anbefalinger), skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport. Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.</p>
Mandag 15.3.21	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdragsavtale for Våler kommune 2021 (utsatt fra forrige møte) + benchmark. Revisjon Øst • Bestilling av FR i tråd med plan for FR for 2021-2024 (utsatt fra forrige møte) • Vurdering av bestilling av eierskapskontroll iht. plan for EK 2021-2024 • Oppfølging av FR i Våler Vekst AS (innen 1.3.21). Tilbakemelding fra selskapet om hvordan anbefalingene i rapporten er fulgt opp • Informasjon om Revisjon Øst IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1) • Eventuell oppfølging av økonomien rundt Bankbygget • Informasjon fra Teknisk • Næringsutvikling – en kartlegging/undersøkelse • Undersøkelse investeringsprosjekter, jf. KU-sak 62/20 og 13/21, bestilling Revisjon øst
Mandag 27.5.21	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2020 (+revisjonsberetning) • Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2020 • Oppfølging av rapporten om psykososialt skolemiljø når den nye skolen er på plass, jf. KU-sak 55/19. • Orientering om Revisjon Øst sitt oppdrag/mandat knyttet til undersøkelse/forv.kontroll i SOR • Orientering fra øvrige bestillinger om undersøkelser til Revisjon Øst
Mandag 30.8.21	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av Undersøkelse – Rapport Offentlige anskaffelser innen 1.10.21 (Innkjøpsprosjektet) (Se sak 23/21 i oppfølgingsliste) KS-040/21 • Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2021 (30.6.21) • Oversikt tilsyn/ tilsynssaker/klager m.m 1.halvår (under referater og orienteringer) • Rapport FR sykefravær - utsatt sak • Rapport fra undersøkelse (Revisjon Øst IKS) - Spulsåsen • Kommunedirektøren – habilitetsvurderinger ved ulike roller i foreningsliv/komm. administrasjon • Oppfølging «Undersøkelse investeringsprosjekter», sak 23/21. Innen 01.10.21
Mandag 18.10.21	<ul style="list-style-type: none"> • Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2021 • Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen". • Forslag til budsjett for kontroll- og kontrollarbeidet for 2022. • Vurdering av bestilling av FR/EK • Orientering om kommunens praksis med bruk og resultater av avvikssystemet Compilo. HR sjefen inviteres. • Revisjons rapport fra undersøkelse/forv.kontroll i SOR • Besøk ved den nye skolen i Våler • Ytterligere oppfølging av FR - Vann og avløp, jf KU-sak 54/19 og 43/20 (aug. 2021)
Mandag 22.11.21	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollutvalgets årsplan for 2022 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering. • Rapport undersøkelse – Bankbygget

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

Møte	Kontrollutvalgets saker 2021
	<ul style="list-style-type: none"> • Plan for forenklet etterlevelseskontroll.
	<ul style="list-style-type: none"> •
2022	<ul style="list-style-type: none"> •
	<ul style="list-style-type: none"> •

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
1.2.21	1/21	Referater, orienteringer og diskusjoner	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering				✓
	2/21	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering				✓
	3/21	Samtale med kommunedirektøren	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra kommunedirektøren til orientering				✓
	4/21	Interimrapport 2020	Kontrollutvalget tar revisjonenes rapportering til orientering				✓
	5/21	Oppdragsavtale for Våler kommune 2021	Godkjenning av oppdragsavtalen med Revisjon Øst IKS for 2021 utsettes til kontrollutvalgets møte i mars				✓
	6/21	Statusrapport oppdragsavtale 2. halvår 2020	Kontrollutvalget tar statusrapport for oppdragsavtalen pr. 31.12.20 til orientering			KU-leder tar en samtale med komm.direktøren	✓
	7/21	Engasjementsbrev	Kontrollutvalget tar engasjementsbrev for Våler kommune til orientering				✓
	8/21	Bestilling av FR i tråd med plan for FR for 2021-2024	<ol style="list-style-type: none"> Kontrollutvalget avventer eventuell bestilling av nye prosjekter De timene som has til rådighet i 2021, brukes til eventuelle mindre undersøkelser 				✓
	9/21	Vurdering av bestilling av eierskapskontroll iht. plan for EK 2021-2024	Kontrollutvalget utsetter eventuell bestilling av prosjekt, jf. diskusjonen i punkt 8 ovenfor				✓
	10/21	Kontrollutvalgets årsrapport 2020	<ol style="list-style-type: none"> Kontrollutvalgets årsrapport vedtas Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: <ul style="list-style-type: none"> Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2020 til orientering 	Oversendt kommune n 2/1-21	Vedtatt KS 22.3.21 sak 021/21		✓
	11/21	Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for Våler kommune for 2021	Kontrollutvalget tar de oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorenes og regnskapsrevisorers egenvurdering av uavhengighet for Våler kommune for 2021 til orientering				✓
	12/21	Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2020	Kontrollutvalget slutter seg til de vurderingene som går fram av skjema for vurdering av regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon pr. 31.12.20				✓

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Trysil, Åmot, Engerdal, Stor-Elvdal og Elverum

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

	13/21	Henvendelse til kontrollutvalget – Oppfølging av tidligere KU-sak 62/20	Kontrollutvalget tar Rustads redegjørelse for saken til orientering. KUs leder og sekretariatsleder tar en samtale med revisjon om eventuell oppfølging av saken		Lukket møte i medhold av § 11-5 annet ledd, jf. tredje ledd litra a)		✓
	14/21	Eventuelt					✓
							OK
15.3.21	15/21	Referater, orienteringer og diskusjoner	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering				✓
	16/21	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering				✓
	17/21	Samtale med kommunedirektøren Kommunes hjemmeside, oppdatering/redigering	Kontrollutvalget tar samtalen med kommunedirektøren til orientering				✓
	18/21	Informasjon fra Teknisk <ul style="list-style-type: none"> Flerbrukshuset og fyringsanlegg, henvendelse til kontrollutvalget Gatebelysning Informasjon om Spulsåsen – turområder vrs. næring (grustak og nye planer) Orientering om økonomien til den nye Bankbygget	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	19/21	Oppdragsavtale for Våler kommune 2021 (utsatt fra forrige møte) og Benchmarking - Revisjon Øst IKS.	1. Oppdragsavtalen med Revisjon Øst IKS for 2021 godkjennes. 2. Kontrollutvalget tar benchmarking for Revisjon Øst IKS til orientering.				✓
	20/21	Informasjon om Revisjon Øst IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1)	Kontrollutvalget tar Revisjon Øst IKS sin redegjørelse til orientering				✓
	21/21	Bestilling av FR i tråd med plan for FR for 2021-2024	1. Vedtaket fra 1.2.21 står fast. Vi vurderer en eventuell bestilling til høsten. 2. Sekretariatsleder tar kontakt med Åsnes og Grue for en samtale om felles undersøkelse/forvaltningsrevisjon om SOR.	Saks- utskrift sendt Rev.Øst 21.3.21			✓
	22/21	Vurdering av bestilling av eierskapskontroll iht. plan for EK 2021-2024	Bestilling av eventuell eierskapskontroll utsettes til høsten 2021 og med mulig oppstart i 2022.				✓

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

23/21	Undersøkelse investeringsprosjekter, bestilling til Revisjon Øst IKS	<p>1. Kontrollutvalget tar rapport om «Undersøkelse om investeringer i gatebelysning i Våler kommune» til orientering og minner om viktigheten av og ansvaret for kommunens internkontroll med administrasjonens virksomhet.</p> <p>2. Kontrollutvalget registrerer at kommunens administrasjon i denne saken ikke har fulgt kommunens vedtatte økonomireglement. Kommunedirektøren har til enhver tid ansvar for å påse at kommunenes økonomireglement etterleves, jf. kommuneloven § 25-1.</p> <p>3. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunestyret tar rapporten om «Undersøkelse om investeringer i gatebelysning i Våler kommune» til orientering. 2. Kommunestyret ber rådmannen sørge for å forbedre rutineene for at kommunens økonomireglement etterleves. 3. Kommunestyret ber kontrollutvalget etterspørre rådmannens oppfølging av pkt. 2, innen 1.10.21 4. Kontrollutvalget har etterspurt vedtaket om gatebelysningen i Vålbekkdalen flere ganger, men noe vedtak på denne investeringen er ennå ikke forelagt kontrollutvalget. Kommunestyret tar dette til orientering. <p>Kommunestyrets vedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunestyret tar rapporten om «Undersøkelse om investeringer i gatebelysning i Våler kommune» til orientering. 2. Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for å forbedre rutineene for at kommunens økonomireglement etterleves. 3. Kommunestyret ber kontrollutvalget etterspørre rådmannens oppfølging av pkt. 2, innen 01.10.21. 4. Kontrollutvalget har etterspurt vedtak om gatebelysning i Vålbekkdalen flere ganger. Det er nå bekreftet overfor Kontrollutvalget fra administrasjonen at slikt vedtak ikke foreligger. <p><i>Kommunestyret ber om at det til neste ordinære møte presenteres et fullstendig regnskap for gatebelysning i Våler kommune for perioden 2016 - 2020 der eventuelle avvik fra budsjett framkommer. Kommunestyret ber Formannskapet gå i dialog med administrativ ledelse med sikte på å unngå lignende forhold senere.</i></p>	Saksutskr. sendt KS 19.3.21	Vedtatt KS 14.6.21 Sak 040/21	Følges opp innen 1.10.21	✓
24/21	Oppfølging av FR i Våler Vekst AS (innen 1.3.21) – tilbakemelding fra selskapet om hvordan anbefalinger er fulgt opp	Kontrollutvalget merker seg av tilbakemeldingene at det jobbes aktivt med anbefalingene og tar daglig leders tilbakemelding til orientering.				✓

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

	25/21	Eventuell oppfølging av økonomien rundt Bankbygget tas under orientering fra teknisk, sak 18/21	1. Det bestilles en undersøkelse til Revisjon Øst IKS for å gjøre rede for hva slags beslutningsgrunnlag som forelå og hvilke opplysninger som ble lagt frem for kommunestyret før dette investeringsvedtaket ble fattet og hvilke endrede forutsetninger som lå til grunn for at prosjektet endte med en så stor kostnadsoverskridelse i forhold til opprinnelig estimat. 2. Undersøkelsen estimeres til 15 – 25 timer.				✓
	26/21	Eventuelt	Det bestilles en undersøkelse til Revisjon Øst om grustak-virksomheten som foregår oppe i Spulsåsen.	Saksutskr. sendt Rev. Øst 21.3.21			✓
							OK
27.05.21	27/21	Referater, orienteringer og diskusjoner	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓
	28/21	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	29/21	Samtale med kommunedirektøren Orientering om faste saker	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra kommunedirektøren til orientering.				✓
	30/21	Oppfølging av forvaltningsrevisjon Psykososialt skolemiljø, jf. KU-sak 55/19	Kontrollutvalget tar saken til orientering, men ønsker å følge opp kommunens praksis med bruk og resultater a avvikssystemet Compilo. HR sjefen inviteres på neste møte i kontrollutvalget for å gi en redegjørelse om saken.				✓
	31/21	Årsregnskap/årsberetning 2020 – Våler kommune	Kontrollutvalgets uttalelse til Våler kommunes årsregnskap og årsberetning for 2020, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.	KS	Behandlet av KS 14.06.21, sak V-034/21.		✓
	32/21	Årsavslutningsbrev 2020 – Våler kommune	Kontrollutvalget tar saken til orientering.				✓

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

33/21	Mandat/prosjektplan for undersøkelse rundt gebyrøkningen hos SOR IKS	<ol style="list-style-type: none"> Kontrollutvalget vedtar oppstart av en undersøkelse knyttet til SOR IKS - Fastsetting av renovasjonsavgift for 2021 i kommunene Grue, Våler og Åsnes. Prosjektet har følgende mandat: Revisjon Øst IKS gjennomgår SOR IKS sine forkalkyler knyttet til gebyrfastsettelsen for årene 2019, 2020 og 2021. Ved å sammenholde gebyrfastsettelsen for disse 3 årene forventes det å finne årsaken til gebyrøkningen for 2021, som er vedtatt av representantskapet i SOR IKS. Dersom det er behov for det, vurderes også behovet for å gjennomgå selskapets etterkalkyler for årene 2019 og 2020. Prosjektet gjennomføres innenfor en ramme på inntil 50 timer, der medgått tid belastes kontrollutvalgenes oppdragsavtaler med Revisjon Øst IKS i forhold til kommunenes eierandeler i selskapet. Kontrollutvalgene blir presentert for resultatet av undersøkelse i en fellesrapport. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget. 				✓
34/21	Statusorientering - rapport forv.rev. knyttet til Sykefravær	Kontrollutvalget tar revisjons informasjon til orientering.				✓
35/21	Foreløpig orientering om bestilte undersøkelser/forv.kontroll knyttet til økonomien rundt Bankbygget og grusvirksomhet i Spulsåsen	<p>Kontrollutvalget tar revisors redegjørelser til orientering og vedtar følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> Rapport vedrørende undersøkelsen om Bankbygget ferdigstilles og tas til behandling i kontrollutvalgets møte i oktober. Rapport vedrørende undersøkelsen om virksomheten i Spulsåsen tas til behandling i kontrollutvalgets møte i august og oversendes deretter kommunestyret for behandling. I rapporten ønsker kontrollutvalget også en redegjørelse om økonomien i virksomheten og leieavtalen som ligger til grunn for anleggene og driften. 	Revisjon			✓
36/21	Evalueringsrapport av kontrollutvalgets møter første halvår 2021	Kontrollutvalget tar evalueringen til orientering.				✓
36/21	Eventuelt	Det var ingen saker under eventuelt.				✓
						OK
30.08.21	38/21	Referater, orienteringer og diskusjoner	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.			✓
	39/21	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.			✓

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

40/21	Samtale med kommunedirektøren	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra kommunedirektøren til orientering.				✓
41/21	FR Rapport Sykefravær	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten om Sykefravær til etterretning. 2. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: <ol style="list-style-type: none"> a. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten om Sykefravær til etterretning. b. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger. c. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 31.03.22. 	KS	Saksutskrift oversendt KS 08.09.21. Behandlet i KS 04.10.21		✓
42/21	Rapport fra undersøkelse - Spulsåsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrollutvalget tar forvaltningsundersøkelsen om Virksomheten i Spulsåsen til orientering. 2. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: <ol style="list-style-type: none"> a. Kommunestyret tar forvaltningsundersøkelsen om Virksomheten i Spulsåsen til etterretning. b. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp avviklingen av den gamle virksomheten og tidligere avtale og den nye avtalen. c. Kommunestyret ber administrasjonen forbedre rutine på hvordan slike avtaler inngås og at delegeringsreglement tydeliggjøres og følges. d. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan saken er fulgt opp, innen 01.06.22. 	KS	Saksutskrift oversendt KS 08.09.21. Behandlet i KS 04.10.21	Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan saken er fulgt opp, innen 01.06.2022.	✓
43/21	Oppfølging av Undersøkelse investeringsprosjekter – KS sak 040/21	Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse for oppfølgingen av saken til orientering.				✓
44/21	Redegjørelse om habilitet	Kontrollutvalget tar kommunedirektørens uttalelse til orientering.				✓
45/21	Ytterligere oppfølging av FR Vann og avløp	Ingen vedtak. Saken ble utsatt til neste kontrollutvalgsmøte av tidsmessige årsaker.				✓
46/21	Gjennomgang av status for planer og andre viktige dokumenter i Våler kommune	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar den til orientering.				✓
47/21	Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2021 (30.06.21)	Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 1. halvår 2021 til orientering.				✓
48/21	Eventuelt	Ingen vedtak.				✓
						OK

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

27.09.21	49/21	Byggesak og habilitet, bestilling av FR/Undersøkelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrollutvalget ber om kommunestyrets tilslutning til å bestille en faktaundersøkelse tilknyttet kommunestyrets vedtak pkt 1 og 2. 2. Faktaundersøkelsen skal inneholde følgende: - Frembringe faktaopplysninger om kommunens skriftlige og muntlige kommunikasjon med partene tilbake til 2015 - Om all nødvendig dokumentasjon er blitt forelagt Statsforvalteren, som grunnlag for Statsforvalterens vedtak og betydningen av KS-advokatene sin vurdering i saken - Habilitetsvurdering knyttet til administrasjonens saksbehandling 3. Kommunestyret bevilger inntil kr. 100.000,- til en slik undersøkelse (inntil 100 timer) 4. Undersøkelsen presenteres i kommunestyrets første møte i 2022. <p>Kontrollutvalget påpeker at de ikke er fagorgan i byggesaken, jf. pkt. 3 i kommunestyrets vedtak.</p> <p>KS-vedtak 04.10.21:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrollutvalget ber om kommunestyrets tilslutning til å bestille en faktaundersøkelse tilknyttet kommunestyrets vedtak pkt. 1 og 2. 2. Faktaundersøkelsen skal inneholde følgende: - Frembringe faktaopplysninger om kommunens skriftlige og muntlige kommunikasjon med partene tilbake til 2015 - Om all nødvendig dokumentasjon er blitt forelagt Statsforvalteren, som grunnlag for Statsforvalterens vedtak og betydningen av KS-advokatene sin vurdering i saken - Habilitetsvurdering knyttet til administrasjonens saksbehandling 3. Kommunestyret bevilger inntil kr 100.000,- til en slik undersøkelse (inntil 100 timer) 4. Undersøkelsen presenteres i kommunestyrets første møte i 2022. 	KS	Saksutskrift oversendt KS 27.09.21. Behandlet av KS 04.10.21		✓
18.10.21	50/21	Referater, orienteringer og diskusjoner					OK

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

51/21	Ytterligere oppfølging av FR – Vann og avløp, jf. KU-sak 54/19 og 43/20 (utsatt fra møtet 30.08.21)					
52/21	Orientering om kommunens praksis med bruk og resultater av avvikssystemet Compilo					
53/21	Samtale med kommunedirektøren					
54/21	Rapport – Undersøkelse/forv.kontroll rundt gebyrøkningen i SOR IKS					
55/21	Vurdering av bestilling av FR/EK					
56/21	Oppdragsavtalen 2022					
57/21	Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeid 2022					
58/21	Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2021					
59/21	Plan for forenklet etterlevelseskontroll					
60/21	Samtale med ordføreren					
61/21	Eventuelt					

Forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller	Frist	Oppfølging
Sykefravær i Våler	Mars 2021	Rapporten legges frem i møte 30.08.21, sak V-41/21
Våler vekst	Våren 2020	Innen 31.3.21
Innkjøp	Høsten 2020	Innen 1.10.21
«Undersøkelse om investeringer i gatebelysning i Våler kommune»	Mars 2021	1.10.21
Undersøkelse-Bankbygget	oktober 2021	
Undersøkelse-Grustakvirksomheten i Spulsåsen	August 2021	

Arkivsak-dok. 18/00214-16
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Våler kontrollutvalg 2019-2023	18.10.2021

SAK V-51/21 YTTERLIGERE OPPFØLGING AV FR VANN OG AVLØP - UTSATT SAK

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Hedmark Revisjon IKS la i desember 2018 fram en forvaltningsrevisjon knyttet til Vann og avløp i Våler kommune, etter bestilling fra kontrollutvalget. Rapporten ble behandlet i kontrollutvalget 10.12.18, sak 61/18 og deretter i kommunestyret 25.2.19.

Revisjonen konkluderer **bl.a.** med:

I hovedsak og ved vanlige driftsforhold har Våler kommune et godt vann og avløpssystem. Kvaliteten på drikkevannet er god, og det er en stabil vannkilde, som ser ut til å gi rikelig med vann også ved unormalt tørre perioder. Som mange andre kommuner i Norge ligger de etter med vedlikeholdet og det vil nok være behov for større investeringer i fremtiden. Det vil på sikt bli behov for å etablere et reservevannsystem som sikrer leveransen av vann også ved uforutsette hendelser, samt å ruste opp renseanleggene slik at de kan ha god kapasitet uavhengig av klimatiske forhold.

Fra revisjons side er det sagt følgende i forhold til anbefalinger (jf. kap. 11):

- Våler kommune bør sikre at internkontrollen kommer på plass, blir implementert i alle ledd og revidert. Det bør videre dokumenteres skriftlig at dette er på plass.
- Våler kommune bør fortsette arbeidet med å lukke avviket fra Mattilsynet med tanke på å etablere en reservevannforsyning.
- Våler kommune kan vurdere om det er hensiktsmessig å legge ut relevant informasjon om drikkevannskvaliteten på sine hjemmesider.

- Våler kommune kan vurdere løsninger som på sikt sørger for å sikre at renseanlegget gir en god rensing av kloakken uavhengig av klimatiske forhold.
- Våler kommune bør sikre god kompetanseoverføring mellom driftsoperatørene og bedre dokumentasjon av utført løpende vedlikehold

Kontrollutvalget fulgte opp saken i møtet 25.11.19 hvor de fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget anbefaler at rådmannen fører på en oppfølgingsfrist på saker som skal følges opp, i dette tilfellet, for pålegget/anbefalingen fra Mattilsynet.
2. Kontrollutvalget tar for øvrig rådmannens tilbakemelding til orientering og anser anbefalingene som delvis fulgt opp.

Kontrollutvalget var enige om å følge opp saken igjen i 2020. Saken var derfor til ny behandling i kontrollutvalgsmøte den 31.8.20, sak 43/20. Det ble fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget anbefaler at rådmannen fører på en oppfølgingsfrist på saker som skal følges opp, i dette tilfellet for pålegget/anbefalingen fra Mattilsynet.
2. Kontrollutvalget tar for øvrig rådmannens tilbakemelding til orientering og anser anbefalingene som delvis fulgt opp.

Kontrollutvalget har bedt fungerende virksomhetsleder Teknisk, Torstein Berg, om å komme å gi en orientering om hvordan anbefalingene er fulgt opp.

Arkivsak-dok. 18/00046-104
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Våler kontrollutvalg 2019-2023	18.10.2021

SAK V-52/21 ORIENTERING OM KOMMUNENS PRAKSIS MED BRUK OG RESULTATER AV AVVIKSSYSTEMET COMPILO

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Kommunenes kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet. I den forbindelse ønsker de bl.a. orientering om de forskjellige enhetene og de ulike oppgavene i kommunen.

Kontrollutvalget har i sin tiltaksplan sagt at de ønsker en orientering om kommunens praksis med bruk og resultater av avvikssystemet *Compilo*.

Vi har invitert personalsjef Jakob Vik for å gi en orientering om saken.

Arkivsak-dok. 18/00046-105
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang

Møtedato

Våler kontrollutvalg 2019-2023

18.10.2021

SAK V-53/21 SAMTALE MED KOMMUNEDIREKTØREN

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra kommunedirektøren til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer kommunedirektør Rune Antonsen til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Våler kommune. Kontrollutvalget ber om at kommunedirektøren orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med kommunedirektøren:

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en orientering fra kommunedirektøren om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpne tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Oppfølging av KS-saker.*
- *Sykefraværet i kommunen.*

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.revisjon-ost.no
post@rev-ost.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Kontrollutvalget
Grue kommune

Saksbeh.:
Odd Henning Aure

Direkte tlf.:
917 87034

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:
6. oktober 2021

Undersøkelse - Gebyrfastsetting i Solør Renovasjon IKS

Bakgrunnen for undersøkelsen

Kontrollutvalget i Grue kommune vedtok 11. mai 2021 sak 34/21 å bestille en undersøkelse fra Revisjon Øst IKS vedrørende fastsetting av renovasjonsgebyrer i Solør Renovasjon IKS. Gebyrøkningen for 2021, er vedtatt av representantskapet i Solør Renovasjon IKS 6. november 2020. Kontrollutvalgene i kommunene Våler og Åsnes har sluttet seg til denne bestillingen, henholdsvis 27. mai 2021 sak 33/21 og 2. juni 2021 sak 18/21.

Mandat

Revisjon Øst IKS har fått i mandat å undersøke gebyrøkningen på husholdningsavfall for 2021. I hovedsak vil undersøkelsen være basert på Solør Renovasjon IKS sine forkalkyler knyttet til gebyrfastsettelsen for årene 2019, 2020 og 2021, samt selskapets etterkalkyler for årene 2019 og 2020.

Vi har også innhentet informasjon utover dette, inkludert timelister for sjåførene og fakturaer for vedlikeholdskostnader og reparasjoner av bilparken.

Om selskapet

Solør Renovasjon IKS er et interkommunalt selskap eid av kommunene Grue, Våler og Åsnes. Selskapet ble opprettet i 2003, og administrasjonen har plassering i Åsnes kommune. Selskapet hadde 28 ansatte i 2020. Solør Renovasjon IKS har fire avdelinger; omlastning- og kompostanlegg, gjenvinningsstasjoner og komposteringsanlegg, transport ruter - innsamling og transport kroklift - nedstrøm.

Fastsetting av gebyrer på husholdningsavfall

Solør Renovasjon IKS overtok innsamlingen av husholdningsavfall¹ fra NordRen AS april 2020.² Selskapet kjøpte samtidig de fire komprimatorbilene og overtok de fire sjåførene fra NordRen AS. Kostnader og utgifter i forbindelse med overtakelsen forårsaket et negativt

---

¹ Med husholdningsavfall menes avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende, jf. forurensningsloven 27a.

² NordRen overtok innsamlingen av husholdningsavfall i september 2017 etter RenoNorden som gikk konkurs. Ved anbudskonkurranse ble NordRen tildelt en midlertidig kontrakt fra Solør Renovasjon IKS.

resultat som selskapet måtte dekke gjennom høyere gebyrer påfølgende år. Gebyrøkningen for husholdningsabonnementer fra 2020 til 2021 ble satt til 191 kroner, fra kr 1001 til kr 1192, det vil si en økning på 19 prosent.

Kalkyler

2019: Solør Renovasjon IKS budsjetterte med et resultatunderskudd på 605 030 kroner i 2019. Prognosen for 2019 var 149 303 kroner. Etterkalkylen viste et resultatunderskudd på 131 625 kroner. Selvkostfondet beløp seg til 3 979 287 kroner per 31. desember 2019.

2020: Solør Renovasjon IKS budsjetterte med et resultatunderskudd på 3 008 556 kroner i 2020. Posten «annen driftskostnad» bidrar til det markante resultatunderskuddet. Her finner vi antakelig blant annet kostnaden for nedskrivning av komprimatorbilene. Prognosen for 2019 var et resultatunderskudd på 5 104 411 kroner. Etterkalkylen viste et resultatunderskudd på 4 833 379 kroner. Differansen mellom budsjett og etterkalkylen på 1 824 823 kroner, skyldtes i hovedsak en økning på lønnskostnadene på 2 052 043 kroner, ifølge resultatoppstillingen for 2020. Selvkostfondet viste et underskudd på 832 372 kroner per 31. desember 2020.

2021: For 2021 er det budsjettert med en brutto inntekt på kr 29 675 650 og en kostnad på kr 28 969 876. Differansen på kr 705 774 avsettes til dekning av negativt selvkostfond som ved utgangen av 2020 var på kr 832 372, det vil si en inndekning på 85 prosent.

Økning i gebyrene for husholdningsavfall

I henhold til forurensningslovens § 34 skal kommunen fastsette gebyrer til dekning av kostnader forbundet med avfallssektoren. Kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene. For avfall som kommunen har plikt til å samle inn, motta og/eller behandle, må gebyret ikke overstige kommunens kostnader.

Etterkalkylen for 2020 viste et underskudd på 4 833 379 kroner som medførte et negativt selvkostfond på 832 372 kroner. Solør Renovasjon IKS valgte å ikke fakturere kommunene for det fremførbare underskuddet i 2020. I stedet har selskapet budsjettert med resultatoverskudd - ved å øke inntektene gjennom gebyrer, for å dekke inn det negative selvkostfondet.³

Økningen av gebyrene til husholdningsabonnementene fra januar 2021 kommer åtte måneder etter at Solør Renovasjon IKS overtok transport og innsamling av husholdningsavfall selv, i april 2020.

Det negative resultatet kan i all hovedsak tilbakeføres til:

- 1) Nedskrivninger av komprimatorbilene med om lag 3 millioner kroner.
- 2) Økning i (årlige) lønnsutgifter på om lag 2 millioner kroner.

Solør Renovasjon IKS understreker i sin redegjørelse⁴ av gebyrøkningen, at det ikke har forekommet en kryssubsidiering, for eksempel subsidiering fra husholdningsabonnementene til næring.

³ Kommunen har ifølge selvkostforskriften § 8 fem år på seg til å dekke inn underskudd i selvkostfondet. Det er ikke anledning til å subsidiere.

⁴ Videopresentasjon for «Sak R06-20 Budsjett og gebyrer 2021» - Solør Renovasjon IKS.

Økning i lønnsutgifter

Solør Renovasjon IKS mente at det var nødvendig å ansette to nye sjåførere i tillegg til de fire sjåførene, det vil si samtlige, som fulgte med fra NordRen AS. Det blir opplyst om at selskapet gjennomførte et registreringsprosjekt fra april til siste halvdel av august 2020, vedrørende tidsbruk for sjåførene. Dette viste ifølge selskapet, at bemanningen ikke var tilstrekkelig i utgangspunktet, og at innsamlingen ikke ville være mulig å gjennomføre i henhold til regelverket. Det vises også til en økende oppdragsmengde.

Revisjonen har fått tilsendt timelistene til sjåførene fra Solør Renovasjon IKS for perioden april 2020 til og med desember 2020. Alle sjåførene var ansatt i full stilling, dvs. 100 prosent. Antall timer hver enkelt sjåfør har arbeidet de enkelte månedene, er variabelt. To av sjåførene har arbeidet overtid nesten samtlige måneder i perioden. For tre av sjåførene ligger timetallet til dels langt under en fulltidsstilling, noe som blant annet skyldes sykemeldinger.

Selskapet opplyser om at det i tillegg er benyttet ansatte fra andre avdelinger i Solør Renovasjon IKS ved lengre sykefravær, innkjøringer og helligdager. Dette gjelder i hovedsak som hjelpemann på bil.

Vedlikeholdskostnader av biler

Solør Renovasjon IKS kjøpte fire komprimatorbiler fra NordRen AS for 3 129 895 kroner. Bilene er Volvo 2015-modeller og er første gang registrert i april 2015. Bilene var dermed inne i sitt sjette leveår ved tidspunkt for overtakelse. Siden det var uforutsett store vedlikeholdskostnader knyttet til bilene, mente selskapet at det var nødvendig å nedskrive verdien på bilene. Selskapet påpeker at de forsøkte å få taksert bilene et halvt år forut for overtakelsen, men at de ikke ble gitt tilgang til dette.

For de fire komprimatorbilene hadde selskapet vedlikeholds- og reparasjonsutgifter på henholdsvis kr 488 615 i 2020, og påløpte kostnader per august 2021 på kr 769 588. Serviceavtaler og tilleggs- og bruksutstyr er ikke inkludert i disse beløpene.

Nedskrivning

Interkommunale selskap som fører regnskap etter de kommunale regnskapsreglene må følge avskrivningsreglene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.

I henhold til forskriftens § 3-2 skal alle anleggsmidler måles til anskaffelseskost. Ved et vesentlig og varig verdifall, skal anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi. Nedskrivningen reverseres i den grad grunnlaget for nedskrivningen faller bort.

Anleggsmidler som har begrenset utnyttbar levetid, avskrives over den utnyttbare levetiden til anleggsmidler jf. forskriftens § 3-4. Avskrivningsperioden kan likevel ikke være lengre enn;

- b) 10 år for inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy, og lignende
- d) 20 år for brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende

Dette er maksimale avskrivningstider. Hva som er en rimelig eller fornuftig avskrivningsplan avhenger av hvilket type objekt vi ser på og ha slags bruk det er snakk om.

Renovasjonsbiler har gjerne mye kortere utnyttbar levetid enn mange andre kjøretøy, ettersom bruksområdet medfører stor slitasje og dertil raskt stigende vedlikeholdskostnader. Kostnadene kan dermed raskt bli så høye at anskaffelse av nye biler blir mer lønnsomt enn vedlikehold av gamle biler. Avskrivningstiden vil dermed være relativt kort. Det er vanlig i bransjen med avskrivningsplaner på renovasjonsbiler fra fem til opptil ti år. Ved å ha en lengre avskrivningsplan så skyves kostnadene ut i tid.

De overtatte bilene fra NordRen AS hadde en opprinnelig avskrivningsplan på 10 år. Solør Renovasjon avskriver renovasjonsbiler som en regel over fem til syv år.⁵

Når det gjelder kjøpet av bilene fra NordRen AS ble gjenværende levetid uansett vurdert til å være lavere enn 3 år, noe som medførte at nedskrivningen ble utgiftsført direkte i resultatregnskapet i 2020.⁶

Oppsummering og vurderinger

Den markante økningen i gebyrene til husholdningsabonentene åtte måneder etter at kommunen overtok innsamlingen av husholdningsavfall i egenregi ved Solør Renovasjon IKS, medførte at det ble stilt spørsmål ved selskapets gebyrfastsetting.

I henhold til loven skal selskapet (kommunen) fastsette gebyrer til dekning av kostnader, og kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene.

Det er på det rene at Solør Renovasjon IKS sine kostnader tilsa at selskapet måtte øke sine inntekter, noe som innebærer at selskapet må kreve høyere betaling for sine tjenester, gjennom økte gebyrer. Selvkostfondet var ved utgangen av 2019 på nær fire millioner kroner. Året etter var dette endret til et negativt beløp på over 800 000 kroner.

Selskapet understreker at gebyrøkningen for husholdningsavfall ikke subsidierer andre områder av Solør Renovasjon IKS sin virksomhet. Dermed går husholdningenes innbetalinger utelukkende til å dekke kostnadene ved innsamling av husholdningsavfall.

Selskapet peker på at kostnadsøkningen i hovedsak skyldes store og til dels uforutsette vedlikeholdskostnader av biler, kjøpt fra forrige aktør, og økte lønnsutgifter i forbindelse med innsamling av husholdningsavfall. Den viktigste kostnadsdriveren av disse, vil være økningen i de årlige lønnsutgiftene.

Etter revisjonens vurdering er ikke Solør Renovasjon IKS sin beslutning om å øke bemanningen med to sjåfører uforholdsmessig, i forhold til behov. Dette baserer vi på timelister og behovet for å ta høyde for tilstrekkelig slakk i organisasjonen, slik at for eksempel ferieavvikling og sykdom tas høyde for.

Revisjonen har ikke i stor grad tatt stilling til om vedlikeholdskostnadene for de oppkjøpte renovasjonsbilene var i særlig dårlig stand, sammenlignet med andre komprimatorbiler som går inn i sitt sjette bruksår, utover å registrere at det var forbundet høye vedlikeholdskostnader ved bruken av dem. Vi mener således at selskapet handlet i full overenstemmelse med lovverk og bransjepraksis, når bilene ble nedskrevet i 2020.

⁵ Notat fra EnviDan: Avskrivningstid for driftskjøretøy i renovasjonsbransjen. Datert 16. september 2021.

⁶ Jf. NRS 8 – God regnskapsskikk for små foretak (punkt 4.3.2) og skatteloven § 14-40.

Basert på vår undersøkelse synes Solør Renovasjon IKS sin økning av renovasjonsgebyrene til husholdningene å være rimelig, da kostnadene fullt ut skal dekkes inn gjennom gebyrene. Trolig vil det meste av det underskuddet på selvkostfondet være inndekket i løpet av 2021.

Løten, den 6.oktober 2021

Morten Alm Birkelid
daglig leder

Odd Henning Aure
forvaltningsrevisor

Arkivsak-dok. 18/00153-60
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang

Møtedato 18.10.21

SAK V-54/21 REVISJONSRAPPORT FRA UNDERSØKELSE/FORV.KONTROLL I SOR

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar rapporten om undersøkelsen/forv.kontrollen i SOR IKS til orientering.
2. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
  - a. Kommunestyret tar rapporten om undersøkelsen/forv.kontrollen i SOR IKS til orientering.
  - b. Kontrollutvalget ber om en tilbakemelding fra selskapet om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 31.03.22.

Vedlegg:

1. Rapport- Undersøkelse/forv.kontroll – SOR IKS.

Saksframstilling:

I tråd med vedtatt for selskapskontroll for perioden 2021-2024, jf. KU-sak V-21/21 ble det i møtet 01.02.21, vurdert bestilling av forvaltningsrevisjon i SOR IKS. Kontrollutvalget mente det ikke var hensiktsmessig med en full forvaltningsrevisjon, men at det var mer aktuelt med en mindre undersøkelse knyttet til gebyrøkningen.

Kontrollutvalget vedtok 01.02.21:

Sekretariatsleder tar kontakt med de to andre eierkommunene, Åsnes og Grue, for en samtale om en felles undersøkelse/forvaltningsrevisjon om SOR.

I møte i kommunestyret i Grue 15.02.21 ble det fattet vedtak om forvaltningsrevisjon av SOR IKS under forutsetning av at Våler og Åsnes ble med på prosjektet. Under kontrollutvalgets møte i Grue den 16.03.21, jf. KU-sak G-22/21 *Bestilling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll* ble det fattet vedtak om at sekretariatsleder sender en felles bestilling til Revisjon Øst IKS fra de tre kommunene om en *undersøkelse* knyttet til *gebyrøkningen i SOR*.

Under kontrollutvalgets møte i Åsnes 24.03.21 ble det fattet tilsvarende vedtak om at KU ønsket å bestille en undersøkelse i SOR IKS knyttet til *Økning av gebyrene* som et fellesprosjekt med Grue og Våler, jf. KU-sak Å-18-21.

Ettersom det formelt ikke var fattet vedtak om å bestille en slik undersøkelse i kontrollutvalget i Våler, ble denne beslutningen tatt ved en mailutveksling mellom sekretariatet og kontrollutvalget.

Mandat for undersøkelse/forvaltningskontroll av SOR IKS ble drøftet i digitalt møte mellom sekretariatsleder og revisjon den 20.04.21.

Kontrollutvalget vedtok i møte 27.05.21, jf. Sak V-33/21 oppstart av en undersøkelse knyttet til *SOR IKS – Fastsetting av renovasjonsavgift for 2021 i kommunene Grue, Våler og Åsnes*. Prosjektet fikk følgende mandat:

1. Revisjon Øst IKS gjennomgår SOR IKS sine forkalkyler knyttet til gebyrfastsettelsen for årene 2019, 2020 og 2021. Ved å sammenholde gebyrfastsettelsen for disse 3 årene forventes det å finne årsaken til gebyrøkningen for 2021, som er vedtatt av representantskapet i SOR IKS. Dersom det er behov for det, vurderes også behovet for å gjennomgå selskapets etterkalkyler for årene 2019 og 2020.
2. Prosjektet gjennomføres innenfor en ramme på inntil 50 timer, der medgått tid belastes kontrollutvalgenes oppdragsavtaler med Revisjon Øst IKS i forhold til kommunenes eierandeler i selskapet.
3. Kontrollutvalgene blir presentert for resultatet av undersøkelsen i en fellesrapport.
4. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanene eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget.

Nå foreligger rapporten fra undersøkelsen, se vedlegg 1.

NKRF har utarbeidet anbefalinger i forhold til kontrollutvalgets påseansvar for **forvaltningsrevisjon** og anbefaling nr. 10 sier følgende om framlegging av rapport:

Revisor bør presentere det ferdige prosjektet for kontrollutvalget og svare på spørsmål i et møte. Kontrollutvalget må kontrollere at rapporten er i henhold til bestillingen, og at alle problemstillingene er besvart. Men rapportens utforming, herunder dens innhold, vurderinger og konklusjoner faller inn under revisors selvstendige, faglige ansvar. Kontrollutvalget kan ikke selv endre en forvaltningsrevisjonsrapport. Dersom kontrollutvalget mener at revisors rapport ikke er god nok eller ikke svarer på bestillingen, bør dette avklares gjennom en dialog med revisor.

Ut fra sekretariatets bedømming gir rapporten svar på de problemstillingene som er gitt, og rapporten er i henhold til bestillingen. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført iht. RSK 001, Standard for forvaltningsrevisjon.

Arkivsak-dok. 18/00012-97
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang

Møtedato

Våler kontrollutvalg 2019-2023

18.10.2021

SAK V-55/21 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJON/EIERSKAPKONTROLL FOR 2022

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til vedtatt plan for forvaltningsrevisjon for Våler kommune for 2021-2024 og bestiller en prosjektplan med utgangspunkt i [. . .]
2. Prosjektplanen legges frem [. . .]
3. Kontrollutvalget viser til vedtatt plan for eierskapskontroll for Våler kommune for 2021-2024 og bestiller en prosjektplan med utgangspunkt i [. . .]
4. Prosjektplanen legges frem [. . .]

Vedlegg:

1. Risiko- og vesentlighetsanalyse og plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll for 2021-2024

Saksframstilling:

I møte 23.11.20 behandlet kontrollutvalget risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon for 2021-2024 og vedtok plan for forvaltningsrevisjon. Følgende forslag til prosjekter ble vedtatt lagt frem i **ikke prioritert** rekkefølge:

1. *Administrasjon og styring. IKT-sikkerhet.*
Våler kommune er ikke med i HIKT eller noe annet fellessystem, noe som kan være en utfordring når det gjelder sikkerhet.
2. *Administrasjon og styring.*
Forsvarlig utredet saksbehandling, oppfølging av kommunestyrevedtak, kommunikasjon og delegering, habilitet
3. *Økonomistyring og budsjettprosess*
4. *Helse og Omsorg – Psykisk helse og rusomsorg*
Tjenestetilbudet innen psykisk helsearbeid og rusomsorg, brukervedvirkning, helhetlig og koordinert tilbud

I møte 01.02.21 sak V-08/21 ble det vedtatt å avvente bestilling av nye prosjekter, da det ikke var timer nok til rådighet for å iverksette et prosjekt i 2021. Saken ble diskutert på nytt i kontrollutvalgets møte i mars, og det ble vedtatt å utsette en eventuell bestilling til høsten, jf. sak V-21/21.

I møte 23.11.20 vedtok kontrollutvalget og plan for eierskapskontroll for 2021-2024. Av samme årsak som for forvaltningsrevisjon, vedtok kontrollutvalget i møte 01.02.21 å avvente en bestilling av eierskapskontroll. Saken ble diskutert på nytt i kontrollutvalgets møte i mars, og det ble vedtatt å utsette en eventuell bestilling til høsten, jf. sak V-22/21.

Basert på risiko- og vesentlighetsvurderingen, planen for forvaltningsrevisjon for 2021-2024 og kommunebarometeret kan det være mest hensiktsmessig å vurdere følgende prosjekter:

- *Administrasjon og styring*
- *Kommunens planarbeid*
- *Økonomistyring og budsjettprosess*

Kontrollutvalget tar nå en diskusjon på bestilling av et forvaltningsrevisjonsprosjekt og en eventuell eierskapskontroll med igangsetting i 2022. Revisjon Øst IKS er invitert for å bistå i saken.

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING OG PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

**FOR
VÅLER KOMMUNE**

2021-2024

Utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS
Behandlet i kontrollutvalget 23.11.20
Vedtatt i kommunestyret xxxx, sak xxxx

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

INNHALDSFORTEGNELSE

1	Innledning.....	4
1.1	Forvaltningsrevisjon.....	4
1.2	Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon.....	5
1.3	Eierskapskontroll.....	6
1.4	Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for eierskapskontroll.....	9
1.5	Kilder.....	10
2	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2021-2024.....	11
2.1	Innledning.....	11
2.2	Forslag til prosjekter forvaltningsrevisjon.....	11
2.3	Forslag til prosjekter eierskapskontroll.....	14
2.4	Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjonen og eierskapskontroll.....	15
2.5	Endringer.....	15
3	Våler kommune.....	16
3.1	Organisering.....	16
3.2	Kommunens økonomi.....	16
3.3	Eksternt tilsyn.....	19
3.4	Tidligere revisjonsrapporter.....	19
3.5	Kommunale foretak, vertskommunesamarbeid, oppgavefelleskap og interkommunalt politisk råd.....	20
4.	Kommunens selskaper.....	22
5	Risiko- og vesentlighetsvurdering - kommunen.....	26
5.1	Innledning.....	26
5.1.1	Fungerer det lokale folkestyret som forutsatt i kommuneloven?.....	26
5.1.2	Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på?.....	26
5.1.3	Driver kommunen effektivt?.....	27
5.1.4	Driver kommunen samfunnsutvikling til beste for innbyggerne?.....	29
5.1.5	Utøver kommunen sin myndighet forsvarlig og i samsvar med loven?.....	29
5.1.6	Er kommunen tillitsskapende?.....	29
5.1.7	Er kommunens drift bærekraftig?.....	30
5.1.8	Fylkesmannens kommunebilder.....	30
5.1.9	Videre vurderinger.....	30
5.2	Kommunedirektør og stab- støttefunksjoner.....	31
5.3	Helse, omsorg og NAV.....	31
5.4	Oppvekst og kultur.....	35
5.5	Tekniske tjenester og landbruk.....	35
5.6	Andre overordnede perspektiver /eventuelle fellesprosjekter.....	36
5.7	Vertskommunesamarbeid og oppgavefelleskap.....	42
6	Risiko- og vesentlighetsvurdering - kommunens selskaper.....	43
7	Risiko- og vesentlighetsvurdering – eierskapskontroll.....	46
	Vedlegg 1 – Informasjon om de ulike områdene/enhetene.....	47
	Kommunedirektør og stab- støttefunksjoner.....	47
	Helse, omsorg og NAV.....	48
	Pleie og omsorg.....	48
	Helsetjenester.....	50
	NAV.....	51
	Barneverntjenesten.....	53
	Oppvekst og kultur.....	54
	Grunnskolen.....	54
	Barnehager.....	58

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

---

Kultur og kirke	59
Tekniske tjenester og landbruk	59
Landbruk, næring, skog og miljø	59
Teknisk	60
Eiendom	61
Brann og redning	62
Selvkostområder	62
Vedlegg 2 - Oversikt over deleide selskaper	65
Vedlegg 3 - Diverse samarbeid	67
Vedlegg 4 - Befolkningssammensetning og framskriving 2020, 2040 og 2050.	68
Vedlegg 5 - Oversikt over hvem som tilhører kommunegruppe 2	69
Oversikt over øvrige vedlegg	71

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

1 Innledning

Dette dokumentet inneholder risiko- og vesentlighetsvurderinger og planer for hhv. forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Vi har valgt å legge vurderingene og planene i samme dokument.

Tidligere ble det laget en egen plan for selskapskontroll, som inneholdt både plan for eierskapskontroll og for forvaltningsrevisjon i selskaper. Etter den nye kommuneloven skal imidlertid forvaltningsrevisjon i selskaper være en del av plan for forvaltningsrevisjon og det skal være en egen plan for eierskapskontroll. Denne planen ligger i kapittel 2.3 i dette dokumentet. Forvaltningsrevisjon i kommunens virksomhet kan også omfatte vertskommunesamarbeid, oppgavefelleskap og interkommunalt politisk råd (som ikke er egne rettssubjekter), samt kommunale foretak.

Etter innledningen i kapittel 1, hvor vi tar med en beskrivelse av risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, følger plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll (kapittel 2). I kapittel 3 følger en beskrivelse av kommunen, eventuelle kommunale foretak, samt kommunes samarbeid som ikke er egne rettssubjekter og som kan være gjenstand for forvaltningsrevisjon. I kapittel 4 har vi lagt inn oversikt over kommunens heleide selskaper, som det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon i. Selve risiko- og vesentlighetsvurderingen/analysen for forvaltningsrevisjon i kommunens virksomhet er omtalt i kapittel 5. I kapittel 6 følger risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon i kommunens selskaper og i kapittel 7 finner vi risiko- og vesentlighetsvurdering for eierskapskontroll. Eierskapskontroll kan også gjennomføres i deleide selskaper (selskaper med private eiere, jf. vedlegg 2).

I vedlegg 1 har vi lagt inn regnskapstall og kostratall for deler av kommunens virksomhet. I vedlegg 2 følger som nevnt ovenfor, en oversikt over kommunens deleide selskaper. I vedlegg 3 ligger en oversikt over andre interkommunale samarbeid som ikke omfattes av forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. De er tatt med bare for å gi et helhetlig bilde av kommunens organisering. Vedleggene 4-8 er informasjon knyttet til kommunens virksomhet, som det blir henvist til i kap. 3 og 5.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er gjennomført av Glåmdal sekretariat IKS og perioden for planene satt til 2021-2024, ettersom den legges fram helt på slutten av 2020.

1.1 Forvaltningsrevisjon

Ifølge kommunelovens (koml.) § 23-2 har kontrollutvalget ansvaret for å påse at kommunens virksomhet og selskaper blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Videre sier koml. § 23-3 følgende:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Forvaltningsrevisjonen er med andre ord et viktig verktøy for kommunens øverste politiske organ, for å føre tilsyn og kontroll med kommunens totale forvaltning og de resultater som oppnås. Forvaltningsrevisjon søker også å avdekke forbedringspotensialer i virksomhetene og ønsket er at resultatene av forvaltningsrevisjon kan ha en positiv effekt på organisasjonsmessig læring og utvikling.

1.2 Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon

Som det går fram av koml. § 23-3, skal plan for forvaltningsrevisjon baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (tidligere kalt overordnet analyse).

Selve lovteksten gir ingen føringer på hvordan en slik risiko- og vesentlighetsvurdering skal gjøres, men hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Imidlertid har Norges Kommunerevisorforbund utarbeidet en veileder¹, som vi har hentet inspirasjon fra.

I Ot.prp. 46 L, side 310 sies det følgende:

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er grunnlaget for å vurdere temaer, antall forvaltningsrevisjoner og når de skal utføres. Den vil også legge til rette for kvalitet i forvaltningsrevisjonen, ved at ressursene brukes på områder der det anses å være mest behov. Når kommunenes virksomhet er omfattende og kompleks, kan det være naturlig å anta at risiko- og vesentlighetsanalysen i mange tilfeller vanligvis vil kunne vise at det er behov for å gjennomføre en eller flere forvaltningsrevisjoner hvert år. Departementet slutter seg etter dette til utvalgets forslag. Departementet vil understreke at lovforslaget innebærer at planen for forvaltningsrevisjon må gjenspeile behovet som framkommer av risiko- og vesentlighetsanalysen. Departementet vil videre presisere at kravet om en plan for forvaltningsrevisjon også må forstås som et krav om å gjennomføre forvaltningsrevisjoner.

Risiko er sannsynligheten for at en uønsket hendelse skal oppstå, eller at kommunens målformuleringer ikke nås. Fordi hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å identifisere aktuelle områder for forvaltningsrevisjon, kan det være nyttig å vurdere risiko knyttet til:

- Overholdelse av lover og bestemmelser
- Økonomi
- Produktivitet
- Måloppnåelse

Vi viser for øvrig også til det som er sagt under kap. 5.1 om vurderinger av kommunelovens formålsparagraf.

Vesentlighet har å gjøre med hvor store konsekvenser det vil ha dersom det negative inntreffer. Hvilken betydning vil det få dersom risikoen innen et gitt område blir en realitet i form av et faktisk avvik – hvor ille er det? Vesentlighet kan vurderes ut fra følgende perspektiver:

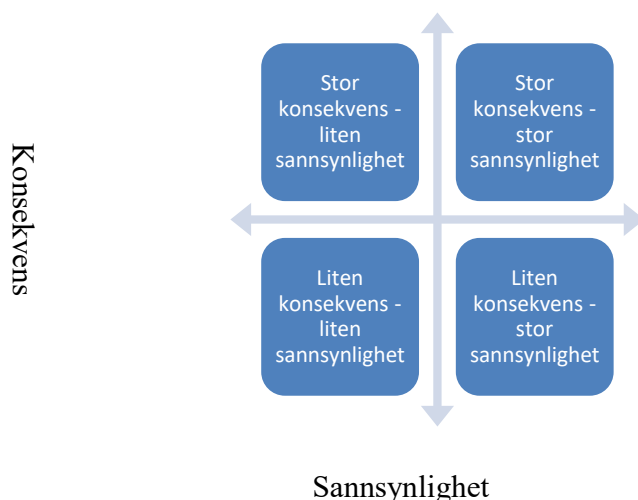
- Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av et tjenesteområdes driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter.
- Fra et politisk perspektiv, vurdert ut fra hvilke tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv. (Her vil oppfatningene av vesentlighet trolig variere mellom de politiske grupperingene.)

¹ <https://www.nkrf.no/publikasjoner>

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

- Fra brukernes perspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentligst.
- Fra medarbeidernes perspektiv, vurdert ut fra hva de ulike medarbeiderne innenfor et tjenesteområde anser som vesentligst.
- Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er vesentligst ved kommunens virksomhet sett i forhold til storsamfunnet og miljøet.

Risiko og vesentlighetsvurderingen skal brukes til å identifisere på hvilke områder risikoen er størst. I tillegg må vi ta med i vurderingen hvilke konsekvenser hendelsen vil kunne få og hvor sannsynlig det er at den oppstår. I uttrykket risiko- og vesentlighetsvurdering ligger at det skal gjøres en vurdering av på hvilke områder av kommunens virksomhet, det er risiko for vesentlige avvik knyttet til vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten. Risikovurderingen kan illustreres slik:

1.3 Eierskapskontroll.

Kommunesektoren har siden slutten av 90-tallet vært preget av en økt fragmentering ved at deler av virksomheten har blitt skilt ut i foretak, interkommunalt samarbeid, interkommunale selskaper, aksjeselskaper o.l., herav ofte i form av egne rettssubjekter utenfor kommunelovens rammer. Valg av organisasjonsform legger rammene for kommunestyrets styringsmuligheter overfor fristilte selskaper, ettersom disse har egne selskapsorganer og er regulert av særskilt lovgivning, som bl.a. fastsetter forholdet mellom eierne (kommunen) og selskapsorganene. Derfor har man fått bestemmelser i kommuneloven som sier at kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll) (kom. § 23-2 1.ledd, pkt. d)).

I kom. § 23-4 sies det at kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter valget, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensiktene med denne vurderingen er altså å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Ot.prp. 46 L (pkt. 26.3.4.2) sier følgende:

Selv om det ikke foreslås minimumskrav til omfanget av eierskapskontroller, understreker departementet at slike kontroller er nødvendig for at kommunestyret skal kunne ivareta sitt overordnede styringsansvar. En eierskapskontroll kan også være et hjelpemiddel for å avdekke behov for nærmere undersøkelser eller forvaltningsrevisjon i selskaper.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

I kommentarene til § 24-3 (Ot. prp. 46 L) står det følgende:

Bestemmelsen må forstås slik at det må utarbeides en plan som sikrer at det regelmessig gjennomføres eierskapskontroll i kommunalt og fylkeskommunalt eide selskaper.

I den grad det er behov for innhenting eller innsyn i dokumenter fra de ulike selskapene, så har kontrollutvalget innsynsrett i alle forvaltningsorganer og heleide kommunale selskaper (jf. figur 1) hjemlet i koml. § 23-6, 1. ledd. Revisor har også denne retten iht. koml. § 24-10.

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) har utarbeidet en veileder til selskapskontroll², dvs. en veileder for utarbeidelse av plan for selskapskontroll og for gjennomføring av eierskapskontroll. I denne veilederen er det gitt følgende anbefalinger når det gjelder risiko- og vesentlighetsvurderinger:

- Analysen bør minimum inkludere en fullstendig oversikt over kommunens eierskap og en vurdering av behovet for kontroll med hvert av disse.
- Omfanget av analyse og plan bør tilpasses til omfanget av eierskap, risiko og vesentlighet og tilgjengelige ressurser til kontroll.

I Ot. Prp. 46 L (pkt. 26.3.2.3, side 323) sies det følgende:

At det er gjennomført eierskapskontroller er en viktig forutsetning for at kommunestyret skal kunne ivareta sitt overordnede styringsansvar. Dette gjelder uavhengig av hvor stor eierandel kommunen har i selskapet, og om andre enn kommuner er inne på eiersiden.

Modellen nedenfor viser ulike organisasjonsformer for kommunal virksomhet. Figuren viser at jo lenger mot høyre en går i figuren, jo svakere blir kommunestyrets innflytelse. Det går et prinsipielt skille ved overgangen mellom forvaltningsorgan og selvstendige rettssubjekt. Her opphører kommunestyrets direkte innflytelse. En stiftelse har ingen eiere, den eier seg selv. Derfor faller stiftelser utenfor «selskapskontrollen».

Inngår i kommunen			Offentlige eiere		Off. og private eiere	Ingen eiere		
Forvaltningsorgan ³					Selvstendig rettssubjekt			
Etat/ institusjon	Verts- kommune	Kommunalt Foretak KF	Interkomm. pol. råd IPR ⁴	Komm. oppgave- felleskap KO ⁵	Interkomm. Selskap IKS	Samvirke- Foretak SA	Aksje- selskap AS	Stiftelse
Kap. 5	Kap. 20	Kap. 9	Kap. 18	Kap. 19	IKS-lov	SA-lov	AS-lov	Stift.lov

Figur 1 – Oversikt over ulike organisasjonsformer

Figuren nedenfor gir en skjematisk oversikt over forskjellen på eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskaper.

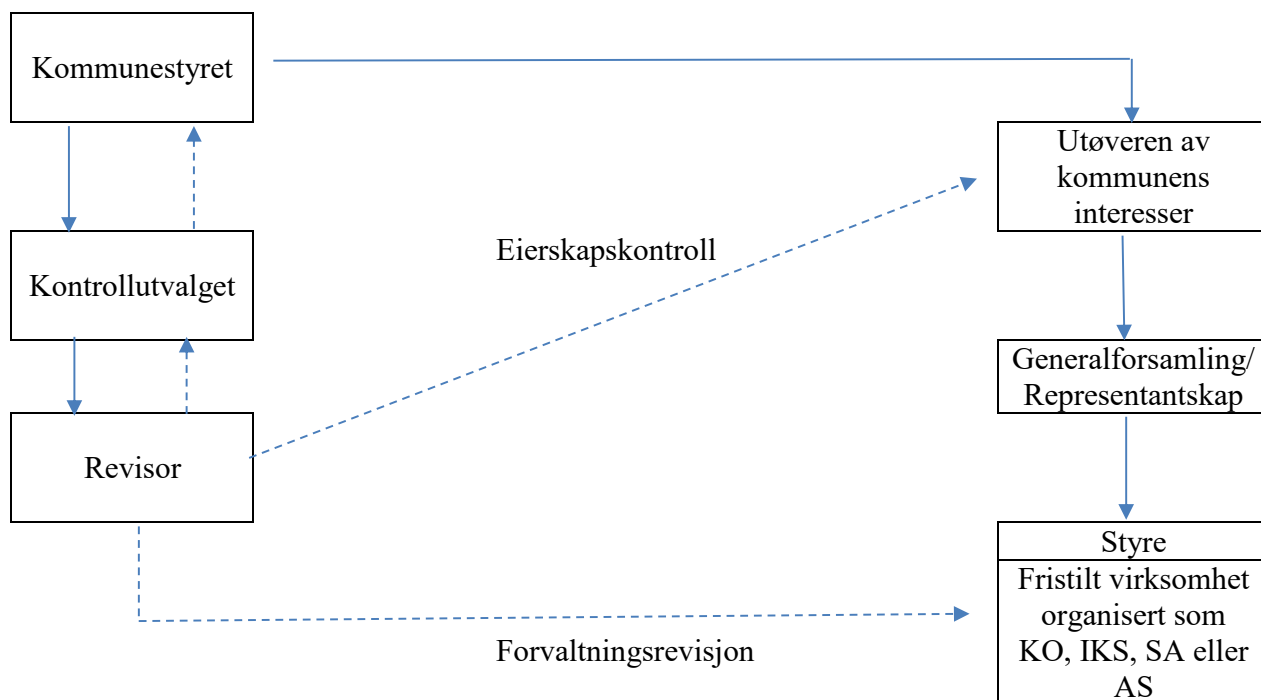
² NKRF: «Veileder for selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll» fra 2018. Denne er under revidering som følge av ny kommunelov.

³ Interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap kan også være egne rettssubjekter.

⁴ Interkommunalt samarbeid som er organisert som et interkommunalt styre etter tidligere koml. § 27 må omdannes til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap senest fire år etter at den nye kommuneloven trådte i kraft.

⁵ Interkommunalt samarbeid som er organisert som et interkommunalt styre etter tidligere koml. § 27 må omdannes til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap senest fire år etter at den nye kommuneloven trådte i kraft.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Figur 2 – Forskjellen på eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon

Formålet med eierskapskontrollen er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, utøver myndigheten slik det er fastsatt i den aktuelle virksomhetsloven samt ivaretar kommunens interesser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Eierskapskontrollen begrenser seg til en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende rammer for styring, og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet. En materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller derfor utenfor denne kontrollen.

I Kontrollutvalgsboken⁶ side 62, er det sagt følgende:

En viktig forutsetning for at kontrollutvalget kan gjennomføre eierskapskontroll, er at kommunen har tydeliggjort hvilke strategier og målsetninger kommunen har med eierskapene. Utgangspunktet for eierskapskontroll vil derfor gjerne være å undersøke om kommunen har etablert konkrete formål eller føringer for eierskapene, gjerne i form av en eierskapsstrategi eller -melding.

I den nye kommuneloven er det gitt bestemmelser om kommunens eierstyring (kompl. § 26-1), hvor kommunene pålegges å utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret, minst en gang i valgperioden. Paragrafen har også bestemmelser om hva eierskapsmeldingen skal inneholde.

Eierskapskontroll er først og fremst aktuelt i et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap, som i sin helhet eies av kommunene, men kan også være aktuell i IPR og KO, som er egne rettssubjekter og i også deleide selskaper (offentlige og private eiere), jf. figur 1.

⁶ Utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet i 2015: http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Diverse_pdf-er/Kontrollutvalgsboka_-_2_utgaven.pdf (Denne er foreløpig ikke revidert etter ny kommunelov).

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

1.4 Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for eierskapskontroll.

Risiko- og vesentlighetsvurderinger for eierskapskontroll kan formuleres slik⁷:

- Risiko – sannsynligheten for at kommunen ikke oppnår sine intensjoner med eierskapet eller at andre betydelige problemer oppstår.
- Vesentlighet – Hvor alvorlig er det for kommunen dersom dens mål for eierskapet ikke oppnås?

Et minimum for en overordnet analyse bør være en oversikt over kommunens rutiner for eierskapsutøvelse, kommunens eierskap og en kort vurdering av behovet for kontroll med hvert av disse. I NKRFs veileder anbefales det at analysen bør inkludere en gjennomgang av kommunens styringssystem for eierskapsutøvelse og vurdere risiko på bakgrunn av kjente erfaringer med dette.

Risikovurderinger knyttet til selskaper kan være aktuelt både for plan for forvaltningsrevisjon og for plan for eierskapskontroll.

Det er spesielt disse forholdene som må vurderes når det gjelder risiko:

- Risiko for at den som forvalter kommunens eierinteresser i selskapet ikke gjør dette i samsvar med kommunens vedtak og forutsetninger
- Risiko for at selskapet ikke opererer i tråd med formålet
- Risiko for at det gis uriktig informasjon til kommunen.

Eksempler på indikasjoner på risiko:

- Negativ økonomisk utvikling (egenkapital, likviditet, avkastning)
- Negativ medieoppmerksomhet
- Store endringer (organisasjon, lederskifter, målsettinger, marked)
- Komplisert/uklar organisering
- Rollekonflikter (f.eks. sentrale politikere i styret)
- Svak eierstyring
- Manglende etiske retningslinjer og antikorrupsjonsarbeid
- Urealistiske eller uklare mål
- Politisk kritikk
- Unighet mellom eierne

I tillegg til en konkret risikovurdering vil det også være viktig å vurdere selskapene ut i fra hvor vesentlige de er for kommunen. Følgende kan være aktuelt å vurdere i denne forbindelsen:

- Store økonomiske verdier
- Utfører viktige kommunale oppgaver
- Mottar vesentlige tilskudd fra kommunen
- Betydning for lokalsamfunn, arbeidsplasser
- Politisk interesse/prestisje

⁷ Iht. NKRFs veileder for selskapskontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

1.5 Kilder

For å kunne gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering, må vi nødvendigvis ned på et visst detaljnivå i undersøkelsene. Likeledes er det behov for å benytte flere kilder til undersøkelsene. De viktigste kildene vi har benyttet oss av er:

- Kommunens årsmelding, årsberetning og regnskap for 2018-2019.
- Selskapenes årsrapporter for 2018-2019.
- Eventuelle andre rapporter i kommunen, planer.
- Kommunens hjemmeside på internett
- Samtaler med ordføreren og rådmannen.
- Brev til rådmannen knyttet til kommunens selskaper.
- Spørreskjemaer til
  - kommunalsjefene/etatssjefene.⁸
  - ledere av foretak,
  - ledere av vertskommunesamarbeid
  - leder og styreleder i kommunale selskaper⁹
- Gjennomgang av spørreskjema med kontrollutvalgets medlemmer.
- Spørreskjema til de politiske gruppelederne.¹⁰
- Samtale med hovedtillitsvalgte/verneombud i kontrollutvalgets møte.
- Samtaler med Revisjon Øst IKS, erfaringer fra regnskapsrevisjon.
- Tidligere overordnet analyse og gjennomført forvaltningsrevisjon.
- Tilsynsrapporter fra andre instanser (eks. Fylkesmannen osv.)
- Spørreskjema til rådmennene/kommunedirektørene i forbindelse med eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskaper.
- Samtale med ordførerne i kontrollutvalgsmøtet i forbindelse med eierskapskontroll.
- Spørreskjema til eierrepresentantene i de heleide selskapene.
- Oversikt over alle selskapene kommunen har eierskap i
- Kommunens formål med eierskapet i de ulike selskapene dersom dette er definert, eventuell eiermelding/eierstrategi dersom dette finnes
- Selskapsavtaler, vedtekter, selskapenes formål og type virksomhet
- Nøkkeltall for selskapene
- Oversikt over styrerepresentasjon i selskapene
- Annen relevant informasjon knyttet til kommunens eierskap
- Tallframstillinger, (KOSTRA-tall¹¹), www.ssb.no/kostra/
- Skoleporten <http://skoleporten.udir.no/>
- Kommunebarometeret http://www.kommunal-rapport.no/artikkel/her_er_arets_utgave_av_kommunebarometeret?ip_login_no_cache=401b7442ca8ea098ffd292c8f34ad355
- KMDs produksjonsindeks <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/produksjonsindeks2/id2507960/>
- Eventuelle lokale oppslag i media eller saker tatt opp i media i et nasjonalt perspektiv.

⁸ Det er sendt spørreskjemaer til ni personer, åtte har svart

⁹ Ett av selskapene har ikke svart.

¹⁰ To av gruppelederne har svart.

¹¹ KOSTRA er et rapporteringssystem (KOMMUNE STAT RAPPORTERING) fra kommunen og kommunale virksomheter til SSB. Det som rapporteres er regnskapstall og nøkkeltall fra de forskjellige tjenesteområdene i kommunene.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

2 Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2021-2024

2.1 Innledning

Som nevnt innledningsvis er det sagt i kommuneloven at kontrollutvalget skal utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon som skal dekke både virksomhet som drives av kommunen eller fylkeskommunen selv, og virksomhet som drives av selskaper som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i. Videre skal det utarbeides en plan for eierskapskontroll. Planene skal vedtas av kommunestyret, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen (koml. § 23-3, siste ledd og § 23-4, siste ledd). Planene skal utarbeides minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Planene skal bygge på en risiko- og vesentlighetsvurdering.

Ettersom endringer skjer raskt og forutsetningene kan endre seg, legges det opp til en revidering av planene etter to år. I tillegg legges det opp til at kontrollutvalget får myndighet til å gjøre endringer i planen, dette er også i tråd med koml. § 23-3, siste ledd.

Det ble gjennomført overordnede analyser for Våler i 2016 og kommunestyret vedtok plan for forvaltningsrevisjon for 2017-2020 i møtet 12.12.16. En revidert plan for perioden 2019-2020 ble vedtatt i kommunestyret 1.4.19. Plan for selskapskontroll for 2016-2019 ble vedtatt i kommunestyret 12.12.16 og en revidert plan for perioden 2018-2019 ble vedtatt i kommunestyret 3.9.18.

På denne bakgrunn av risiko- og vesentlighetsvurderingen og diskusjoner i kontrollutvalget, har kontrollutvalget satt opp en oversikt over områder som anbefales belyst nærmere. Konkrete problemstillinger blir lagt fram ved bestillingen.

2.2 Forslag til prosjekter forvaltningsrevisjon

Følgende forslag til prosjekter legges fram i **ikke prioritert** rekkefølge. Dersom noen prosjekter skal gjennomføres som fellesprosjekter med andre kommuner, kan det være en fordel at det ikke legges fram noen prioriteringsliste.

Områder	Forslag prosjekter (temaer)
Administrasjon og styring	<p>IKT-sikkerhet.</p> <p>IKT-området er et komplisert område hvor det kreves mye ressurser og kompetanse for å holde tritt med utviklingen. IKT-sikkerhet er også et område som det har vært avdekket mangler på i andre kommuner. Dette er et omfattende område og kan bl.a. omfatte tilganger/avganger, fysisk sikkerhet (brann, vannskade, låsing osv.) og at systemene fungerer som de skal. Dette er et viktig område for alle kommunene og vi mener at dette bør prioriteres i perioden. Våler kommune hadde dette prosjektet i sin plan for forrige planperiode, men den ble prioritert bort på grunn av andre prosjekter.</p> <p>Våler er ikke med i HIKT (Hedmark IKT), eller noe annet fellessystem, noe som kan være en utfordring i forhold til sårbarhet.</p> <p>Et mulig IKT-prosjekt kan ha følgende problemstillinger:</p>

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Områder	Forslag prosjekter (temaer)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke IT-sikkerhetstiltak har kommunen etablert? 2. Tilfredsstiller sikkerhetstiltakene lov, forskrift og regelverk? <ol style="list-style-type: none"> a. Sikkerhetskopiering av data b. Personvern c. Kriseløsninger m.v. 3. I hvilken grad fungerer de fastlagte rutinene rundt IT-sikkerhet i praksis? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>
Administrasjon og styring	<p>Administrasjon og styring</p> <p>Administrasjon og styring, forsvarlig utredet saksbehandling, oppfølging av kommunestyrevedtak, kommunikasjon og delegasjon kan være stikkord i en eventuell undersøkelse på dette området. Det er ofte stort press på ressurser og kompetanse, for å få ferdig saker til rett tid og godt nok utredet. Forvaltningslovens bestemmelser om habilitet kan også være et aktuelt tema å ta med i en mulig forvaltningsrevisjon.</p> <p>Aktuelle problemstillinger kan være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Har administrasjonen noe system for oppfølging og iverksetting av kommunestyrets/formannskapets vedtak og blir vedtakene oppfylt og iverksatt? 2. Er alle vesentlige saker som legges fram for kommunestyret/formannskapet tilstrekkelig utredet? 3. Hvordan håndteres habilitetsbestemmelsene i forvaltningsloven ved utredning og behandling av saker i kommunestyret? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>
Administrasjon og styring	<p>Økonomistyring og budsjettprosess</p> <p>Kommunens økonomi er utfordrende og i slike situasjoner er det viktig med god økonomistyring og budsjettprosesser. Vi har omtalt kommunens økonomi under kap. 3.2, men i revisjonens innspill blir det bla. kommentert at planlagt lånefinansiering på investeringer vil gi en stor økning av kommunens rentebelastning. Dette vil selvsagt påvirke kommunens økonomi framover – og spesielt dersom rentene økes.</p> <p>Aktuelle problemstillinger kan være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan har Våler kommune organisert budsjettprosessen, og er prosessen organisert på en hensiktsmessig måte for å sikre målet om realistisk budsjett?

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Områder	Forslag prosjekter (temaer)
	<p>2. Har Våler kommune etablert tilstrekkelige formelle rutiner for å sikre god økonomistyring?</p> <p>3. I hvilken grad har Våler kommune tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å utøve god økonomistyring?</p> <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>
Helse og omsorg	<p>Psykisk helse og rusomsorg</p> <p>Dette er et område som det kan være vanskelig å levere gode nok tjenester på. Det er ofte kompliserte og sammensatte problemer som gjør at det er behov for slike tjenester. Det kan derfor være vanskelig for en mindre kommune å ha tilstrekkelig med ressurser og kompetanse til å ivareta denne gruppen mennesker.</p> <p>Det kan være aktuelt med følgende problemstillinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Har Våler kommune et tjenestetilbud innen psykisk helsearbeid og rusomsorg som er i tråd med lovverk og statlige føringer? 2. Ivaretas hensynet til brukermedvirkning i det psykiske helsearbeid og rusomsorgen i Våler kommune? 3. I hvilken grad sikrer Våler kommune at pasienter/brukere innen rusomsorg og psykisk helse får et helhetlig og koordinert tilbud? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>
Helse og omsorg	<p>NAV – styring og organisering</p> <p>Kontrollutvalget har merket seg at det er samarbeid mellom Elverum og Våler når det gjelder NAV/sosiale tjenester. Kontrollutvalget foreslår at det bestilles en gjennomgang av hvordan denne tjenestene styres og administreres/organiseres.</p> <p>Konkrete problemstillinger vedtas ved bestillingen.</p>
Tekniske tjenester	<p>Kommunens planarbeid</p> <p>Fylkesmannen påpeker i sine kommunebilder (vedlegg 8) at kapasitet og kompetanse på planleggingsområdet er vurdert å være mindre god. Kontrollutvalget foreslår derfor en gjennomgang av dette området, ettersom eventuelt manglende planarbeid påvirker mange deler av kommunens virksomhet og kan være hemmende for utvikling av kommunen.</p> <p>Det kan være aktuelt med følgende problemstillinger:</p>

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Områder	Forslag prosjekter (temaer)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan styres fremdrift av kommunens planer på de forskjellige områdene? 2. Hvilke verktøy, måleredskaper og styrings- og rapporteringsordninger finnes for å sikre at målsettingene nås? 3. Hva er status for kommunens måloppnåelse i forhold til de forskjellige målene i kommuneplanens samfunnsdel? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>

Selskaper

Det foreslås ingen konkrete forvaltningsrevisjoner i selskaper på nåværende tidspunkt. Det kan likevel være aktuelt å følge opp tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner i SOR IKS i slutten av perioden, enten rettet mot offentlige anskaffelser eller selvkost.

Etter de ressursene som er avsatt til forvaltningsrevisjon i Våler kommune, kan vi ikke forvente mer enn ett til to prosjekter pr. år. Det er derfor flere foreslått prosjekter, enn det er ressurser til. Noen av prosjektene kan gjennomføres med litt færre ressurser (mindre prosjekter) slik at det kan gjennomføres flere på ett år. Hvis noen av prosjektene blir gjennomført i flere av kommunene, vil også dette redusere tidsbruken for hver kommune og gi muligheter for flere prosjekter pr. år. Dette vurderes fortløpende, jf. også det som er sagt i kap. 2.5.

2.3 Forslag til prosjekter eierskapskontroll

Basert på vår vurdering i kap. 7, har vi i første omgang foreslått en "overordnet" eierskapskontroll for å undersøke hvordan kommunens systemer og rutiner fungerer i praksis. Eksempler på "problemstillinger" på en slik overordnet kontroll kan være:

- System og rutiner for eierskapsoppfølging i eierskapsmeldingen- hvordan er dette satt ut i praksis og hvordan har det fungert?
- Hvordan sikres det at rutineene er godt kjent for alle eierrepresentantene?
- Er det tydelig gjensidig kommunikasjon mellom eierrepresentant og formannskapet/kommunestyret?
- Hvordan rapporterer selskapene til formannskapet/kommunestyret?
- Valg av styre- og eierskapsrepresentanter er beskrevet i eiermeldingen, hvordan sikres det at valg er gjort og gjøres i henhold til lover og anbefalinger?
- Hvordan sikres det at alle eierrepresentanter får opplæring? (også de som ikke har anledning til å delta på oppsatte dager for opplæring)
- Hvordan sikres det at eierrepresentanten har nok kunnskap om selskapet som skal følges opp?

Nærmere konkretisering av problemstillinger vil bli formulert ved bestillingen.

Vi kan også foreslå at det samtidig med en eventuell forvaltningsrevisjon i selskaper vurderes om det samtidig skal gjennomføres eierskapskontroll i selskapene.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Uavhengig av dette vil vi foreslå at det gjennomføres en eierskapskontroll rettet mot Midt-Hedmark Brann og redningstjeneste IKS, for å se hvordan Våler kommunes representanter følger opp selskapet og eventuelt tidligere gjennomførte kontroller i selskapet.

2.4 Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjonen og eierskapskontroll

Etter at kommunestyret har vedtatt plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll, vil kontrollutvalget sørge for å bestille kontroller. Kontrollutvalget vedtar problemstillinger, prosjektplan og ressurser, og om det i så fall skal gjennomføres foranalyse. Bestillingen sendes Revisjon Øst IKS. Revisjonen skal levere revisjonsrapporter i henhold til den foretatte bestillingen og god kommunal revisjonsskikk på området (hhv. RSK 001¹² og RSK 002¹³).

Når det gjelder forvaltningsrevisjon i selskaper og eierskapskontroll som har flere eierkommuner, bør kontrollene i størst mulig grad koordineres.

*Flere av selskapene kommunen eier, eies ofte sammen med andre kommuner. Dersom kontrollutvalget planlegger å gjennomføre kontroll i et selskap kommunen eier sammen med en eller flere andre kommuner, kan det fremgå av planen om kontrollutvalget ønsker å samordne selskapskontrollen med de andre eierne.
(Kontrollutvalgsboken side 85)*

I tråd med koml. § 24-2 skal revisor rapportere til kontrollutvalget om resultater av gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Videre er kontrollutvalget pålagt ansvar for å rapportere til kommunestyret (jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 4). Med mindre kommunestyret vedtar spesielle bestemmelser for når og hvordan denne rapporteringen skal foregå, er det opp til kontrollutvalget å finne en hensiktsmessig form og frekvens på dette. Rapport og resultater fra det gjennomført revisjon, legges fortløpende frem for kommunestyret.

2.5 Endringer

Hvis forutsetningene skulle endre seg, kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Endringene kan bestå av omprioriteringer innenfor foreslåtte prosjekter eller valg av andre prosjekter som går fram av risiko- og vesentlighetsvurderingen kap. 5.2-5.7, kap. 6 og kap. 7. Det kan også oppstå situasjoner, som gjør at det er behov for en bestilling av forvaltningsrevisjon på konkrete områder, eks. basert på presseoppslag, ønske om samordning med andre kommuner eller andre forhold i kommunen som tilsier behov for en gjennomgang.

Årsaken til endringen rapporteres til kommunestyret.

Våler, 23.11.20
Geir Thomas Finstad
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

¹² Standard for forvaltningsrevisjon, fastsatt av Norges Kommunerevisorforbund 12.8.20 og gjort gjeldene som god kommunal revisjonsskikk for prosjekter fra 1. oktober 2020.

¹³ Standard for eierskapskontroll, fastsatt av Norges Kommunerevisorforbund 12.8.20 og gjort gjeldene som god kommunal revisjonsskikk for prosjekter fra 1. oktober 2020

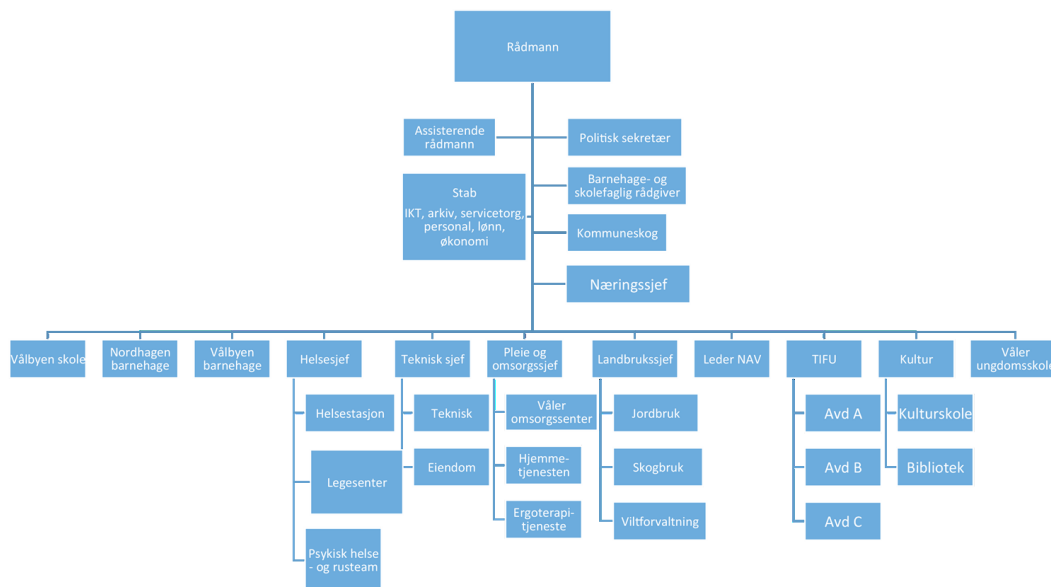
Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

3 Våler kommune

3.1 Organisering

Pr 31.12.19 hadde Våler kommune 396 ansatte og 283 årsverk¹⁴. Pr. 31.12.15 hadde kommunen 252 årsverk. Administrativt har kommunen en flat organisasjon (2-nviå-modell med kommunedirektøren og stab/støtteassisterende, samt 12 virksomhetsledere under kommunedirektøren.

Våler kommune har for tiden følgende administrativ organisering.

3.2 Kommunens økonomi

Våler kommunes regnskap for 2019 er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 1,871 millioner, noe som er en forbedring fra 2018, da det var et regnskapsmessig merforbruk på kr 8,259 millioner. Netto driftsresultat er negativt med kr 1,513 millioner, som er en forbedring fra 2018, da det var et negativt netto driftsresultat på kr 18,388 millioner.

Sum driftsinntekter øker med kr 17,622 millioner (5 %) fra 2018 til 2019, mens sum driftsutgifter øker med kr 1,817 millioner (0,5 %). Dette er en positiv utvikling.

	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019
Sum driftsinntekter	356 832	352 382	370 004
Sum driftsutgifter	350 131	367 476	369 293
Brutto driftsresultat	6 700	-15 094	711
Netto driftsresultat	3 455	- 18 388	-1 513
Regnskapsmessig mindreforbruk	5 069		1871
Regnskapsmessig merforbruk		8 259	

¹⁴ jf. kommunens årsberetning for 2015, side 58-59.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

overstiger 25 % av den totale gjeldsporteføljen. Pr 31.12.19 har kommunen et enkeltlån som utgjør 23,14 % av den totale gjeldsporteføljen¹⁸.

Ifølge forskrift om finansforvaltning skal kommunen kvalitetssikre sin finansforvaltning. Kommunen vedtok nytt finansreglement i kommunestyret i 2017 og er kvalitetssikret av Hedmark Revisjon IKS. Finansreglementet blir lagt fram for kommunestyret høsten 2020, men med forslag fra kommunedirektøren om ikke å endre reglementet. Kommunedirektøren har rapport to ganger i året (i tillegg til rapportering i årsrapporten), som er i tråd med kommuneloven § 14-13.

KOSTRA

Når vi skal vurdere noen nøkkeltall¹⁹ ut fra KOSTRA, er det selvsagt mange å velge mellom. Vi har i denne sammenhengen plukket ut et par som gjengis i tabellen nedenfor.

Nøkkeltall	Våler			KG 2 2019	Gj.snitt alle komm 2019	Gj.snitt. landet u. Oslo 2019
	2017	2018	2019			
12143 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	2	-4,2	0,2	-0,8	0,6	0,3
12137 Netto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	60954	67405	66515	72864	62990	62311

I tabellen ovenfor, ser vi at *Netto driftsutgifter pr innbygger* har gått økt fra 2017-2019. I 2019 ligger Våler under KG 2, men over de øvrige sammenligningsgruppene.

Vi viser også til kommunens årsregnskap og årsmelding for nærmere opplysninger om kommunen.

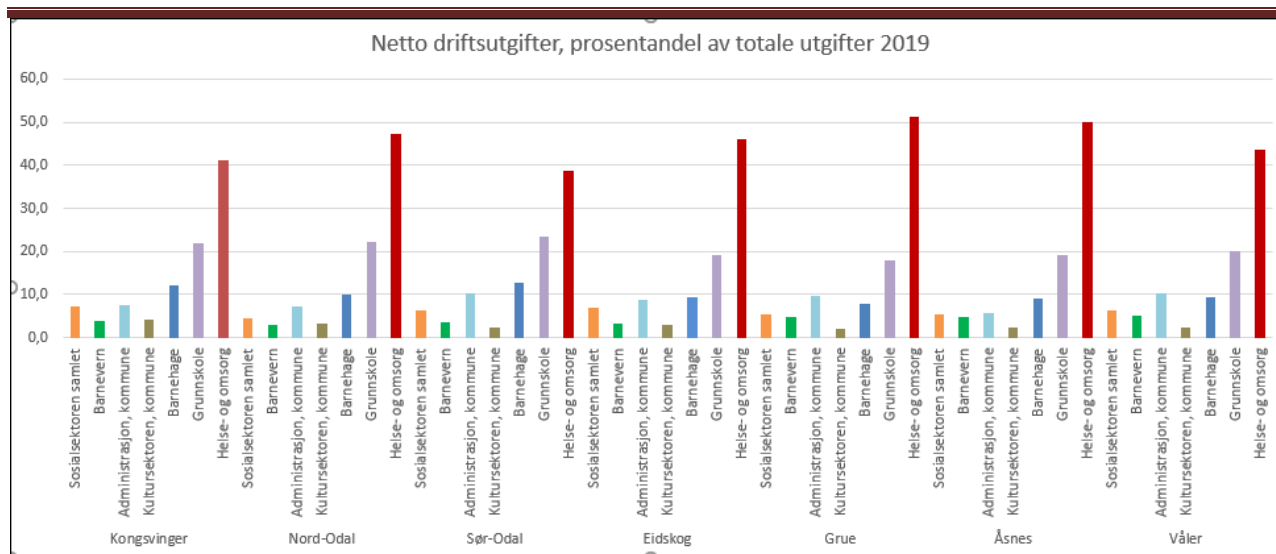
Tabellen og diagrammet under viser netto driftsutgifter i prosent av totale driftsutgifter for 2019, tabell 12362. For sammenligningens skyld har vi også tatt med de øvrige kommunene i distriktet.

Netto driftsutgifter	Eidskog	Grue	Kongs- vinger	Nord- Odal	Sør- Odal	Våler	Åsnes
Administrasjon og styring	8,7	9,6	7,1	7,3	10,3	10,2	5,7
Barnehage	9,5	7,9	12,2	10	12,8	9,3	9
Grunnskoleopplæring	19,1	17,8	21,8	22,2	23,4	20	19,1
Helse og omsorg	46	51,3	41,1	47,2	38,7	43,6	50,1
Sosialtjenesten	6,9	5,5	7,1	4,4	6,3	6,3	5,4
Barnevern	3,3	4,9	3,9	3	3,6	5,2	4,8
Kultur	3,1	2	4,3	3,2	2,4	2,3	2,4
Diverse (satt som differanse opp til 100 %)	0,7	1	2,5	2,7	2,5	3,1	3,5
	100	100	100	100	100	100	100

¹⁸ Årsberetningen 2019

¹⁹ Når vi bruker sammenligningstall for KOSTRA-rapportering, så er alle kommunene i landet samlet i forskjellige kommunegrupper (KG). Dette skal da være kommuner som er sammenlignbare. Våler tilhører kommunegruppe 2. Hvilke andre kommuner som tilhører KG 2, går fram av vedlegg 3. Tabellene viser også to kolonner med landsgjennomsnitt, dvs. både med og uten Oslo. Snittet uten Oslo vises fordi Osloregnskapet omfatter både kommunale og fylkeskommunale funksjoner, slik at tallene ikke alltid blir sammenliknbare. For enkelte økonomiske nøkkeltall slår dette så kraftig ut at gjennomsnitt inkludert Oslo er prikket (dvs. uten tall).

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Størsteparten av kommunens netto driftsutgifter går til skole og pleie- og omsorg (for Våler sin del 63,6 %). Det tredje største området er administrasjon og styring. For områder der utgiftene i all hovedsak dekkes av brukerbetaling, for eksempel vann, avløp og renovasjon, gir oversikten liten informasjon om ressursbruken. Disse postene ligger i **Diverse**, sammen med samferdsel, næring, bolig og brann- og ulykkesvern.

Oversikten viser at Våler ligger på gjennomsnittet på grunnskoleopplæring og litt under snittet når det gjelder pleie og omsorg. Våler ligger nest høyest når det gjelder administrasjon og styring.

3.3 Eksternt tilsyn

Etter kommuneloven § 25-2 skal kommunedirektøren (rådmannen) rapportere til kommunestyret og fylkestinget om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året. Vi kan ikke se at dette er fulgt opp i Våler. I all hovedsak blir statlige tilsynsrapporter lagt fram for utvalgene.

Gjennomført eksternt tilsyn (resultatene av tilsynene ligger under de respektive enhetene i vedlegg 1)²⁰:

- 2017 – Egenvurdering – NAV, tjenesteyting i samsvar med lovgivningen
- 2017 - Kommunetilsyn med tema forsøpling hos Våler kommune
- 2019 - Inspeksjon – Avløpsanlegget

Vi tar forbehold om at det er gjennomført flere tilsyn som vi ikke har registrert.

3.4 Tidligere revisjonsrapporter

Det ble i forrige planperiode lagt fram følgende rapporter:

- 2017 - Innkjøp.
- 2017 – Samhandlingsreformen (fellesprosjekt for hele regionen)
- 2018 - Kommunens vann- og avløpsnett
- 2019 - Psykososialt skole- og arbeidsmiljø i Vålerskolen
- Det er bestilt en forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp og en knyttet til Sykefravær som blir lagt fram i 2021.

²⁰ Vi har ikke tatt med tilsynsrapporter fra Arbeidstilsynet.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Rapportene ligger på www.gs-iks.no og kan leses der.

3.5 Kommunale foretak, vertskommunesamarbeid, oppgavefelleskap og interkommunalt politisk råd

Våler kommune har ikke noe kommunalt foretak.

Våler kommune er med i flere vertskommunesamarbeid, oppgavefelleskap og interkommunalt politisk råd. I tillegg er det også andre samarbeid som kommunen er engasjert i. Disse **andre** samarbeidene ligger som vedlegg 3.

Vi tar med fullstendig oversikt (så langt vi har registrert) over vertskommunesamarbeid, oppgavefelleskap og interkommunalt politisk råd her:

Vertskommunesamarbeid (koml. kap. 20)

- Elverum interkommunale legevakt (Elverum (vertskommune), Åsnes og Våler.
- Hamar Krisesenter (Hamar (vertskommune), Ringsaker, Løten, Stange, Elverum, Engerdal, Våler, Trysil og Åmot kommune).
- Kompetansesenter landbruk/landbrukskontor (Åsnes og Våler (vertskommune)).
- Regionalt innkjøp (RIIK) Eidskog, Grue, Kongsvinger (vertskommune), Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes).
- Samfunnsmedisin i Solør (Grue (vertskommune), Åsnes, Våler).
- Solør Barneverntjeneste (Grue, Våler og Åsnes (vertskommune)).
- Glåmdal Teater (Kongsvinger, Sør-Odal, Nord-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes og Våler)

Kommunalt oppgavefelleskap (koml. kap. 19) (foreløpig ikke omdannet til kommunalt oppgavefelleskap)

- IKA-Opplandene IKA (er et interkommunalt arkivdepot for kommuner i Innlandet, interkommunalt samarbeid, men Innlandet fylkeskommune som kontorkommune).
- Solør barneverntjeneste er deltaker i Regional barenevernberedskap (Kongsvinger, Eidskog og Odal barneverntjeneste og Solør barneverntjeneste)

Interkommunale politiske råd (koml. kap. 18)

- Regionrådet for Sør-Østerdal (Innlandet fylkeskommune, Elverum kommune, Engerdal kommune, Stor-Elvdal kommune, Trysil kommune, Våler kommune, og Åmot kommune) **(foreløpig ikke omdannet etter ny kommunelov).**

Det er bare kontrollutvalget i vertskommunen som kan gjennomføre kontroller i et vertskommunesamarbeid. Våler er vertskommune for ett av samarbeidene, som er **Kompetansesenter landbruk/landbrukskontor.**

Følgene er hentet fra Våler kommunens hjemmeside vedrørende landbrukssamarbeidet:

Kommunene Våler og Åsnes har interkommunalt landbrukskontor med Våler som vertskommune. Kontoret har ca. 9 årsverk som arbeider innen fagområdene jordbruk, skogbruk, vilt- og utmarksforvaltning. Primærnæringen betyr mye for Solør-regionen og vi er av de aller største i Norge på korn- og potetproduksjon. Til sammen har vi 145 000 dekar

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

---

dyrka mark og 1,3 millioner dekar produktiv skog. I tillegg kommer verdifulle utmarksområder.

Saksbehandling i henhold til jordlov, skogbrukslov, konsesjonslov og viltlov, samt forvaltning av produksjonstilskudd, miljøvirkemidler i jord- og skogbruk, bygdeutviklingsmidler, skogfond og viltfondsmidler er sentrale oppgaver.

Når det gjelder oppgavefellesskap som er egne rettssubjekter, så vurderes de under kommunens selskaper. De som ikke er egne rettssubjekter kontrolleres av kontorkommunen.

Eventuelle tall for tjenestene som vertskommunene leverer, er tatt med under det fagfeltet de hører inn under, i vedlegg 1. En vurdering av eventuell forvaltningsrevisjon, går fram av kapittel 5.7.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

4. Kommunens selskaper

Våler kommune har eierinteresser i følgende heleide²¹ selskaper:

- Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS
- Solør-renovasjon IKS
- Revisjon Øst IKS (Hedmark Revisjon IKS)
- Glåmdal sekretariat IKS
- Våler Vekst AS
- Energi Holding AS

Selskapenes risiko- og vesentlighetsvurdering går fram av kap. 6.

I oversiktene nedenfor har vi lagt inn litt informasjon²² om de forskjellige heleide selskapene. Denne oversikten benyttes også som informasjon til risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for eierskapskontroll for 2021-2024, jf. kap. 7 og 2.3. Tidligere gjennomførte revisjoner går fram av oversiktene nedenfor.

Midt –Hedmark brann- og redningsvesen IKS											
Eierandeler fra 1.1.21:	Formål: Å dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver i forbindelse med Ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensing. Nødalarmtjenester (110). Feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Aktivt arbeid med forebyggende tiltak mot brann og ulykker. Aktivt salg av tjenester knyttet til forebygging og beredskap. Selskapet skal ha ansvar for og myndighet til å ivareta kommunenes forpliktelser etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 med tilhørende forskrifter, med de unntak som følger av loven selv. Den enkelte kommunes myndighet etter ovennevnte bestemmelser anses delegert til selskapet gjennom de respektive kommunestyres godkjenning av denne samarbeidsavtale. Selskapets virksomhet skal til enhver tid utøves i overensstemmelse med gjeldene lover og forskrifter. Selskapet skal vektlegge kvalitet gjennom allsidig og høy faglig kompetanse for å møte de utfordringer virksomheten står overfor til enhver tid. Selskapet skal gjennom sin virksomhet ha som mål å være blant de ledende og mest effektive i landet.										
Elverum Kommune 33,20 %											
Trysil Kommune 11,19%											
Tynset Kommune 10,92 %											
Våler Kommune 7,62 %											
Rendalen Kommune 5,32 %											
Stor-Elvdal Kommune 5,41 %											
Alvdal Kommune 4,97 %											
Folldal Kommune 3,54 %											
Engerdal Kommune 3,64 %											
Tolga kommune 2,84 %											
Åsnes kommune 11,30 %											
(deltaker f.o.m 1.1.21)											
Nøkkelpunkter											
<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnsøkonomisk funksjon/formål • Lovpålagt oppgave 											
Tidligere forvaltningsrevisjon (FR) eller eierskapskontroll (EK):											
<ul style="list-style-type: none"> • FR 2017 knyttet til varslingsbestemmelsene. 											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nøkkeltall</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsresultat</td> <td>-1 835 116</td> <td>-3 128 848</td> </tr> <tr> <td>Årets resultat</td> <td>-1 240 334</td> <td>-2 372 043</td> </tr> </tbody> </table>		Nøkkeltall	2018	2019	Driftsresultat	-1 835 116	-3 128 848	Årets resultat	-1 240 334	-2 372 043
Nøkkeltall	2018	2019									
Driftsresultat	-1 835 116	-3 128 848									
Årets resultat	-1 240 334	-2 372 043									
	Ny selskapsavtale gjeldende fra 1.1.21.										
Spesifikk vurdering/fokusområder fra eiermelding 2012											
Vurderinger fra 2012 er ikke tatt med her da eierskapsmeldingen bør fornyes.											

²¹ Det vil si at det ikke er noen private eiere i disse selskapene.

²² I tabellene har vi brukt +tall som "overskudd" og –tall som "underskudd".

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Solør Renovasjon IKS											
Eierandeler: Åsnes Kommune 46 % Grue Kommune 31 % Våler Kommune 23 %	Formål: Selskapet skal være en aktør innen avfallssektoren gjennom håndtering av avfall fra så vel husholdninger og institusjoner som forretninger og annen næringsvirksomhet, og kan etablere, eie og drive anlegg for renovasjon i de deltakende kommuner etter de krav myndighetene stiller.										
Nøkkelpunkter <ul style="list-style-type: none"> Samfunnsøkonomisk funksjon/formål Lovpålagt oppgave 	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nøkkeltall</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsresultat</td> <td>1 836 779</td> <td>1 010 317</td> </tr> <tr> <td>Årets resultat</td> <td>1 600 834</td> <td>759 070</td> </tr> </tbody> </table>		Nøkkeltall	2018	2019	Driftsresultat	1 836 779	1 010 317	Årets resultat	1 600 834	759 070
Nøkkeltall	2018	2019									
Driftsresultat	1 836 779	1 010 317									
Årets resultat	1 600 834	759 070									
Tidligere forvaltningsrevisjon (FR) eller eierskapskontroll (EK): <ul style="list-style-type: none"> EK 2008, 2011 og i 2014. Kontrollen i 2008 var både eierskapskontroll og FR knyttet til selvkost. FR 2017 (offentlige anskaffelser) 											
Spesifikk vurdering/fokusområder fra Eiermelding 2012											
Vurderinger fra 2012 er ikke tatt med her da eierskapsmeldingen bør fornyes.											

Revisjon Øst IKS²³											
Eierandeler for kommunene: Kongsvinger 9% Eidskog 3,5% Elverum 11% Engerdal 1 % Grue 3% Hamar 17% Løten 4% Nord-Odal 2,5% Ringsaker 18% Stange 10,5% Stor-Elvdal 2% Sør-Odal 4% Trysil 4% Våler 2,5% Åmot 3% Åsnes 5%.	Formål: Utføre revisjon i deltakende kommuner i henhold til kommuneloven og skal sikre de deltakende eiere revisjon i egen regi.										
Nøkkelpunkter <ul style="list-style-type: none"> Samfunnsøkonomisk funksjon Lovpålagte oppgaver 	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nøkkeltall</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Brutto driftsresultat</td> <td>627 836</td> <td>189 957</td> </tr> <tr> <td>Regnskapsmessig mindreforbruk</td> <td>1 104 146</td> <td>141 913</td> </tr> </tbody> </table>		Nøkkeltall	2018	2019	Brutto driftsresultat	627 836	189 957	Regnskapsmessig mindreforbruk	1 104 146	141 913
Nøkkeltall	2018	2019									
Brutto driftsresultat	627 836	189 957									
Regnskapsmessig mindreforbruk	1 104 146	141 913									
Tidligere forvaltningsrevisjon (FR) eller eierskapskontroll (EK): Ingen											
Spesifikk vurdering/fokusområder fra Eiermelding 2012											

²³ Tidligere Hedmark Revisjon IKS.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Revisjon Øst IKS²³

- Vurderinger fra 2012 er ikke tatt med her da eierskapsmeldingen bør fornyes.

Glåmdal sekretariat IKS

Eierandeler kommuner:

Kongsvinger 15%
Eidskog 14%
Grue 14%
Nord-Odal 14%
Sør-Odal 14%
Våler 14%
Åsnes 15%

Formål:

Ivaretar sekretærfunksjonen for kommunenes kontrollutvalg.

Nøkkeltall	2018	2019
Brutto driftsresultat	-196 420	-72 540
Regnsk.messig mindreforbruk	59 531	78 128

Nøkkelpunkter

- Samfunnsøkonomisk funksjon
- Lovpålagt oppgave

- Sekretariatet for Sør-Østerdal går inn i Glåmdal sekretariat IKS fra 1.1.21. Selskapet får navnet **Kontrollutvalgssekretariat Øst IKS** og vil ha følgende eiere:

Eier	Eierandel
Eidskog kommune	8,33 %
Elverum kommune	8,35 %
Engerdal kommune	8,33 %
Grue kommune	8,33 %
Kongsvinger kommune	8,35 %
Nord-Odal kommune	8,33 %
Stor-Elvdal kommune	8,33 %
Sør-Odal kommune	8,33 %
Trysil kommune	8,33 %
Våler kommune	8,33 %
Åmot kommune	8,33 %
Åsnes kommune	8,33 %

Tidligere forvaltningsrevisjon (FR) eller eierskapskontroll (EK):

Ingen.

Spesifikk vurdering/fokusområder fra Eiermelding 2012

- Vurderinger fra 2012 er ikke tatt med her da eierskapsmeldingen bør fornyes.

Våler Vekst AS

Eierandeler:

Våler kommune 100 %

Formål:

Bidra til å øke opplevelsen av egen livskvalitet for sine deltakere og ansatte. Gjennom produksjon skal selskapet tilby varig tilrettelagte arbeidsplasser for yrkeshemmede, samt gjennom avklaring og kvalifisering bidra til at mennesker med bistandsbehov kan delta i ordinært arbeid eller annen meningsfylt aktivitet.

Nøkkelpunkter

- Samfunnsøkonomisk funksjon

Nøkkeltall	2018	2019
Driftsresultat	2 065 091	1 547 400
Årets resultat	1 914 844	1 667 508

Tidligere forvaltningsrevisjon (FR) eller eierskapskontroll (EK):

- EK 2009
- FR 2020

Spesifikk vurdering/fokusområder fra Eiermelding 2012

Vurderinger fra 2012 er ikke tatt med her da eierskapsmeldingen bør fornyes.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Våler kommune har også noen eierinteresser i Innlandet Energi Holding AS, men kommunens eierandel er så liten, at vi har valgt å ikke ta med ytterligere data her.

Selskapets navn	Selskapets formål eierstyring	Eierandel	Kommentarer
Energi Holding AS	<p>Selskapets formål:</p> <p>a) Kraftproduksjon og tilknyttede tjenester i Innlandets hoved-vassdrag og i Orklavassdraget.</p> <p>b) Nettvirksomhet og detalj salg av kraft i nåværende nettområde og tilgrensede nettområder, herunder regionalnett i Hedmark og Oppland fylker samt virksomhet innen beslektet infrastruktur i Innlandet.</p> <p>c) Fortsettelse av eller inntreden i annen virksomhet som har nær og fordelaktig sammenheng med kraftproduksjon i nevnte vassdrag, og/eller nettvirksomhet og annen infrastruktur eller detalj salg i nåværende eller tilgrensede områder.</p> <p>d) Produksjon og distribusjon av bioenergi i Innlandet.</p> <p>e) Deltakelse i virksomhet som har nær og fordelaktig sammenheng med forannevnte virksomheter.</p> <p>Selskapet vurderes som avgjørende viktig for kommunen. Selskapet bidrar til en positiv utvikling av næringslivet i innlandet kommunalt og kommunen skal derfor fortsatt være eier. Finansielt yter selskapet et årlig utbytte som styrker kommunens evne til å yte kommunale tjenester til innbyggerne.</p>	0,03 %	<p>Oversikt eiere:</p> <p>Hedmark Fylkeskraft AS 22,08 % Hamar Energi Holding 22,08 % Lillehammer og Gausdal Energiverk Holding AS 16,77 % Ringsaker kommune 14,83 % Oppland Fylkeskraft AS 9,39 % Andre 14.85 %</p> <p>Gjøvik kommune Løten kommune Østre Toten kommune Elverum Energi AS Åmot kommune Trysil kommune Engerdal Energi Holding AS Nord-Fron kommune Ringebu kommune Øyer kommune Stor-Elvdal kommune Nord-Odal kommune Øystre Slidre kommune Vestre Slidre kommune Vang kommune Lesja kommune Kongsvinger kommune Åsnes kommune Eidskog kommune Sør-Odal kommune Grue kommune Våler kommune Skjåk kommune</p>

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

5 Risiko- og vesentlighetsvurdering - kommunen

5.1 Innledning

Risiko- og vesentlighetsvurderingen i kommunen tar utgangspunktet i kommunens virksomhet på et overordnet plan, det blir for omfattende å foreta risiko- og vesentlighetsvurderinger knyttet til kommunens egne målformuleringer på enhetsnivå. Imidlertid er det i spørreskjemaet til kommunalsjefene/etatslederne stilt spørsmål om hvorvidt de gjennomfører egne risikovurderinger, og dette er nyttig informasjon for våre vurderinger. Vi viser også til det som er sagt innledningsvis under kap. 1.2 om risiko- og vesentlighetsvurdering generelt.

Vi har delt vår gjennomgang av kommunens virksomhet i Kommunedirektør og stab-støttefunksjoner (5.2) Helse, omsorg og NAV (5.3) Oppvekst og kultur (5.4), Tekniske tjenester og landbruk (5.5). Andre overordnede perspektiver og fellesprosjekter ligger i kap. 5.6. Regnskapstall og kostratall knyttet til hvert enkelt område/enhet ligger i vedlegg 1. Eventuelle vertskommunesamarbeid og oppgavefelleskap som ikke er egne rettssubjekter, blir omtalt i kap. 5.7.

Med utgangspunkt i kommuneloven § 1-1 kan kommunens virksomhet fra et overordnet perspektiv deles inn i følgende sju kategorier:

- 5.1.1: legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre ("lokalt folkestyre")
- 5.1.2: yte tjenester til beste for innbyggerne ("gode tjenester")
- 5.1.3: være effektive ("effektivitet")
- 5.1.4: drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne ("samfunnsutvikling")
- 5.1.5: utøve offentlig myndighet ("myndighetsutøvelse")
- 5.1.6: være tillitsskapende ("tillitsskapende")
- 5.1.7: være bærekraftige ("bærekraftig")

Med dette utgangspunktet kan det på et overordnet nivå være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet ut fra disse sju perspektivene²⁴.

5.1.1 Fungerer det lokale folkestyret som forutsatt i kommuneloven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingen vil her for eksempel være knyttet til spørsmålet om i hvor stor grad administrasjonen realiserer vedtak fattet av folkevalgte organer, om sakene som legges fram for folkevalgte organer er tilfredsstillende utredet, og om kravene i forvaltningsloven og offentleglova overholdes. Vurderingene kan også gjelde spørsmålet om sakene legges fram på en måte som er tilpasset de folkevalgte som målgruppe.

Vurderinger lokalt folkestyre

Det er kommunedirektøren som har ansvaret for at de sakene som legges fram for politisk behandling er tilstrekkelig utredet og at vedtakene blir iverksatt. Dessuten har kommunedirektøren ansvaret for at de ansatte har tilstrekkelig kunnskap om forvaltningsloven og offentleglova. Det er først og fremst under kap. 5.2 (Kommunedirektør og stab/støtte), som dette blir vurdert.

5.1.2 Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på?

Dette punktet innbefatter den kommunale tjenesteproduksjonen og gjelder kommunens ytelser overfor innbyggerne. Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter.

²⁴ Hentet fra NKRFs veileder for risiko og vesentlighetsvurdering.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Her vil det innenfor rammen av en risiko- og vesentlighetsvurdering være aktuelt å vurdere om kommunens tjenestetilbud er forsvarlig, og om innbyggerne får de tjenestene de har krav på.

5.1.3 Driver kommunen effektivt?

Dette punktet handler om å utnytte kommunens ressurser på best mulig måte med best mulig måloppnåelse.

Vurderinger – Tjenester og effektivitet

Det er under kap. 5.1.2 (gode tjenester) og 5.1.3 (effektivitet) (og også 5.1.5 (myndighetsutøvelse)) som vi finner det som vanligvis omfattes av begrepene innen forvaltningsrevisjon. Mange forvaltningsrevisjoner har handlet om regeletterlevelse, men det er også viktig og interessant å vurdere kommunens tjenester opp mot effektivitet og også måloppnåelse.

Vi tar med noen "rangeringer" som kan si noe om kommunens tjenesteproduksjon. Som nevnt under kap. 1.5 Kilder, ovenfor, har vi også vært inne på "Kommunebarometeret"²⁵, som er "Kommunal Rapport" sin rangering av de kommunale tjenestene etter sammenstilling av en rekke KOSTRA-tall. Det er vanskelig å vite hvor mye vekt en skal legge på dette, ettersom vi ikke har full oversikt over hva som ligger i grunnlaget. Men sammen med andre vurderinger, kan dette kanskje gi en pekepinn på situasjonen i Våler. Her er en oversikt over rangeringen for alle kommunene i regionen. Her er en oversikt over rangeringen for alle kommunene i regionen.

Knr	Kommune	Plass i totaltabellen
402	Kongsvinger	37
418	Nord-Odal	255
419	Sør-Odal	193
420	Eidskog	163
423	Grue	117
425	Åsnes	168
426	Våler (Hedm.)	196

Totalt sett har Våler en litt dårligere plassering enn ved den forrige analyse som vil la fram i 2016, da Våler lå på 172. plass.

Vi tar også med en annen vurdering av kommunal tjenesteproduksjon, og det er "Produksjonsindeksen for kommunene"²⁶, som ligger på Kommunal- og regionaldepartementets side. Tallene er for 2018. Nedenfor er en oversikt over kommunene i regionen. Tallene angir avvik fra landsgjennomsnittet målt i prosentpoeng, korrigert inntekt og nettodriftsresultat i prosent av driftsutgifter. En nærmere beskrivelse av produksjonsindeksen finnes i «Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi» (KMD, november 2019).

²⁵ Det er en sammenligning av landets kommuner, basert på til sammen 151 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Hensikten med barometeret er å gi beslutningstakere en lettfattelig og tilgjengelig oversikt over hvordan kommunen driver. Tallene er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås Kostra-database, foreløpige tall for 2018. Vi har i tillegg hentet statistikk fra kilder som Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking

²⁶ Produksjonsindeksen er et samlemål for kommunenes tjenestetilbud basert på produksjonsindikatorer for utvalgte sektorer. Indeksen gir et bilde av hvordan nivået på tjenestene er i en kommune sammenlignet med andre kommuner. Omfanget av tjenester kommunen yter har klar sammenheng med kommunens økonomiske rammebetingelser. Se for øvrig vedlegg 6.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

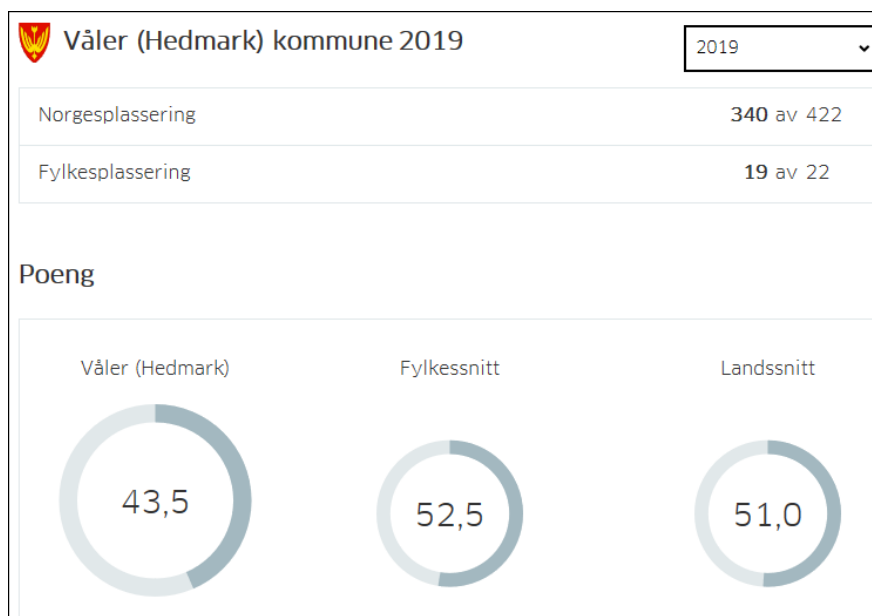
Kommune	Barneh.	Gr.skole	Helse	Omsorg	Barnev.	Sosialtj.	Kultur	Samlet	Korr.inmt.	Netto driftsres.
Kongsvinger	-0,9	-2,2	1,1	-14,8	33,4	9	-2	-4	-4	2,1
Nord-Odal	-0,6	-1,9	-14,6	-6,3	-13	25,8	-51	-5,1	-2	-2,6
Sør-Odal	1,4	-2,1	0,8	-0,3	39,8	21,6	1	2,9	-3	-0,2
Eidskog	9,1	0,3	-0,7	11,5	34,6	12,8	-25	6,8	-3	1
Grue	-0,6	-4,7	-10	-10,6	33,4	22,3	-17	-3,6	-1	2,1
Åsnes	-0,3	0,7	-7,2	5,8	24,2	11,1	-24	2,4	-5	-0,7
Våler	-0,6	-1,3	-5,3	7,3	48,8	-1,4	43	6,1	-2	-5

Ut fra disse tallene (se også vedlegg 6) ligger Våler over landsgjennomsnittet totalt, men det er barnevern og kultur som ligger langt over gjennomsnittet.

Kommunen gjennomfører brukerundersøkelser i annet hvert år. Det gjennomføres også medarbeiderundersøkelser annethvert år, 10 faktor undersøkelsen.

Forbrukerrådet har testet hvor godt kommunene kommuniserer opplysninger om ulike tjenester og tilbud. Den siste testen ble publisert i januar 2019. For å få et realistisk inntrykk av hvordan folk blir møtt, har testmedarbeiderne stilt spørsmål som om de var privatpersoner. De søkte informasjon om skolefritidsordningen, byggesaksbehandling og muligheten for å få fast hjemmehjelp. Svarene ble vurdert etter hurtighet og relevans. De har sendt tre separate e-poster, og ringt to telefonsamtaler til hver kommune. I tillegg har de lett etter 24 forskjellige informasjonselement på hver kommunes nettside på både mobil og stasjonær datamaskin.

Resultatene er satt sammen til et vektet gjennomsnitt, slik at noen henvendelser teller mer enn andre. Tekniske tjenester veier tyngst, med 35 prosent. Pleie og omsorg veier 25 prosent, helse 7,5 prosent, barn og skole 20 prosent, og diverse informasjonstjenester 12,5 prosent.

Ut fra disse tallene ligger Våler under gjennomsnittet både i fylket og hele landet. Ut fra disse tallene har Våler kommune noen utfordringer, for *omsorg* har gått ned siden forrige test i 2016 fra 81 til 20 poeng og *informasjonstjenester* ned fra 100 til 43 poeng, men poengene for *Barn og skole* har økt

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

siden forrige fra 25 til 62 poeng. Forrige test i 2016 ga en totalskår 51,6 poeng mot 43,5 poeng i 2019.

Det er flere som har innvendinger mot undersøkelsen og den må nok tas med en klype salt. Men samtidig er det viktig at kommunen til enhver tid har god kvalitet på service og kommuniserer informasjon om tjenestene på en god måte. Det er viktig å presisere at undersøkelsen ikke måler kvaliteten på selve tjenestene. Ytterligere opplysninger finnes på <https://www.forbrukerradet.no/kommunetesten/#!/municipality/423?year=2019>

5.1.4 *Driver kommunen samfunnsutvikling til beste for innbyggerne?*

Dette punktet gjelder kommunens planverk som kommuneplan med samfunnsdel og arealdel og ulike delplaner. Bygger de ulike planene på et forsvarlig datagrunnlag og ser de langt nok fram? Blir innbyggerne involvert i planprosessene?

Kommunene har mange krav på seg til å legge fram ulike planer, og hvordan kommunen ligger med dette, vil kunne være gjenstand for en vurdering.

Vurderinger samfunnsutvikling

Dette er områder som ligger både under kap. 5.2 (Kommunedirektør og stab/støtte) og kap. 5.5 (Tekniske tjenester og landbruk).

Kommunal planstrategi skal vedtas i året etter valget (2020) og skal danne grunnlaget for øvrige planer i kommune.

5.1.5 *Utøver kommunen sin myndighet forsvarlig og i samsvar med loven?*

Dette punktet går på hvordan kommunen utøver sin myndighet overfor tredje person. Forvalter kommunen sin myndighet på en god måte? Følges saksbehandlingsreglene og er saksbehandlingen forsvarlig?

Vurderinger utøvelse av myndighet

De fleste tjenestene som kommunen yter, er lovpålagte. Derfor vil vurderingen av dette området bli vurdert under alle kapitlene 5.2-5.6.

5.1.6 *Er kommunen tillitsskapende?*

Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen har systemer for å sette i verk og følge opp tiltak for å sikre en høy etisk standard gjennom hele organisasjonen, både blant folkevalgte og ansatte for på den måten å skape tillit overfor kommunens innbyggere. Har kommunen etiske retningslinjer, er de kjent og blir de fulgt? Hvordan blir kommunens innbyggere møtt? Har kommunen satt i verk tiltak som skal motvirke misbruk av kommunens midler og korrupsjon?

Vurderinger - Intern kontroll og etisk fokus

Kommunedirektøren har i årsberetningen for 2019 beskrevet kommunens interne kontroll, i tråd med kommuneloven § 25-2. Kommunen benytter et elektronisk kvalitetssystem kalt Compilo, som også omfatter en avvikssystem. Kommunens økonomireglement vil bli revidert høsten 2020. Kommunen deltar i det interkommunale Regional innkjøpssamarbeid i Kongsvingerregionen, RIIK. Våler kommune har vedtatt egne etiske retningslinjer som sist ble justert 2011.

Kommunen har i 2020 etablert et eksternt varslingsmottak (KPMG) sammen med Åsnes, Grue og Kongsvinger.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

På "Etikk-konferansen 2020 – Tillitsskapende kommuner" (22.9.20) ble det sagt at "Åpenhet fremmer tillit" og "Kompetanse forebygger misligheter og korrupsjon". "Tillit bygges opp i millimeter og rives ned i meter". Dette kan være viktige utsagn å ta med seg i den videre vurderingen. Kontrollutvalgene i vår region behandlet våren 2019 en sak om "Etikk og varsling", hvor vi bl.a. henviste til "Råd for etikkarbeidet i kommunen" (Oslo economics og KS/FoU). Dette er ikke en "engangsjobb", men må stadig følges opp.

5.1.7 Er kommunens drift bærekraftig?

Her vil risiko- og vesentlighetsvurderingen fokusere på kommunens virksomhet i et framtidrettet utviklingsperspektiv. Et sentralt spørsmål her er om kommunen har en beredskap i forhold til trender i befolkningsutviklingen og befolkningssammensetningen. Et annet viktig spørsmål er om kommunen oppfyller de pliktene de er pålagt i regelverket på miljøområdet. Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen tar grep for å møte og motvirke de miljø- og klimaendringene som er varslet. Viktig er også antakelser om nærings- og konjunkturutvikling og utviklingen i andre forhold som antas å ha betydning for kommunen.

Bærekraftig utvikling er en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov.²⁷

Vurderinger – bærekraft

Miljørettede tiltak og beredskapsplaner vil være viktige elementer i en slik vurdering. Dette vil være aktuelt å vurdere både under kap. 5.2 (Kommunedirektør og stab/støtte) og 5.5 (Tekniske tjenester og landbruk).

Alle kommunene i regionen vedtok i slutten av 2018 en felles regional miljø- og klimastrategi. Dermed er det blitt etablert et langsiktig hovedmål og langsiktige strategier. Dette skal understøtte FNs bærekraftsmål samtidig som det skal skapes vekst. De ønsker å arbeide etter hovedmålene «Kongsvingerregionen skal være klimanøytralt i 2030» og «Kommunen bør gå foran og være klimanøytrale i 2025». Våler kommune deltar i bærekraftsnettverket etablert av 7sterke som ledes av Klosser Innovasjon.

5.1.8 Fylkesmannens kommunebilder

Fylkesmannen i Innlandet har utarbeidet en oversikt over "tilstanden" i de enkelte kommunene, vurdert ut fra KOSTRA-statistikk, annen nasjonal statistikk, tilsyn, økonomiforvaltning og kommunedialog. De har utarbeidet ROS-analyse på de fagområdene som fylkesmannen gjennomfører tilsyn på og deler inn kommentarene i tre kategorier

- Områder med god kompetanse, kapasitet og kvalitet
- Områder med forbedringspotensial innen kompetanse, kapasitet og kvalitet
- Områder som er sårbare innen kompetanse, kapasitet og kvalitet

Disse kommunebildene vil være en god hjelp for vår risiko- og vesentlighetsvurdering. Fylkesmannens kommunebilder for Våler (oppdatert november 2020) ligger som vedlegg 8.

5.1.9 Videre vurderinger

De risikovurderinger som gjøres under de forskjellige områdene, er en *samlet vurdering* basert på de kildene som går fram av kap. 1.5. Det vil derfor ikke gå fram hva som hver enkelt person har sagt.

²⁷ https://snl.no/b%C3%A6rekraftig_utvikling

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Alle tjenesteområdene/enhetene under hver enkelt virksomhet vil ikke bli vurdert, det foretas et utvalg bl.a. på bakgrunn av vesentlighet. Vesentlighetsvurderingen er gjort ut fra punktene i kap. 1.2.

Som utfordringer for Våler kommune de nærmeste årene trekker kommunedirektøren frem i sin årsberetning for 2019 bl.a.:

- Befolkningsvekst og demografi
- Tilrettelegge fornæringsliv og attraktive bomiljøer.
- Tilrettelegge for tiltak og beslutninger for å snu økonomien i en mer bærekraftig retning.

5.2 Kommunedirektør og stab- støttefunksjoner

Her finner vi følgende enheter og tjenester:

- Kommunedirektør, Økonomikontoret, Lønn og personal, IT, Post og arkiv, Næringsarbeid Servicetorg.

Område/oppgave Administrasjon	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Administrasjon og styring	Risikoen vil kunne være at saker er ikke godt nok utredet, slik at kommunestyret fatter vedtak på feil grunnlag. Det kan være en risiko for at kommunestyrevedtak blir ikke fulgt opp. Risiko for at kommunen ikke har vedtatt viktige planer og delegasjoner.	Kommunedirektøren lager oversikt over oppfølging av KS-saker	Dette er et vesentlig område, både ut fra kommunes økonomi og politiske perspektiv.
Næringsutvikling	Risikoen vil kunne være at kommunen ikke får nok igjen i forhold til det kommunen betaler for næringsutviklingen, samtidig som næringsutvikling er viktig i med hensyn til befolkningsutviklingen.	Jevnlige møter og oppfølging fra kommunedirektøren.	Dette er et vesentlig område, både ut fra kommunes økonomi og politiske perspektiv.

Samlet vurdering – Administrasjon og styring:

Administrasjon og styring, forsvarlig utredet saksbehandling, oppfølging, kommunikasjon og delegasjon kan være stikkord i en eventuell undersøkelse på dette området. Det er ofte stort press på ressurser og kompetanse, for å få ferdig saker til rett tid og godt nok utredet. Forvaltningslovens bestemmelser om habilitet kan også være et aktuelt tema å ta med i en mulig forvaltningsrevisjon.

Dette er også vesentlig ut fra kap. 5.1.1 (lokalt folkestyre) ovenfor.

Samlet vurdering – Næringsutvikling:

Kommunen har veldig høye tall på nto. driftsutgifter til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innbygger enn sammenligningsgruppen, jf. tabell i vedlegg 1. Dette kan være ønsket politikk, og trenger ikke være noen risiko. Uansett er dette et viktig område med hensyn til bærekraft (kap. 5.1.7).

5.3 Helse, omsorg og NAV

Dette området inneholder:

- Våler omsorgssenter

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

- Helseenheten (psykiatri, helsetjenester/skolehelse, lege)
- NAV (sosiale tilskuddordninger, tiltak mot rus, barnevern, flyktninger)
- Hjemmetjenesten
- Tiltak og tjenester for funksjonshemmede

Barneverntjenestene i Grue, Åsnes og Våler er en felles tjeneste lokalisert i rådhuset på Flisa. Det heter Solør barneverntjeneste (vertskommunesamarbeid). Åsnes er vertskommune.

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Pleie, omsorg og Tifu			
Institusjonsplasser Hjemmetjenester	Generelle risikofaktorer er Overbelegg sykehjem og stor belastning på hjemmetjenester. Høye kostnader/overforbruk. Mangler kompetanse, spesielt på sykepleiere. Høyt sykefravær, vikarbruk Avvikssystemet følges ikke godt nok.	Erfaren leder for tjenestene.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politisk perspektiv.
Miljøarbeidertjenesten/ mennesker med utviklingshemming	Generell risiko for at personer som ikke er så gode til å ivareta sine egne interesser, ikke får de tjenestene de har krav på.	Rutiner for oppfølging av avvik	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv.

Samlet vurdering - Institusjonsplasser/hjemmetjenester:

Pleie og omsorg i Våler ligger noe høyere enn de øvrige sammenligningsgruppen på de fleste måltallene, jf. vedlegg 1. Det kan være aktuelt å gå nærmere inn i disse tallene ved eksempelvis å sammenligne med andre kommuner, for å finne årsaken. I den forbindelsen kan det være aktuelt å vurdere heltid/deltid, turnus, overtid og vikarbruk. Avvikssystemet kan også være aktuelt å vurdere, se det som er omtalt under kap. 5.7 nedenfor, som et mulig fellesprosjekt.

Vi tenker oss at kap. 5.1.2 (gode tjenester), kap. 5.1.3 (effektivitet) og kap. 5.1.6 (tillitsskapende) er viktige temaer i denne forbindelsen.

Samlet vurdering - Tifu

Det som kan være aktuelt å vurdere i denne tjenesten er om det er ufullstendige vedtak, og det er mangler ved opplæringen i avviks- og journalsystemer, systemer og lovverk. I tillegg vil etiske holdninger kunne være et tema.

Kap. 5.1.2 (gode tjenester) og kap. 5.1.6 (tillitsskapende) er viktige temaer på dette området.

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Helse			
Helse/folkehelse	Dette er en risiko for alle kommunens tjenester.	Ingen konkrete tiltak registrert.	Dette er et vesentlig område, ut fra alle perspektivene.
Psykiatri og rus	Det er flere som mener dette er et vanskelig område å få til gode nok tjenester på. Det kreves store ressurser i en kommune å håndtere dette.	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv, men som også kan få store økonomiske konsekvenser for kommunen.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Samlet vurdering - Helse/folkehelse:

Vi hadde i forrige planperiode et forslag på et folkehelseprosjekt, fordi kommunene i vår region ligger forholdsvis lavt på nøkkeltall som indikerer nivå på folkehelsen. Folkehelse påvirker nesten alle tjenestene som kommunen leverer. Hvordan følger kommunene opp dette, hvilke tiltak iverksettes for å bedre folkehelsen i kommunen? Folkehelsebarometeret inneholder temaene Befolkning, Levekår, Miljø, Skole, Levevaner og Helse og sykdom. Våler befinner seg på den «røde siden» i flere av målepunktene (jf. vedlegg 7). Med litt variasjon, så er dette resultatet også i de øvrige kommunene i regionen.

Fylkesmannen definerer (jf. vedlegg 8) også dette som et "gult" område.

Det er ikke så enkelt å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på dette området, ettersom det er så utrolig mange faktorer som spiller inn, men det kan absolutt være aktuelt å vurdere dette området, eks. ut fra enkelte konkrete problemstillinger.

Vi viser også til prosjektet "kultur for læring", da en undersøkelse av dette også sannsynligvis er en viktig del av folkehelsearbeidet.

Men dersom det er aktuelt å vurdere et prosjekt i Våler, rettet mot folkehelsearbeidet, kan følgende temaer være aktuelle å vurdere:

- Forebygging både fysisk og psykisk helse barn og unge, og voksne.
  - Veiledning kosthold/livsstil/økonomistyring for privatpersoner
  - Mobbing/inkludering
  - Motivering/veiledning til videre utdanning
  - Tilrettelegging for mestring
- Hvordan fange opp personer med utfordringer?
- Oppfølging av personer med utfordringer
- Frisklivssentralen, BUA og andre fritids- og kultur tilbud; arbeides det aktivt for å øke antall deltakere? (Det er ofte de som trenger det mest som ikke selv tar kontakt.)
- Brukes ressursene hensiktsmessig i tiltaksarbeidet?

Vi tenker oss at i tillegg til kap. 5.1.2 (gode tjenester) og kap. 5.1.6 (tillitsskapende), så kan kap. 5.1.7 (bærekraftig) og være et viktig tema i denne forbindelsen.

Samlet vurdering – Rus/psykiatri:

I fylkesmannens kommunebilder (vedlegg 8) sies det følgende (markert som "gult"):

Kommunen var i et interkommunalt forprosjekt, sammen med DPS Kongsvinger og kommunene i Kongsvingerregionen om å opprette FACT team. Våler har trukket seg ut av dette samarbeidet og samarbeidet er foreløpig satt på vent fordi Sykehuset i Kongsvinger har gått over til AHUS. DPS Kongsvinger har sammen med Kongsvinger kommune, Nes kommune og Fylkesmannen i Innlandet og Oslo/Viken fortsatt arbeide mot å opprette FACT team i regionen. Våler kommune bør vurdere å bli med på dette arbeidet. FACT-team er en anbefalt måte å jobbe sammen på tvers av nivåene med de sykeste rus- og psykisk helse pasientene.

Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading er ikke kjent. Kommunen må også sikre implementering av nasjonale retningslinjer mot selvskading og selvmord.

Vi tenker oss at kap. 5.1.2 (gode tjenester) og kap. 5.1.6 (tillitsskapende) er spesielt viktig i denne forbindelsen.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Område/oppgave NAV	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
NAV sosial i samarbeid med NAV stat.	Spørsmålet som stilles er i hvilken grad har NAV en organisering som er tjenlig for å løse de kommunale oppgavene kontoret har fått ansvar for? Det kan handle om styringsdialoger, rutiner, samarbeid og koordinering, samt håndtering av eventuelle målkonflikter og kulturforskjeller. Og ikke minst, er denne organiseringen en fordel for brukerne?	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv, men som også kan få store økonomiske konsekvenser for kommunen.
Tjenester	Selv om ikke tallene gir noen spesielle indikasjoner for behov for nærmere undersøkelser, så har vi en risiko for at kommunen ikke leverer lovpålagt tjeneste og med det, følger fare for rettssikkerheten og for rettssaker. Korrekt saksbehandling og dokumentasjon er også viktige stikkord her..	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv, men som også kan få store økonomiske konsekvenser for kommunen.

Samlet vurdering:

Dette kan relateres både til kap. 5.1.2 (gode tjenester), 5.1.3 (effektivitet) 5.1.5 (myndighetsutøvelse) og 5.1.6 (tillitsskapende).

Sosial er et «lukket område», naturlig nok. Vi har ikke så mange opplysninger om hvordan den interne kontrollen fungerer eller hvordan saksbehandlingen foregår. NAV sosial er et område som kan undersøkes nærmere (vedrørende saksbehandling), ettersom det ikke er gjennomført noen forvaltningsrevisjon på dette området tidligere.

Aktivitetsplikt for stønadmottakere under 30 år ble innført 1.1.2017. Det kan være aktuelt å ta en undersøkelse på hvordan dette fungerer, eventuelt som et fellesprosjekt for hele regionen.

Fylkesmannen sier i kommunebilder (markert som "gult") (vedlegg 8):

Fylkesmannen vil vise til anbefalte innsatsområder rettet mot innbyggere som av ulike årsaker lever i lavinntekt. Vi oppfordrer kommunen til å vurdere behov for tiltak sett opp mot situasjonen i egen kommune.

NAV ligger ganske høyt på netto driftsutgifter til sosialsektoren pr. innbygger, sammenlignet med det øvrige i sammenligningsgruppen, men lavere enn gjennomsnittet for landet på netto driftsutgifter til råd. Veiledning og sosialt forebyggende arbeid.

NAV har også i den senere tiden diskutert organisering og samarbeidet med Elverum. Et prosjekt rettet mot organisering og styring kan være et aktuelt tema.

Barnevern

Kontrollutvalget i Våler kan ikke direkte be om forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten. Det er kontrollutvalget i Åsnes som har tilsynsfunksjonen for dette vertskommunesamarbeidet. Våler må i så fall henstille til Åsnes om at det legges opp til en bestilling her. Tall for barnevernet for Våler ligger likevel i vedlegg 1.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

5.4 Oppvekst og kultur

Under dette området finner vi både skoler, barnehager og kultursektoren. Vi har valgt å beskrive disse under hvert sitt avsnitt.

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende Tiltak	Vesentlighet
Grunnskole			
Skoleresultater	Det er en generell risiko er at elevene ikke får den undervisningen som de har krav på. Lave grunnskolepoeng, lave standpunkt karakterer 10 klasse.	Ingen konkrete tiltak registrert.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politiske perspektiv.
Spesialundervisning	Det er en generell risiko at de som trenger spesialundervisning/korrekt saksbehandling. Risiko for rettssaker mot kommunen i ettertid.	Ingen konkrete tiltak registrert.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv og kommunes økonomi.

Samlet vurdering- Grunnskole

Dette kan relateres både til kap. 5.1.2 (gode tjenester), 5.1.3 (effektivitet) 5.1.5 (myndighetsutøvelse) og 5.1.6 (tillitsskapende).

Våler skiller seg ikke nevneverdig ut på de relevante kostratallene i vedlegg 1, men ligger høyt på spesialundervisning i forhold til de øvrige i kommunene i regionen (sammen med Nord-Odal). Andel lærer med høgskoleutdanning er litt lavere i Våler enn de øvrige i sammenligningsgruppen og standpunkt karakterene for 2019-2020 viser lavere tall for Våler enn Innlandet og nasjonalt (jf. vedlegg 1). Fylkesmannen påpeker også (merket som "rødt") (vedlegg 8) at det er gjennomsnittlig lavere grunnskolepoeng i Våler enn landsgjennomsnittet.

Ettersom det i 2019 ble gjennomført en forvaltningsrevisjon knyttet til psykososialt arbeid på Vålbyen skoen, foreslår vi ingen kontroller på oppvekst i denne omgangen. Jf. likevel det som er sagt under fellesprosjekter om kultur for læring.

Barnehager

Ut fra en helhetsvurdering, så vil det ikke bli foreslått noe prosjekt innen barnehager i denne omgangen.

Kulturskole/kulturtilbud for barn

For dette området har vi ikke vurdert noen prosjekter. Samlet sett er det ikke et vesentlig område for kommunen, selv om kulturtilbud for barn og unge kan være viktige tiltak for barns oppvekstmiljø.

5.5 Tekniske tjenester og landbruk

Under dette området finner vi enhetene:

- **Landbruk** – dette er et vertskommunesamarbeid med Våler, hvor Våler er vertskommunen. Eventuell forvaltningsrevisjon på dette området må bestilles av kontrollutvalget i Våler. Landbruk blir vurdert under kap. 5.7.
- **Teknisk, næring og miljø, kommuneskog**

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Eventuelle tall for tjenestene fra de interkommunale selskapene ligger i vedlegg 1.

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Eiendom	Manglende vedlikehold av kommunale eiendommer.	Ingen tiltak	Dette er et vesentlig område ut fra kommunens økonomi.
<p>Samlet vurdering: Manglende vedlikehold av kommunenes eiendommer er et område som har versert i riksmidia i flere år. KOSTRA-tallene viser at Våler har lave tall på dette området, noe som kan tilsi at Våler, som mange andre steder i landet, ikke er flinke nok til å ivareta sine eiendommer. Det er kommunenes dilemma - et stort vedlikeholdsetterslep og begrensede økonomiske rammer. Det kan være aktuelt med en forvaltningsrevisjon på dette området.</p> <p>Dette vil også da være en vurdering relatert til 5.1.3 (effektivitet) ovenfor.</p>			

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Plan og utvikling			
Tilsyn og oppfølging	Det er risiko for at det ikke foretas tilsyn og oppfølging på tekniske anlegg og utbygginger i kommunen.	Ingen spesielle tiltak registrert	Dette er et vesentlig området
Kommuneplan mm	Manglende planer forsinker utviklingen av kommunen.	Ingen spesielle tiltak registrert	Dette er et vesentlig område ut fra alle perspektivene.
<p>Samlet vurdering – tilsyn og oppfølging: Har teknisk kapasitet og kompetanse til å følge opp og kontrollere tekniske anlegg og utbygginger i Våler? Det kan være aktuelt å undersøke dette.</p> <p>Dette kan i hvert fall relateres til kap. 5.1.2 (gode tjenester, kap. 5.1.3 (effektivitet), og kap. 5.1.7 (bærekraftig).</p> <p>Samlet vurdering - kommuneplan: Fylkesmannen påpeker i kommunebilder (markert med "rødt") (vedlegg 8) at kapasitet og kompetanse på planleggingsområdet er vurdert å være mindre god.</p> <p>Dette er et viktig område som påvirker mange deler av kommunens virksomhet. Dette vil også da være en vurdering relatert spesielt til til 5.1.3 (effektivitet), 5.1.4 (samfunnsutvikling) og 5.1.7 (bærekraft). Det kan være aktuelt å vurdere en forvaltningsrevisjon på dette området.</p>			

5.6 Andre overordnede perspektiver /eventuelle fellesprosjekter

Nedenfor beskrives noen områder, som enten gjelder generelt for hele kommunens virksomhet (og som ikke hører særskilt under noen konkrete enheter), eller er prosjekter som kan være nyttige for flere kommuner. Hvis et prosjekt kan gjennomføres i flere kommuner samtidig, er dette veldig ressursbesparende.

De fleste prosjektene nedenfor, kan i all hovedsak relateres til kap. 5.1.2 (gode tjenester), 5.1.3 (effektivitet), 5.1.5 (myndighetsutøvelse) og 5.1.6 (tillitsskapende).

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Innkjøp	Generelt et risikoområde mht. overholdelse av lover og regler.	Kommunen er med i innkjøpssamarbeidet RIIK.	Dette er et vesentlig område, både ut fra kommunes økonomi og politiske perspektiv.
<p>Samlet vurdering: Dette området er vanligvis et stort risikoområde i alle kommuner. Det er i perioden 2017-2020 gjennomført både en forvaltningsrevisjon og en undersøkelse i Våler knyttet til Innkjøp og anskaffelser. Undersøkelsen ble gjennomført i 2020 og var delt i to, hvor den første delen omhandlet "Grøfting på Haslemoen" og den andre delen omhandlet "Skole- og aktivitetshus – innvendige vegger og fyringsløsning". Revisjonen hadde flere bemerkninger til hvordan innkjøp og anskaffelser var gjennomført. Det ble også fra revisjonens side skissert en del tre, som foreløpig ikke er gjennomført. Det kan derfor være aktuelt å bestille som en forvaltningsrevisjon i perioden 2021-2024:</p> <p>Del 3 vil etter ferdigstilling av prosjektet om bygging av ny skole- og aktivitetshus inneholde en full gjennomgang av anskaffelser knyttet til dette prosjektet.</p> <p>Innkjøp kan relateres både til kap. 5.1.2 (gode tjenester), 5.1.3 (effektivitet) og 5.1.6 (tillitsskapende).</p>			

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Inntekter generelt	Generell risiko relatert til økonomi. Våler har en liten administrasjon, det kreves ressurser å ha et godt nok system for denne oppgaven.	Ingen spesielle.	Dette er et vesentlig område, både ut fra kommunes økonomi.
<p>Samlet vurdering: Kommunen har som regel stor fokus på sine kostnader. Men kommunen har også en inntektsside, som kan være viktig å ha fokus på. Innkreving av inntekter i form av brukerbetaling, husleie og eiendomsskatt kan være et risikoområde i kommunene. Det er også flere som har stilt spørsmål ved om kommunene har et godt nok system for å fange opp mulige tilskuddsmidler, selv om det også er kommet noen hjelpemidler til. Ofte legges slike tilbud om tilskuddsmidler digitalt og kommunen må selv lete opp mulighetene. Dette krever stadig oppfølging fra administrativt personale – og hvis ingen har den oppgaven, kan inntekter utebli. Dette kan også omfatte flere rutiner, helt fra å finne tilskudd til å få det utbetalt (gjennom regnskap og rapportering). Oppfølging av refusjon sykepenge kan også være et område hvor kommunen går glipp av inntekter, hvis ikke rutinene er gode nok. Erfaringsvis er dette et område som kanskje blir noe glemt, og vi ser absolutt nytten av å vurdere dette området nærmere.</p>			

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Selvkost	Overholdelse av lover og bestemmelser knyttet til selvkost	Kommunen har selvkostregnskap som note til årsregnskapet.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, kommunens økonomi og politiske perspektiv.
<p>Samlet vurdering:</p>			

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Selvkost			
<p>Dette er et område som stadig er i medias søkelys. Området har også et komplisert regelverk og krever også gode systemer for å følge opp selvkostregnskapene. Det er ikke noe som tilsier at Våler kommer spesielt dårlig ut i denne vurderingen, men en grunnleggende gjennomgang av selvkostregnskapene kan være et aktuelt prosjekt i Våler, som i de fleste andre kommunene, nettopp for å sikre troverdigheten ovenfor innbyggerne. SFO kan i så fall gjerne være en del av en slik gjennomgang.</p> <p>Vi tenker vel at dette er spesielt å vurdere med hensyn til kap. 5.1.3 (effektivitet) og 5.1.6 (tillitsskapende).</p>			

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Internkontroll	Generelt sett et risikoområde. En liten organisasjon gjør det vanskeligere å etablere en god intern kontroll.		Dette er et vesentlig område, både ut fra et medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politiske perspektiv.
<p>Samlet vurdering: Som mange er kjent med, har kommunedirektøren, gjennom kommuneloven, et særskilt ansvar for at det er etablert en intern kontroll i kommunen. Dette er ikke bare snakk om interne kontrollrutiner knyttet til HMS (helse/miljø/sikkerhet), men også økonomisk intern kontroll som skal hindre feil og misligheter. Intern kontroll blir ofte vurdert gjennom andre prosjekter, men det er også mange som velger dette som eget prosjekt, hvor det undersøkes hva slags system og rutiner kommunedirektøren har for sin interne kontroll. Vi kan gjerne dele disse i forskjellige grupper som intern kontroll ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saksbehandling og myndighetsutøvelse • Politiske vedtak, oppfølging • Misligheter og korrupsjon • Myndighetsmisbruk og overgrep <p>Flere av disse punktene kan også kombineres med andre fokusområder.</p> <p>Det er selvsagt viktig å ha en god internkontroll på økonomikontoret som håndterer store beløp pengemessig og regnskapsmessig. Men vi har også noen mindre områder som det også ofte knyttes risiko til, og det er bl.a. når de ansatte håndterer andres penger, som håndtering av penger for gamle, syke og psykisk utviklingshemmede. Rutiner for håndtering av gavemidler på sykehjem kan også være et aktuelt tema for intern kontroll. Med unntak av den interne kontrollen på kjøkkendriften i 2015, er det ikke gjennomført noen kontroller rettet mot internkontroll i Våler tidligere.</p>			

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
GDPR (bestemmelser knyttet til personopplysningsloven)	Risiko for manglende overholdelse av lover og regler. Det er nye bestemmelser og sterke sanksjoner for manglende overholdelse av bestemmelsene.	Det er etablert et regional personvernombud.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, og kommunes økonomi.
<p>Samlet vurdering:</p>			

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Det kan være aktuelt med en felles gjennomgang for alle i regionen på GDPR, for å se hvordan rutineene er på dette området og hvordan det fungerer i praksis. Dette kan også kombineres med en kontroll mot arkiv og journalføring, se kap. 5.2.

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
IKT-sikkerhet	Dette er et generelt risikoområde, og kan omfatte mange ulike prosesser.	Ingen tiltak registrert.	Dette er et vesentlig område, ut fra alle perspektivene.

Samlet vurdering:

IKT-området er et komplisert område hvor det kreves mye ressurser og kompetanse for å holde tritt med utviklingen. IKT-sikkerhet er også et område som det har vært avdekket mangler på i andre kommuner. Dette er et omfattende område og kan bl.a. omfatte tilganger/avganger, fysisk sikkerhet (brann, vannskade, låsing osv.) og at systemene fungerer som de skal. Dette er et viktig område for alle kommunene og vi mener at dette bør prioriteres i perioden.

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Kvalitetssystemet/ avvikssystemet	Det er en risiko for at de ansatte ikke benytter avvikssystemet, og at eventuelle feil og mangler ikke blir rettet.	Rutinebeskrivelser på kvalitetssystemet.	Dette er et vesentlig område for kommunen spesielt ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv og et økonomisk perspektiv.

Samlet vurdering

Dette kan være et prosjekt som kan gjennomføres i flere kommuner. Alle har kvalitetssystemer, men vi har ingen oversikt over hvordan det faktisk fungerer i praksis. Vi har mottatt signaler fra flere av kommunene, hvor det stilles spørsmål ved om alle rapporterer inn det de skal, om alle kjenner til hvordan systemet brukes og om oppfølgingen er god nok.

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Kommunens varslingsrutiner, knyttet til både intern og eksternt varslings.	Risiko for at kommunen ikke fanger opp områder som ikke fungerer etter hensikten.	Kommunen har nylig etablert et eksternt varslingssekretariat.	Dette er et vesentlig område for kommunen ut fra et medarbeiderperspektiv, et demokratisk perspektiv og et brukerperspektiv.

Samlet vurdering:

Dette er et viktig område som har med tillit til forvaltningen å gjøre (kap. 5.1.6). Det kan være aktuelt å bestille felles prosjekt i alle kommunene på dette området. Det er også mulig å samordne et slik prosjekt med både Etikk kultur og holdninger (se nedenfor) og kanskje også avvikssystemet, som nevnt ovenfor.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Etikk, kultur og holdninger	Dette er et generelt risikoområde, og kan omfatte mange ulike prosesser.	Kommunen har vedtatt etiske retningslinjer.	Dette er et vesentlig område, ut fra alle perspektivene.
<p>Samlet vurdering: Dette er et risikoområde som relateres til kap. 5.1.6 (tillitsskapende), men kan også trekkes videre til å vurdere kompetanse, engasjement, etiske holdninger osv. Eventuell manglende kompetanse osv. vil kunne gå ut over både muligheten til å levere gode tjenester (jf. kap. 5.1.2) og være effektive (jf. kap. 5.1.3). Dette kan være et aktuelt område også i Våler.</p>			

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet																
Sykefravær	Risiko for både økonomien, produktiviteten og måloppnåelsen.	Kommunen har jevnlig fokus på dette området.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politiske perspektiv.																
<p>Samlet vurdering: Følgene opplysninger har vi hentet fra kommunens årsberetning fra 2019²⁸ knyttet til sykefravær (det er ikke skilt mellom legemeldt sykefravær og egenmeldt sykefravær).</p> <table border="1" data-bbox="592 1079 1040 1207"> <thead> <tr> <th>Sykefravær</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sykefravær</td> <td>7,5</td> <td>8,6</td> <td>9,5</td> </tr> <tr> <td>Kvinner</td> <td>8,1</td> <td>9,2</td> <td>10,3</td> </tr> <tr> <td>Menn</td> <td>5</td> <td>5,9</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table> <p>1.kvartal 2020 var sykefraværet på 11,6% og 2.kvartal 8,8%.</p> <p>Det er nettopp bestilt en forvaltningsrevisjon i Våler på dette området, så det er ikke aktuelt å vurdere i denne omgangen.</p>				Sykefravær	2017	2018	2019	Sykefravær	7,5	8,6	9,5	Kvinner	8,1	9,2	10,3	Menn	5	5,9	6
Sykefravær	2017	2018	2019																
Sykefravær	7,5	8,6	9,5																
Kvinner	8,1	9,2	10,3																
Menn	5	5,9	6																

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende Tiltak	Vesentlighet
Kultur for læring	Manglende måloppnåelse med hensyn til prosjektets målsettinger.	Kontrollutvalget har fått orientering om dette prosjektet underveis og det virker som om det har vært stort engasjement for å oppnå resultater.	Dette er vesentlig, ut fra alle vesentlighetsperspektivene. Ikke minst da dette er ett av elementene i vurdering av folkehelse.
<p>Samlet vurdering Fra hjemmesiden https://www.inn.no/prosjektsider/sepu/kultur-for-laering har vi hentet følgende: Kultur for læring er et forbedrings- og innovasjonsarbeid der alle grunnskoler (2016-2020) og barnehager (2017-2021) i alle kommuner i Hedmark deltar. Kultur for læring er en felles satsing for utvikling av god kultur for læring og utvikling i hele fylket Kultur for læring skal prege alle som</p>			

²⁸ Side 32

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende Tiltak	Vesentlighet
<p>arbeider med og i barnehage og skole, fra skoleeiere/barnehagemyndigheter ut til den enkelte ansatte i barnehagen og lærere i skolen. Prosjektet er planlagt slik at pedagogisk praksis forbedres kollektivt i alle barnehager og skoler. I Kultur for læring skal alle delta sammen slik at den samlede kompetansen og kapasiteten forbedres.</p> <p>Det kan være aktuelt å ta et fellesprosjekt på dette området for alle kommunene i regionen, for å se hvordan dette arbeidet spesielt har påvirket kulturen for læring i skolen.</p>			

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende Tiltak	Vesentlighet
Kommunens beredskap, med spesielt fokus på håndtering av covid-19.	Det er en generell risiko for at kommunen ikke har tilstrekkelig beredskap til å håndtere krisetilfeller.	Det er jevnlig tilsyn fra fylkesmannen og det gjennomføres ofte beredskapsøvelser.	Dette er vesentlig, ut fra alle vesentlighetsperspektivene.
<p>Samlet vurdering: Covid-19 situasjonen som oppsto denne våren satte alle kommunene i en spesiell situasjon. Ett av kontrollutvalgene våre har allerede bestilt et prosjekt knyttet til beredskap for å vurdere om kommunen hadde et tilfredsstillende beredskapsarbeid i samsvar med gjeldende regelverk med hovedfokus rundt helse og omsorgsektoren. Prosjektet hadde følgende problemstillinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan håndterer kommunen sin overordnede beredskapsplikt? 2. Hvilke delplaner, rutiner og instruksjoner skal følges ved kriser eller katastrofer? 3. Hvordan er beredskapsarbeidet forankret internt i helse og omsorgsektoren? 4. I hvilken grad var kommunen rustet til å håndtere en pandemi? 5. I hvilken grad er det klare ansvarsfordelinger i en krise- eller beredskapssituasjon <p>Dersom flere kontrollutvalg ønsker denne gjennomgangen, kan det være aktuelt å vurdere et forprosjekt i forkant. Dette er spesielt et viktig knyttet til kap. 5.1.7 (bærekraftig).</p>			

Område/oppgave	Vurdering av risiko	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Bruk av konsulenttenester	Risiko for at kommunen mister kompetanse på viktige områder og at en får "mindre for pengene" enn hvis en hadde hatt egne ansatte.	Ingen tiltak registrert	Dette er et vesentlig område, både ut fra et medarbeiderperspektiv og kommunes økonomi
<p>Samlet vurdering: Kommunene bruker ofte store summer på kjøp av konsulenttenester. Kommunen kan ikke ha tilstrekkelig kompetanse på alle områder, men det er mulig at det kunne vært satset mer på opplæring/kompetanseheving av egne ansatte i stedet for å kjøpe tjenester i markedet. Tjenester i markedet har som regel en mye høyere timepris enn kommunens egne ansatte. Dette kan være et aktuelt prosjekt i flere av kommunene.</p>			

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

5.7 Vertskommunesamarbeid og oppgavefelleskap

Som nevnt i kap. 3.5 er Våler kommune med i en rekke vertskommunesamarbeid og oppgavefelleskap. Våler kommune er vertskommune for "Landbrukskontoret", hvor Åsnes er deltakerkommune.

Når det gjelder kostratallene i vedlegg 1, er måltallet for nto. driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling pr. innbygger veldig høyt i Våler. Ut fra det vi kjenner til, er det ikke lang saksbehandlingstid på behandling av landbrukssaker. Vi har ikke vurdert noen prosjekter på landbrukssamarbeidet

Det er ingen andre samarbeid hvor det er aktuelt å vurdere forvaltningsrevisjon, etter vår oppfatning.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

6 Risiko- og vesentlighetsvurdering - kommunens selskaper.

Vi viser til kapittel 4, for nærmere informasjon om kommunens selskaper.

Flere av de risiko- og vesentlighetsmomentene som er nevnt i kap. 1.4, kan også være indikasjoner på risiko- og vesentlighetsvurdering knyttet til forvaltningsrevisjon. Men vi tar allikevel med noen punkter her, som vi anser som relevante for risiko- og vesentlighetsvurderingen i dette kapitlet:

Risiko:

- Risiko for at selskapet ikke driver i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger
- Risiko for at selskapet ikke driver i tråd med lover og regler og på en økonomisk forsvarlig måte
- Risiko for at det gis uriktig informasjon til kommunen.

I tillegg til en konkret risikovurdering vil det også være viktig å vurdere selskapene ut i fra hvor vesentlige de er for kommunen. Følgende kan være aktuelt å vurdere i denne forbindelsen:

Vesentlighet

- Hvor viktig er selskapet for kommunens målsettinger?
- Har selskapet et samfunnsansvar?
- Er selskapet heleid eller deleid?
- Hvor stor andel har kommunen i selskapet (eierinteresser)?
- Bidrar selskapet til å oppnå politiske mål?
- Leverer selskapet direkte tjenester til kommunens innbyggere?
- Er selskapet et mulig gevinst- eller tapspotensiale for kommunen?
- Selskapets omdømme.

Nedenfor har vi lagt inn en vurdering av mulig forvaltningsrevisjon i selskaper. Dette vil kunne ha fokus på selve aktiviteten og resultater i selskapet. Tema for forvaltningsrevisjon i selskaper vil derfor kunne være: ²⁹

- måloppnåelse
- offentlige anskaffelser
- habilitet
- etikk og samfunnsansvar
- arbeidsmiljø
- økonomisk drift

²⁹ Kontrollutvalgsboken side 62.

Selskapets navn	Vesentlighet	Risikoelementer	Andre risikoelementer/vurderinger ³⁰ Sannsynlighet/konsekvens	Annet	Oppsummering
Midt-Hedmark Brann og redningsvesen IKS	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra de fleste kulepunktene, som nevnt ovenfor.	Liten risiko knyttet til de tre kulepunktene som nevnt ovenfor.	Selskapet har laget egen ROS-analyse	Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon knyttet til varslingsrutiner i 2018. Selskapet har fokusert på å ha representanter fra kommunene i selskapet. Dette er ikke anbefalt fra KS sine anbefalinger om selskapsstyring.	Aktuell FR <ul style="list-style-type: none"> Kvalitet på tjenesten/ kompetanse og ferdighet Det kan være aktuelt å kombinere dette med en eierskapskontroll relatert til håndtering av selskapsavtalen og politiske vedtak.
Solør Renovasjon IKS (SOR)	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra de fleste kulepunktene, som nevnt ovenfor.	Liten risiko knyttet til de tre kulepunktene som nevnt ovenfor.	Vi har ikke mottatt noen tilbakemeldinger fra selskapet.	Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon knyttet til offentlige anskaffelser i 2017/2018. Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon knyttet til selvkost i 2008.	Aktuelle FR: <ul style="list-style-type: none"> HMS og arbeidsmiljø Lov om offentlige anskaffelser kan være aktuelt å vurdere på nytt i slutten av perioden, eventuelt en oppfølgingskontroll. Selvkost kan være aktuelt å vurdere på nytt.
Revisjon Øst IKS (tidligere Hedmark Revisjon IKS)	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra de fleste kulepunktene.	Liten risiko knyttet til de tre kulepunktene.	Selskapet har gjennomført risikovurdering med angitte tiltak for å redusere risikoen.	Det er ikke tidligere gjennomført forvaltningsrevisjon i selskapet.	
Glåmdal sekretariat IKS				Ikke vurdert	Hvis kontrollutvalgene ønsker en EK eller FR, må dette utredes av andre.
Våler Vekst AS	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra de fleste kulepunktene.	Liten risiko knyttet til de tre kulepunktene.	Vi har ikke mottatt noen tilbakemeldinger fra selskapet.	Det er nylig gjennomført forvaltningsrevisjon i selskapet, knyttet til	Det anses ikke aktuelt med noen forvaltningsrevisjon i neste planperiode.

³⁰ Vurdert bl.a. på bakgrunn av dokumentanalyser

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Selskapets navn	Vesentlighet	Risikoelementer	Andre risikoelementer/vurderinger ³⁰ Sannsynlighet/konsekvens	Annet	Oppsummering
				Kompetanse og kultur og ivaretagelse av brukerne.	
Eidsiva Energi AS	Selskapet er vesentlig knyttet til samfunnsansvar og flere av de øvrige kulepunktene, men kommunen eier så liten del av selskapet at det ut fra et vesentlighetsaspekt ikke anses hensiktsmessig å gjennomføre selskapskontroll	Selskapet er ikke vurdert.			Et stort selskap med potensielt store risikoer, men er ikke vurdert av oss i denne sammenhengen på grunn av kommunens andel i selskapet 0,026 %.

7 Risiko- og vesentlighetsvurdering – eierskapskontroll.

For nærmere informasjon om risiko- og vesentlighetsvurdering, så viser vi til kap. 1.4 ovenfor.

Våler kommune har utarbeidet en eierskapsmelding for 2012. Eierskapsmeldinger gir en god oversikt over eierstrategi og formålet med selskapene. En god og aktiv og åpen eierstrategi vil kunne skape større tillit til kommunen som forvalter av fellesskapets interesser. En eierskapsstrategi er også en mulighet til å avklare kommunens krav og retningslinjer for styreverv o.l. Eierskapsmeldingen begynner å bli gammel og bør vel oppdateres med det første, jf. også den nye bestemmelsen i kommuneloven, som sier at kommunestyret skal vedta en eierskapsmelding minst en gang i valgperioden (koml. § 26-1).

Kommunestyret vedtok 25.2.19 dokumentet «Representasjon og styring i selskaper hvor Våler kommune har eierinteresser». Et slikt dokument er et godt grunnlag i arbeidet med å gjennomføre eierskapskontroller.

KS sine «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» er også et godt hjelpemiddel for å jobbe med eierskapskontroll.

Selskapets navn	Vesentlighet	Risiko
Solør renovasjon IKS	Samlet vurdering av vesentlighet er vesentlig	Vi har ikke foretatt en fullstendig risikovurdering for hvert enkelt selskap, men på bakgrunn av kommunens etablerte rutiner (se nedenfor), vurderer vi foreløpig risikoen jf. risikoelementene i kap. 1.4, for middels.
Midt-Hedmark Brann og redningsvesen IKS	Samlet vurdering av vesentlighet er vesentlig	
Revisjon Øst IKS ³¹	Samlet vurdering av vesentlighet er middels	Vi vil på bakgrunn av en overordnet eierskapskontroll, vurdere behovet for nærmere risikovurderinger av enkelt-selskapene. Vi viser likevel til det som er sagt under kap. 6 vedrørende forvaltningsrevisjon i Midt-Hedmark Brann og redning IKS.
Glåmdal sekretariat IKS ³²	Ikke vurdert	
Våler vekst AS	Samlet vurdering av vesentlighet er middels	

Oppsummering

Mange av de eierskapskontrollene som er gjennomført tidligere, har hatt anbefalinger knyttet til manglende eiermeldinger og manglende oppfølging av dokumentet "God selskapsstyring for Kongsvingerregionen" (som Våler tidligere var en del av). Nå har Våler vedtatt retningslinjer for representasjon og styring i selskaper hvor Våler har eierinteresser og det er positivt. Men fortsatt mangler Våler en oppdatert eierskapsmelding.

Ut fra dette har vi vurdert risikoen, samlet sett, for at kommunen ikke følger opp sine selskaper, som middels, selv om det ikke er noen konkrete tilbakemeldinger, jf. kap. 1.5, som tilsier at det er alvorlig svikt i oppfølgingen. Det er heller ingen andre dokumenter eller tilbakemeldinger, som tilsier at det er behov for nærmere eierskapskontroller rettet mot enkelt-selskaper. Nå har ikke alle respondentene gitt tilbakemelding; noe av årsakene til at ikke alle eierrepresentantene har svart, er at det er nylig er valgt nye eierrepresentanter i eierorganene.

En overordnet eierskapskontroll med en kontroll av hvordan kommunen følger opp sine selskaper, vil også kunne avdekke behovet for en nærmere eierskapskontroll mot enkelt-selskapene, eller at det tas noen stikkprøver av eierrepresentantenes oppfølging i representantskap og generalforsamling, eks. basert på en vesentlighetsvurdering.

³¹ Tidligere Hedmark Revisjon IKS.

³² Glåmdal sekretariat IKS vil fra 1.1.21 bli slått sammen med Sekretariatet for kontrollutvalgene i Sør-Østerdal til Konsek Øst IKS.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Vedlegg 1 – Informasjon om de ulike områdene/enhetene

Inndelingen i enheter/virksomheter osv. har vi i all hovedsak funnet på kommunens hjemmeside eller i kommunens årsberetning/årsmelding. Tallene som angir enhetens nettoutgifter for 2018 og 2019 og budsjett 2019 er hentet fra kommunens årsregnskap/årsberetning. I all hovedsak trekker vi fram kostnadene, når vi beskriver enhetene nedenfor. Vi viser også til det som er sagt under kapittel 5.1.1-5.1.9.

Nøkkeltallene i tabellene (Kostra) har med tall for kommunen for 2017-2019, men når vi gjør sammenligninger med de øvrige i sammenligningsgruppen, som vi kaller det, bruker vi kun tallene for 2019. Når vi bruker begrepet **korrigerte brutto driftsutgifter** betyr dette *kommunenes egne utgifter til den tjenesteproduksjonen kommunen selv utfører i egen regi og uten at man tar med utgiftene som eksterne tjenesteleverandører har, feks private barnehager, skoler og sykehjem*. Det er viktig å presisere, at kostratall ikke er noen eksakt vitenskap, men avhenger selvsagt av kommunenes definisjon på hva som skal være med i de ulike kostrafunksjonene.

Vi har valgt å dele inn områdene som: Kommunedirektør og stab- støttefunksjoner, Helse, omsorg og NAV, Oppvekst og kultur og Tekniske tjenester og landbruk.

Kommunedirektør og stab- støttefunksjoner

Her finner vi følgende enheter og tjenester under dette området:

- Kommunedirektørkontoret
- Økonomikontoret
- Lønn og personal
- IT
- Post og arkiv
- Næringsarbeid
- Servicetorg.

Området for kommunedirektør har følgende tall (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Kommunedirektør og stabsavdelinger	24 015	22 749	21 475

Stab og kommunedirektøren med mer har et merforbruk på 1,22 mill. i forhold til justert budsjett 2019. Dette skyldes ifølge årsberetningen 2019 økt bruk av konsulentbistand på økonomiavdelingen og økte utgifter på vedlikeholdsavtaler dataprogramvare IKT.

Noen nøkkeltall til administrasjon finner vi her:

Administrasjon, styring og fellesutgifter	Våler			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab.12362: Brutto driftsutgifter, administrasjon og styring, i prosent av tot.brt. driftsutg.	7,1	6,4	6,8	5,5	5,9	7
Tab.12362: Netto driftsutgifter, administrasjon og styring, i kr. pr. innb., konsern	6535	6318	6758	4373	4603	6681

Våler kommune ligger høyt på tabellen i sammenligningsgruppen for disse to kostravurderingene.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Kostratallene viser at Våler ligger høyere enn de øvrige på brutto driftsutgifter i prosent av totale brutto driftsutgifter, og høyere enn de øvrige på netto driftsutgifter pr innbygger.

I 2017 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon knyttet til *Innkjøp* og denne er fulgt opp av kontrollutvalget flere ganger i ettertid.

Vi har valgt å ta med noen nøkkeltall og kommentarer for næringsutvikling:

Tilrettelegging og bistand for næringslivet - nivå 2	Våler			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12362: Nto driftutg. til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innb. (kr),	782	838	1480	125	140	195
Tab. 12362: Nto driftutg. til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling pr innbygger	746	563	692	115	132	448
Tab. 12362: Bto investeringsutg. til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innb.,	0	19	0	164	188	373
Tab. 12362: Bto investeringsutg. til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling pr. inb	0	0	0	1	1	2

Våler bruker mye både på tilrettelegging og bistand for næringslivet pr innbygger og på landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling i forhold til enn de øvrige i sammenligningsgruppen.

Helse, omsorg og NAV

Under dette området har vi tatt med:

- Våler omsorgssenter
- Hjemmetjenesten
- Helseenheten (psykiatri, helsetjenester/skolehelse, lege)
- Tiltak og tjenester for funksjonshemmede (Tifu)
- NAV (sosiale tilskuddordninger, tiltak mot rus, flyktninger)
- Barnevern

Vi har valgt å dele området inn i fire, pleie og omsorg, helsetjenester, NAV sosial og barnevern.

I 2017 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon knyttet til *Samhandlingsreformen* (fellesprosjekt for hele regionen).

Dette er av det vesentligste området, rent økonomisk, i den kommunale virksomheten.

Pleie og omsorg

Under dette området finner vi enhetene og tjenestene:

- **Våler omsorgssenter**
- **Hjemmetjenesten**
- **Tiltak og tjenester for funksjonshemmede**

For pleie og omsorg og TIFU finner vi slike tall (tall i hele tusen):

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Pleie og omsorg	53 460	51 846	52 495
TIFU	26 619	27 391	32 559

Pleie og omsorg har et merforbruk i forhold til både justert budsjett 2019 og regnskap 2018. TIFU har et mindreforbruk i forhold til både budsjett og regnskap 2018. I følge årsberetningen 2019 er merforbruket knyttet til hjemmetjenesten, etteroppgjør på leasingbiler, høyt sykefravær, vikarbyrå i ferieavviklingen, større behov på BPA. Mindreforbruket på TIFU skyldes hovedsakelig sykepengerefusjon for sykemeldte avdelingsledere som i liten grad ble erstattet med vikarer.

Omsorgstjenester	Våler			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tabell 12209: Netto driftsutgifter helse og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern	39,7	43,4	43,6	36,1	37,4	40,6
Tabell 12209: Netto driftsutgifter omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern	33,4	37,5	38,4	31,3	32,4	34,9
Tabell 12209: Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter, konsern	12,8	11,8	14	11,6	12,1	13,3
Tabell 12209: Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter, konsern	16,1	21,2	19,7	16,2	16,8	18
Tabell 12209: Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten, konsern	24175	29264	28970	22757	23298	29587
Tab.12293: Andel beboere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	0	0	0	34,2	35,1	49
Tab. 12293: Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	0	0	0	3,6	3,8	4,9
Tab.12293: Korrigerede brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass, konsern	989500	1035438	1069042	1282866	1274516	1173466
Tab.12209: Andel brukertilpassede enerom m/eget bad og wc i helse og omsorgsinstitusjoner	100	100	100	89,3	91	92,1
Tab. 12209: Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenesten.	37,1	36,6	35	30	30,3	35
Tab. 12209: Andel innbyggere 80 år og over som er beboer på sykehjem.	11,3	13,8	13,8	12,1	11,9	12,6
Tab 12209: Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning	82,4	77,9	78,4	77,5	77,7	79
Tab 12209: Årsverk pr. bruker av omsorgstjenesten	0,60	0,62	0,62	0,58	0,58	0,54
Tab.12191: Antall fysioterapitimer pr.uke pr.beboer i sykehjem	0,25	0,26	0,31	0,43	0,41	0,41

Våler ligger høyere enn de andre i sammenligningsgruppen på utgifter til omsorgstjenester unntatt for korrigerede brutto driftsutgifter til institusjon, pr. plass, her ligger Våler litt lavere. Andel plasser i enerom er 100 %, og det er bedre enn de øvrige i sammenligningsgruppen.

Vi har tatt med noen tall fra regionene vedrørende andel årsverk med helseutdanning- I Våler er dette tallet 78,4, som er det høyeste i sammenligningsgruppen, og hvis en ser på tabellen under.

Komm.	Gj.sn.	Kongs.	N-Odal	S-Odal	Eidsk.	Grue	Åsnes	Våler
Andel ans. med fagutd %	77,78	73,1	68,6	73,5	69,5	74,4	76,6	78,4

Våler ligger ovre gjennomsnittet på produksjonsindeksen for omsorgstjenester.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Helsetjenester

Under dette området finner vil vanlig helsetjeneste, legetjenester, psykisk helse og helsestasjon/skolehelsetjeneste.

Dette er regnskapstall for helse (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Helse	19 881	20 333	16 867

Helse har et mindreforbruk i 2019 i forhold til justert budsjett 2019 og merforbruk i forhold til regnskap 2018.

Helsetjenesten	0426 Våler			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019			
Helsetjeneste generelt						
Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter, konsern	6,3	6	5,2	4,8	5	5,7
Tabell 12209: Avtalte legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	12,2	12,1	12,3	11,4	11,5	14
Tab. 12209: Avtalte Fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,6	11,9	10,4	9,5	9,7	11,2
Tab. 12362 Netto driftsutgifter til aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse funksjon 234. Pr. Innbygger	354	447	747	1053	1024	907
Tab. 12362 Netto driftsutgifter til annet forebyggende helsearbeid, funksjon 233. Pr. Innbygger	36	429	181	247	245	211
Tab. 11996: Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 120 og 233 (administrasjon og annet forebyggende helsearbeid)	0	0	0	0,5	0,5	0,9
Tab. 11996: Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241 (diagnose, behandling re-/habilitering)	10,6	10,5	10,6	9,1	9,2	11
Helsestasjon og skolehelse						
Tabell 12362 Forebygging, helsestasjon – og skolehelsetjeneste, andel av totale utgifter.	1,2	0,8	1,2	1,2	1,2	1,1
Tabell 11994: Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk) Helsepsykiatere	40	48	51,4	22,5	22,5	22,7
Tabell 11994: Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-5 år (årsverk) helsepsykiatere	184,2	208,6	206,9	84,4	86,6	93,4
Tabell 11994: Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk) leger	1,4	1,4	1,4	1,7	1,7	2,3

Netto driftsutgifter av samlede nettodriftsutgifter, konsern ligger på nivå med de øvrige i sammenligningsgruppen, men på forebyggende helsearbeid pr. innbygger ligger Våler litt under de øvrige. På forebyggende arbeid helsestasjon og skolehelse, ligger Våler på nivå med de øvrige.

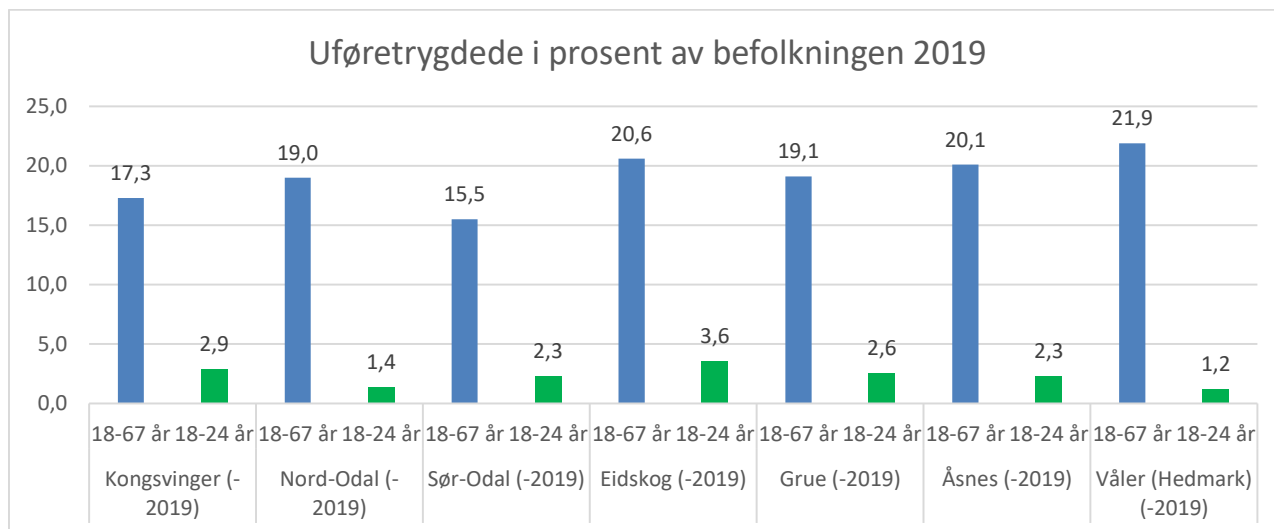
1.januar 2012 trådte lov om folkehelsearbeid i kraft. Folkehelseprofilen er et bidrag til fylkets arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i fylket og oppgaven med å understøtte folkehelsearbeidet i kommunene. For nærmere opplysninger, se vedlegg 7.

Våler ligger dårligere an i forhold til fylket og landet for øvrig på folkehelseprofilen da det gjelder Psykiske sympt./lidelser, Overvekt og fedme, 17 år , Hjerter- og karsykdom, Antibiotikabruk – resepter og Lite fysisk aktive, Ungd. 2018.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

På fylkesmannens kommunebilde for Våler er det bemerket at det fremkommer av kommunens rapportering på IS 24/8 at de ikke har oversikt over i hvilken grad de ivaretar brukermedvirkning jf. Pasient – og brukerrettighetslovens § 3-1 Helse og omsorgstjenestelovens § 9-3.

Vi har også tatt med noen tall som viser uføretrygdde i kommunene i regionen, dette er et område som hører under NAV stat, men tallene kan allikevel være interessante når det gjelder folkehelse og demografi.

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/11715/>

Vi ser her at Våler har høyest andel uføretrygdde i regionene med 21,9 % av befolkningen 18-67 år uføretrygd, men lavest andel med 1,2 % av befolkningen mellom 18-24 år.

I følge NAV får 10,5% av landets befolkning mellom 18 og 67 år utbetalt uføretrygd pr. 20.6.20. Uføreandelen i befolkningen fortsetter å øke, også blant de yngste. NAV mener innsatsen må økes tidlig i helseforløpet. Uføretrygdde i alderen 25 år og oppover har som regel startet med et langt sykefravær og går deretter over på arbeidsavklaringspenger.

Kilde: <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/statistikk/aap-nedsatt-arbeidsevne-og-uforetrygd-statistikk/uforetrygd>

NAV

Tjenesten omfatter administrasjon NAV sosial, sosiale tilskuddsordninger, økonomisk sosialhjelp og tiltak rusmisbruk husbankmidler, barnevern (eget avsnitt under) og flyktninger.

Dette er regnskapstall for NAV (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
NAV	22 521	21 131	21 396

Vi ser her at det er et merforbruk på omtrent 1,4 mill. i forhold til justert budsjett 2019.

Sosialtjenesten	Våler			Landet	Landet uten Oslo	KG 2
	2017	2018	2019			
Tab. 12362: Netto driftsutgifter til sosialsektoren pr. innbygger, konsern	3610	3345	4178	3785	3497	3027

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Sosialtjenesten	Våler			Landet	Landet uten Oslo	KG 2
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12362: Netto driftsutg. til sosialsektoren i prosent av samlede netto driftsutgifter, konsern	5,9	5	6,3	6	5,6	4,2
Tab. 12362: Netto driftsutg. til råd, veiledning og sos.forebyggende arb. pr. innb. konsern	1141	1185	1164	1317	1216	1166
Tab. 12362: Av tot.netto utg. til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, konsern	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	1,6
Tab. 13006: Sosialhjelpsmottakere antall	126	113	117	135912	116264	4764
Tab. 13006: Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	7615	7773	8845	3816415	3805958	534948
Tab. 12210: Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	38	35	41	54713	44617	1496
Tab. 12210: Antall mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	60	62	67	56717	48174	4837
Tab. 12362: Befolkning 18-24 år innbyggere i kommunen	267	264	247	470970	411378	16296
Tab. 12362: Sosialhjelpsmottakere 18-24 år, antall	29	23	19	24680	22517	886
Tab. 12362: Befolkning 20-66 år innbyggere i kommunen	2156	2167	2125	3291411	2820255	113843
Tab. 12362: Sosialhjelpsmottakere 20-66 år	118	109	111	128561	109845	4459
Tab. 12160: Mottakere av kvalifiseringsprogram, antall	4	..	4	9883	7524	159

Flere av måltallene er oppgitt i **antall personer**, og er derfor ikke sammenlignbart med de øvrige i sammenligningsgruppen.

Våler ligger omtrent på nivå med de øvrige på nøkkeltallene for netto driftsutgifter. 5,3 % av innbyggere mellom 20 og 66 år mottar sosialhjelp.

Våler ligger under gjennomsnittet på produksjonsindeksen for sosialtjenester.

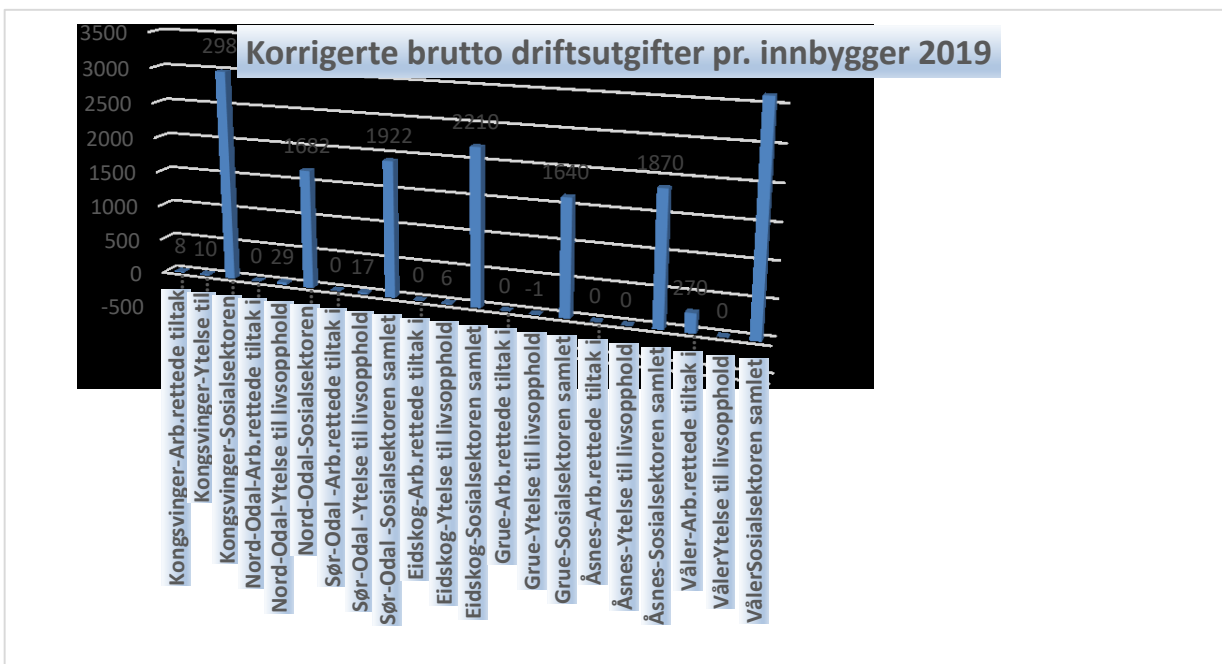
Det vil oftest være positivt at kommunen bruker mye på driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, men man må se det i sammenheng med kvaliteten på tjenesten og resultatene.

Fylkesmannens kommunebilde bemerker at kommunen har en relativt høy andel sosialhjelpsmottakere, 3,1 prosent, hvorav 20,4 prosent er i aldersgruppen 18-24 år, Innlandet 19,9 prosent. Kommunen har en høy andel barn som lever i husholdninger med vedvarende lavinntekt, 14,1 prosent, Innlandet 12,1 prosent. Fylkesmannen anbefaler kommunen å inkludere innsats for utjevning av levekårsutfordringer i sitt planarbeid.

På folkehelseprofilen ser vi også at kommunen har en høyere andel av lavinntektshusholdninger enn fylket og landet for øvrig, de har en lavere andel med vgs eller høyskole og har en større andel med frafall på videregående skole. De ligger også en høy andel, 24 % stønad til livsophold-20-66 år, som også er høyere enn fylket og landet for øvrig.

Fylkesmannens kommunebilde påpeker at «Kommunen har lav anvendelse av lovpålagt vilkår om aktivitet jf. Stl § 20a, samt kun 60 prosent deltagelse i kvalifiseringsprogrammet av forventet antall, jf. Stl § 29. Kommunen bør rette en innsats for å tilby tilpasset aktivitet og kvalifiseringsprogram til personer i målgruppen.»

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

I 2017 ble det gjennomført et egenvurderings tilsyn i NAV, tjenesteyting i samsvar med lovgivningen og Våler kommune konkluderer med at praksis er i tråd med lover og forskrifter. Behovet for råd og veiledning fanges opp i kartleggingssamtaler. Men, det skrives ikke alltid vedtak. Med dette som bakteppe har alle veiledere som jobber med oppfølging fått i oppdrag å gjennomgå veileder til sosialtjenesteloven § 17. I tillegg vil temaet råd og veiledning og vedtak være et drøftingstema på de ukentlige drøftingsmøtene. Vedtak om råd og veiledning settes i egen perm for å oppnå oversikt over vedtakene.

Barneverntjenesten

Kommunen er med i et oppgavesamarbeid om regional barnevernberedskap med alle kommunene i Kongsvingerregionen.

Barneverntjenesten er, som nevnt ovenfor, et interkommunalt samarbeid med Åsnes, Grue og Våler, etter vertskommunemodellen. Åsnes er vertskommune. Våler kommune kjøper da tjenester av det interkommunale samarbeidet. Det er litt vanskelig å finne eksakte regnskapstall for barnevernet i Våler, da denne utgiften føres sammen med NAV.

Barnevern	Våler			Landet 2019	Landet uten Oslo 2019	Gj.snitt KG02 2019
	2017	2018	2019			
Tab. 12870: Barn med undersøkelse eller tiltak i løpet av året 0-5 år, antall	20	17	24	18290	16062	579
Tab. 12870: Barn med undersøkelse eller tiltak i løpet av året 6-12 år, antall	30	29	28	36135	32283	1298
Tab. 12870: Barn med undersøkelse eller tiltak i løpet av året 13-17 år, antall	14	19	33	26577	23516	1015
Tab. 12305: Årsverk i barnevernstjenesten	4,3	4,3	5	6243,4	5520	225,4
Tab. 12305: Stillinger med fagutdanning av alle årsverk fag – og tiltaksstillinger	97,4	100	128,6	99,1	98,8	99,9
Tab. 12279: Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten pr. innbygger	3036	3442	3475	2261	2296	2424
Tab. 12362: Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten i prosent av totale utg.	5,0	5,1	5,2	3,6	3,7	3,3

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Barnevern	Våler			Landet	Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019			
Tab. 12279 Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten 0-17 år pr. innbygger	19394	21470	21606	10849	10891	12288
Tab. 12279 Netto driftsutgifter pr. barn i barnevernet (funksj.244, 251, 252)	159586	182186	139846	135182	134788	150373
Tab. 12279 Netto driftsutgifter pr.barn som er plassert av barnevernet	254630	332889	383917	382202	380317	361567
Tab. 12279 Delen netto driftsutgifter barn som ikke er plassert av barnevernet	8,8	5,1	7,6	12,1	12	13
Tab. 12279 Delen av netto driftsutgifter barn som er plassert av barnevernet	61,5	70,5	72,4	55,7	56,8	54,4
Tab. 12280: Undesøkelser med behandlingstid innen 3 mnd., prosent	76	100	95	89	88	86

Flere av måltallene er oppgitt i **antall personer**, og er derfor ikke sammenlignbart med de øvrige i sammenligningsgruppen.

Ut fra tallene ovenfor ligger Våler en god del høyere på de fleste av tallene for netto driftsutgifter til barnevernstjenesten.

Oppvekst og kultur

Under dette området finner vi både skoler, barnehager og kultursektoren. Vi har valgt å beskrive disse under hvert sitt avsnitt.

Grunnskolen

Under dette området finner vi enhetene:

- Vålbyen skole
- Våler ungdomsskole
- Kultur

Regnskapstallene viser følgende (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Grunnskole	33 766	33 996	38 306

Netto driftsutgift for skolen i 2019 er litt lavere enn justert budsjett 2019 og regnskap 2018.

Vi har valgt å vise noen nøkkeltall for grunnskoleopplæring, skolefritidsordning (SFO), spesialundervisning og skoleskyss.

Grunnskole	Våler			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019			
Tab. 12283 Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av totale utgifter	24,2	21,6	20,1	22,4	23	22,2
Tab. 12283 Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), i prosent av totale utgifter	0,0	0,9	1	0,4	0,5	0,7
Tab. 12283 Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger, konsern	14764	14587	13389	14128	14340	16178
Tab. 12283 Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger, konsern	575	584	662	266	282,6	515
Tab. 12283 Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år, konsern	13278	10691	6082	6145	4875	5528
Tab. 11970 Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	12	8,6	9,7	7,7	7,8	9,2

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Grunnskole	Våler	Våler	Våler	Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG02
Tab. 12235 Andel timer spesialundervisning av antall læretimer totalt	12,4	13,5	13,9	17,3	17,5	18,4
Tab. 11970 Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss	33,8	64,3	64,8	21,4	23	52
Tab. 11975 Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent)	90,5	72,8	59,8	58,7	56	40,8
Tab. 12235 Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per elev	169124	165021	152386	134930	133766	148888
Tab. 12235 Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev, konsern	124968	121822	113042	102982	103019	120392
Tab. 12235 Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	36624	35417	30260	32580	31957	31406
Tab. 12285 Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	9,9	11,4	11,8	13	12,9	10,9
Tab. 12255 Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	38,2	41,1	41,2	41,9	41,7	41,5
Tab. 11981 Avtalte årsverk i grunnskolesektor, konsern	21	20	17,6	44,5	46,6	52,9
Tab. 12919 Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning	77,4	82	75	76,4	78,2	78,5

Ut fra disse tallene ligger Våler kommune lavest for driftsutgifter pr. innbygger, og også hvor mye som brukes driftsutgifter i prosent av samlede driftsutgifter, i forhold de øvrige i sammenligningsgruppen. For korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev ligger Våler endel høyere enn de øvrige. Utgifter til **skoleskyss** ligger nest høyest i sammenligningsgruppen. Andel elever som får **spesialundervisning** er høyere i Våler i enn de øvrige i sammenligningsgruppen. Andel lærere med høyere utdanning er litt lavere i Våler enn i de øvrige i sammenligningsgruppen

Våler ligger best an i forhold til både fylket og landet for øvrig på folkehelseprofilen da det gjelder: Trives på skolen, 10. klasse (90%) og Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl. (22%).

I 2019 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon knyttet til Psykososialt skole- og arbeidsmiljø i Vålerskolen.

I forhold til de øvrige kommunene i distriktet her i 2019, så er oversikten slik for noen av tallene:

Grunnskole alle kommuner	Kongsvinger	Nord-Odal	Sør-Odal	Eidskog	Grue	Åsnes	Våler
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samle	21,3	21,8	23,9	18,8	17,5	18,8	20,1
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	4,6	9,7	6,8	6,1	5	7,7	9,7
Andel elever i kommunal SFO	41,6	56,7	60,9	33,8	41,3	55,8	59,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	13,4	12,6	14,1	12,2	12,4	11,2	11,8
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	40,5	40,6	39,4	39,8	39,2	38,7	41,2
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og en lærerutdanning	74	82,2	87,8	77,3	89,3	74,3	75

Våler ligger omtrent på gjennomsnittet på netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter. Andel elever med spesialundervisning skiller seg også ut med et høyt tall. Gjennomsnittlig gruppestørrelse er nest lavest i Våler.

Vi tar også med en oversikt netto driftsutgifter pr. innbygger SFO for kommunene i regionen. Her ligger Våler omtrent på gjennomsnittet i regionen.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Netto driftsutgifter pr. innbygger SFO	Kongsvinger	Nord-Odal	Sør-Odal	Eidskog	Grue	Åsnes	Våler
Netto driftsutgifter til SFO pr.innbygger	124,7	257,8	493,9	124,5	101,3	139,9	202,6

Skoleresultater

Når det gjelder andre nøkkeltall knyttet til skolesektoren, så har vi et annet nettsted, kalt skoleporten³³. Dette er tall for 2019.

Indikator og nøkkeltall	Våler kommune	Hedmark fylke	Nasjonalt
Driftsutgifter per elev	144 534	133 926	126 820

I denne sammenligningen ligger Våler en god del høyere enn Hedmark fylke og nasjonalt, på driftsutgifter pr. elev.

Vi har tatt med en oversikt over grunnskolepoeng³⁴ for alle skolene i distriktet, pluss Hedmark og nasjonalt, trinn 10 begge kjønn.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Eidskog kommune	38,8	38,5	39,4	39,8	41,7
Grue kommune	38,6	37,0	39,1	39,1	42,9
Kongsvinger kommune	39,2	40,4	41,1	40,5	41,4
Nord-Odal kommune	38,4	38,8	40,8	40,9	43,3
Sør-Odal kommune	40,2	41,5	39,9	39,4	41,2
Våler kommune	36,5	38,2	41,1	41,2	40,1
Åsnes kommune	39,7	39,8	39,6	39,7	41,2
Hedmark (Innlandet 2019-2020)	40,4	40,8	41,5	41,5	42,9
Nasjonalt	41,2	41,4	41,8	42,0	43,2

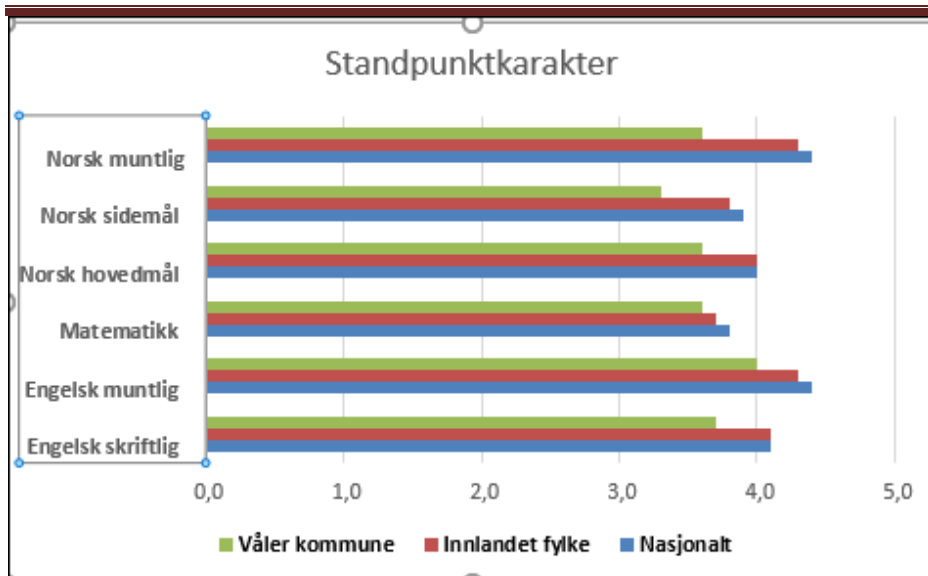
Som vi ser, ligger Våler lavest i regionen for resultatet i 2019-2020, mens de lå blant de høyeste i 2018-2019. Tallene har vært jevne siden 2017.

Standpunkt karakteren gir informasjon om kompetansen til eleven ved avslutningen av opplæringa i faget. Nedenfor har vi tatt med en oversikt over standpunkt karakterer i noen av fagene på 10 trinn, for Nasjonalt, Innlandet og Våler for året 2019-2020.

³³ <http://skoleporten.udir.no/>

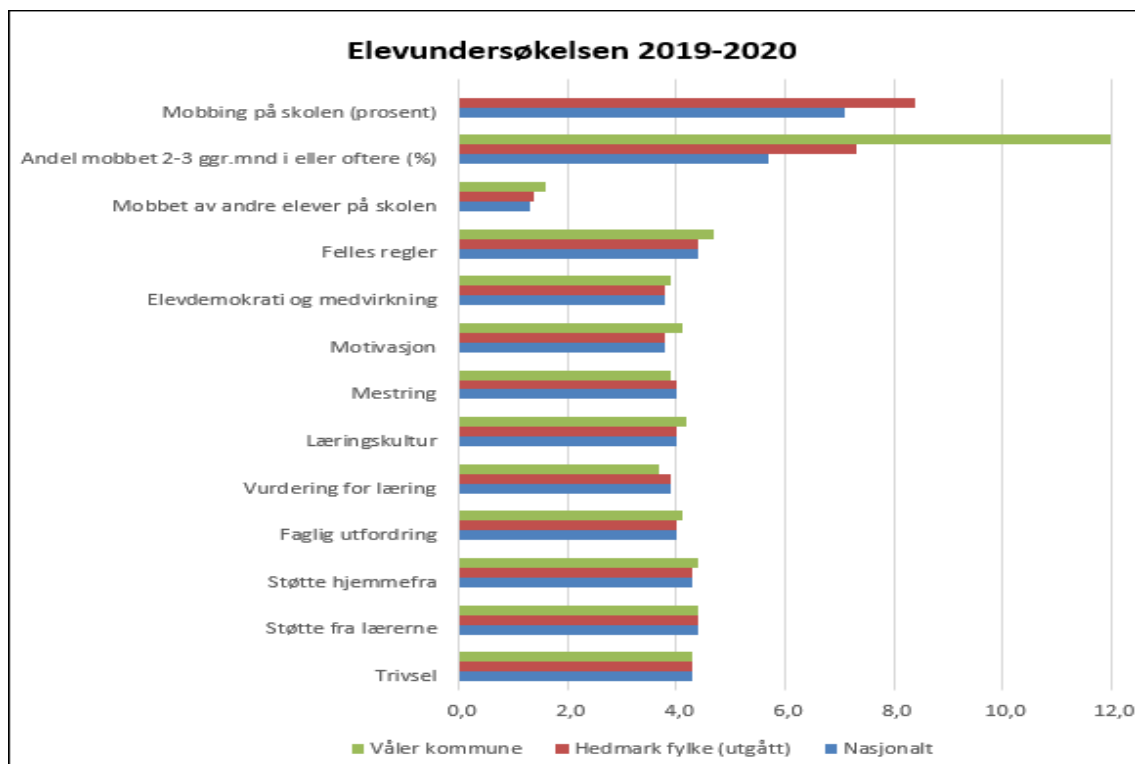
³⁴ Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter ganges gjennomsnittet med 10. Elever som har færre enn halvparten gyldige karakterer er ikke med i beregningene

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Her ligger Våler dårligere an på alle disse utvalgte fagene.

Vi har også tatt med en oversikt over elevundersøkelsen, 7. trinn fra 2019-2020. Skala 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat. Unntakene er mobbing på skolen hvor lav verdi er positivt og andel elever som opplever mobbing som viser andelen elever (prosent).

Det er mange flere som opplever mobbing i Våler enn Hedmark og nasjonalt, vi har ingen tall for mobbing på skolen i prosent. Våler ligger godt an på de fleste målepunktene.

Vi tar også med en oversikt over prosenten av elever som fullfører videregående skole. Her ligger Våler lavere enn landsgjennomsnittet, men høyere enn Eidskog, Grue og Åsnes.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Komm.	Landsgj.sn.	Kongs.	N- Odal	S- Odal	Eidsk.	Grue	Åsnes	Våler
Fullføring vg.sk. i%	76,24	76,85	70,97	73,33	66,22	68,18	64,71	68,75

Barnehager

Våler kommune har to kommunale barnehager:

- Nordhagen barnehage
- Vålbyen barnehage
- Det er også to private barnehager i Våler.

Netto utgifter er som følger (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Barnehage	10 795	10 113	10 241

Det er et merforbruk i barnehager i forhold til både justert budsjett og regnskap 2018. Merforbruket skyldes ifølge årsberetning 2019 økt behov for spesialpedagogstilling som følge av flere barn med ekstra behov. Det har også vært økte lønnsutgifter som følge av inntak av flere barn enn forutsatt i budsjettet, noe som førte til økt bemanning basert på Utdanningsdirektoratets bemanningskalkulator.

Her er noen nøkkeltall knyttet til barnehage.

Barnehager	Våler	Våler	Våler	Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG11
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab.12562 Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager, konsern	171853	166669	155849	164477	163207	167404
Tab. 12562: Andel barn 1-5 år med barnehageplass	93,8	89,5	91,1	92,1	92,4	92,9
Tab. 12562: Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	46,3	50,4	45,9	50,1	49,1	56,1
Tab. 12379: Korrigerede brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, konsern	186589	171710	173919	180650	178549	180538
Tab. 12436: Andel grunnbemanning med barnehagelærerutdanning	41,7	49,0	56,7	41,1	41,8	46,1
Tab. 12436: Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	100,0	100,0	100,0	89,5	90,4	92,8
Tab. 12129: Andel ansatte menn i grunnbemanning i barnehagene	.	6,3	0,0	7,8	6,5	4,2
Korrigerede oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet, alle barnehager	12694	12713	12411	12248	12174	12126
Tab. 12379: Korrigerede brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn	25411	34565	39081	24283	24283	19580
Tab.12379: Utgifter til kommunale lokaler og skyss per barn i kommunal barnehage (kr), konsern	17839	17952	20581	22912	22912	20176

Netto driftsutgifter til barnehage pr. innbygger i Våler ligger lavere enn de øvrige i sammenligningsgruppen. Andelen barn med barnehageplass ligger også under nivået på de øvrige i sammenligningsgruppen. Vi ser også at andelen av barn i kommunale barnehager ligger noe lavere i forhold til de øvrige i sammenligningsgruppen. Våler ligger høyest i forhold til oppholdstimer pr.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

årsverk. Når det gjelder ressurser og kompetanse ligger Våler høyest i forhold til de øvrige i tabellen og men har ingen menn ansatt i barnehagen.

Kultur og kirke

Kultur, omfatter vanlig kulturarbeid, bibliotek, kulturskole og kirke.

Vi har følgende tall for dette området (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Kultur	4 430	4 593	4 514

Det er et lite mindreforbruk i forhold til både justert budsjett og regnskap 2018.

Her er noen nøkkeltall til kultur.

Kultur	Våler			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG 2
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12362: Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	1159	1409	1552	2627	2549	2672
Tab. 12362: Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	353	321	380	309	305	399
Tab. 12362: Netto driftsutgifter til kommunale kulturskoler per innbygger	365	379	324	300	328	511
Tab. 12362: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger	-24	51	64	235	185	140

Våler bruker vesentlig mye mindre enn de øvrige i sammenligningsgruppen til kultur pr. innbygger., men ligger høyt på utgifter til bibliotek.

Kirke	Våler			Landet	Landet uten Oslo	KG 2
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner	772	787	850	631	657	994

Våler ligger midt på treet i forhold til de øvrige i sammenligningsgruppen pr. innbygger, til kirkeformål.

Tekniske tjenester og landbruk

Under dette området finner vi enhetene:

- **Teknisk, næring** (organiseres under kommunedirektør og stab-støtte) **og miljø, kommuneskog**

Vi velger å dele dette området inn i landbruk, næring, skog og miljø, teknisk, selvkostområder og eiendom.

Landbruk, næring, skog og miljø

Her har vi tatt med følgende tjenester:

- Landbruk, næring (organiseres under kommunedirektør og stab-støtte) skog og miljø
- Teknisk

Vi har følgende tall for dette området (tall i hele tusen).

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Landbruk, næring skog, landbruk & miljø	565	404	1 288

I følge årsberetningen 2019 representerer disse tallene aktiviteter knyttet til oppdyrking Haslemoen, landbruksvikarordningen, veterinærtjenester og ulike prosjektaktiviteter. Dette er tall etter at Vålers andel i landbruksamarbeidet med Åsnes er flyttet til virksomhetsområde Interkommunalt samarbeide. Årsak til merforbruket er prosjekt «Virus i potet». Tilskuddsmidler vil komme i 2020 og dekke kostnader for 2019. Landbrukskontoret for Våler og Åsnes fikk et merforbruk på kr 558 000, for Våler betyr dette kr 186 000. Årsaken er hovedsakelig en ansatt i permisjon, og høyere gebyrinntekter som følge av større saksmengder og diverse tilskudd fra staten.

Denne tabellen ble også tatt med under Kommunedirektør og stab/støtte, men har også tall for landbruk, selv om det mangler noen tall fra Våler på de to nederste nøkkeltallene.

Tilrettelegging og bistand for næringslivet - nivå 2	Våler			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12362: Nto driftutg. til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innb. (kr),	782	838	1480	125	140	195
Tab. 12362: Nto driftutg. til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling pr innbygger	746	563	692	115	132	448
Tab. 12362: Bto investeringsutg. til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innb.,	0	19	0	164	188	373
Tab. 12362: Bto investeringsutg. til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling pr. inb	0	0	0	1	1	2

Kommuneskogen

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Kommuneskogen	-6 454	-5 581	- 6 158

Virksomheten har en merinntekt på 873 000.

Teknisk

Her har vi tatt med tjenester for administrasjon fellestjenester teknisk og eiendom, samferdsel og brann/beredskap. Området har en total nettoutgift på (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2019	JB 2019	R 2018
Teknisk	18 930	19 695	24 396

Det er totalt et mindreforbruk i 2019 i forhold til budsjettet for 2019.

Her er nøkkeltall til plan og byggesaksbehandling.

Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	Våler			EAK Landet	EAKUO Landet uten Oslo	KG 2
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab.12362Netto driftsutgifter kulturminneforvaltning pr. innbygger	1	-62	-10	22	19	5
Tab.12362 Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger. Konsern. Kroner	132	230	88	291	287	342

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	Våler			EAK Landet	EAKUO Landet uten Oslo	KG 2
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12362 Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger., konsern	247	153	310	103	111	175
Tab. 12362 Brutto driftsutgifter til plan, byggesak og miljø, kommune, per innbygger	778	1045	1433	1464	1457	1855
Tab. 12295 Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager	10	..	15	37	37	32
Tab. 12295 Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	..	15	21	18	18	14
Tab. 13021 Antall byggesøknader totalt der komm. har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	..	0	0	8037	7507	680
Tab. 13016 Gj.snittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom 3 ukers frist. Kalenderdager	30	15	15	21	21	17
Tab. 13016 Gj.snittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom 12 ukers frist. Kalenderdager	..	..	..	44	44	34

Våler ligger en god del lavere enn de øvrige i tabellen for utgifter pr. innbygger til fysisk planlegging osv. Når det gjelder kart og oppmåling, ligger de høyere. Saksbehandlingstiden er litt varierende i forhold til de øvrige.

I fylkesmannens kommunebilder for Våler (jf. vedlegg 8) er det sagt at «Planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel var på høring i 2019. Fylkesmannen forutsetter at kommuneplanen fullføres i begynnelsen av denne perioden. Kapasitet og kompetanse er vurdert å være mindre god.»

Vi tar også med noen tall for samferdsel under dette området:

Samferdsel	0426 Våler			EAK Landet	Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12362: Nto. dr.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt, konsern	1125	1260	1139	979	1111	1769
Tab. 11816: Nto. dr.utg. i kr pr. innb., komm. veier og gater, konsern	1125	1260	1139	1116	1218	1829
Tab. 12183: Nto. dr.utg. i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern	48706	54941	49655	150816	147655	105093
Tab. 12183: Kommunalt tilskudd i kr pr. km privat vei	0	0	0	7454	7454	3304
Tab. 12183: Korr. bto. dr.utg. i kr pr. km komm. vei og gate, konsern	48224	54129	50107	172337	158265	106985

Våler ligger noe høyere enn landet, men lavere enn KG 2, på netto driftsutgifter pr. innbygger. For de øvrige tallene ligger Våler en del under de øvrige i sammenligningsgruppen.

Eiendom

Kommunale bygg ligger under *Teknisk* i regnskapet

Vi har tatt med følgende nøkkeltall for dette området, eiendomsforvaltning og klima og energi.

Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg	Våler			Landet	Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12362: Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger, konsern	5723	6285	6093	5655	5598	6470
Tab. 12362: Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger	293,5	427,3	414	313,4	299,1	260,9
Tab. 12362: Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede net. utg	9,4	9,3	9,2	9	9	8,9

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg	Våler			Landet	Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019			
				2019	2019	2019
Tab. 12559: Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	810,6	797,9	719,6	1160,9	1121,2	982,1
Tab. 12559: Korrigert brutto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer per kvad (F121)	40,9	57,2	51,7	66,6	62,3	65,1
Tab. 12905: Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	23,4	18,7	9,2	112,2	101,4	83,3
Tab. 12905: Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter,	540,4	562,2	505,2	613,1	602,4	554,8
Tab. 12905: Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konsern	146,1	152,7	128,2	132,5	133,8	131,4

Våler ligger høyere enn i de øvrige i sammenligningsgruppen for netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger utenom KG 2, men ligger lavere enn de øvrige på korrigerte brutto driftsutgifter til kommunen eiendomsforvaltning per kvadratmeter. Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltnings per kvadratmeter er så lavt, at vi er usikre på om tallene for Våler stemmer. Det *kan* i hvert fall være et signal på at kommunen ikke vedlikeholder sine eiendommer.

Vi tar også med en egen tabell for klima og energi.

Klima og energi	Våler			Landet	Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019			
				2019	2019	2019
Tab. 12151: Kommunale energikostnader, per bruker, konsern	336	367	329	191	201	277
Tab. 12151: Andel energikostnader i prosent av kommunens samlede brutto driftsutgifter, kon	1,09	1,14	1,01	0,67	0,71	0,81
Tab. 12151: Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konser	146	153	128	133	134	131

Våler har høyere energikostnader enn sammenligningsgruppen på de to første måltallene, men ligger lavere på det siste måltallet.

Brann og redning

Våler kommune er med i Midt-Hedmark Brann og redningsvesen IKS og en eventuell kontroll mot brann og redning i Våler, må i så fall skje gjennom selskapskontroll.

Vi har ikke så mange tall i forbindelse med **brann og beredskap**, men tar med en oversikt over netto driftsutgifter til pr. innbygger for alle kommunene i regionen, samt landet. I denne sammenhengen ligger Våler lavest på tabellen.

Brann og beredskap	Kong-svinger	Nord-Odal	Sør-Odal	Eidskog	Grue	Åsnes	Våler	Landet	Land uO
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger	1053	932	703	738	888	897	667	815	853

Selvkostområder

Dette er VAR områder (vann/avløp/renovasjon) og feiing.

Når det gjelder vann og avløp, så har det ikke noen hensikt å se på nettoutgiften, ettersom området enten går i 0 eller det er nettoinntekt på grunn av at det er selvkostområde. Ettersom vi ikke har oversikt over utgiftene, har vi ikke tatt med noen regnskapstall på dette området.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

I tabellene nedenfor, har vi tatt med nøkkeltall for vann og avløp. Når det gjelder utgifter, så er ikke disse tatt med her, heller ikke inntekter. Vann og avløp skal leveres til selvkost, og dette blir omtalt i eget avsnitt nedenfor.

Vi begynner med vann, hvor det går fram at kun 61,5 % er tilknyttet kommunal vannforsyning i Våler. 95 % har vannmåler.

Vann	Våler			Landet	Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 11792: Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	62	61,5	61,5	84,4	82,6	..
Tab. 11792: Andel av husholdningsabonentene som har installert vannmåler	95	95	95	35,4	40,8	..
Tab. 117792: Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i vannforsyningen (ikke-planlagt) timer	0,64	0,01	0	0,22	0,22	..
Tab. 11792: Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år	0,06	0,79	0,8	0,68	0,67	..
Tab. 11792: Beregnet gjennomsnittsalder for vannledningsnett med kjent alder	36	35	36	34	33	..

For avløp er 47,7 % tilknyttet kommunal avløpstjenester og 80 % har måler.

Avløp	Våler			Landet	Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 11794: Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	54,6	47,7	47,7	85,5	83,6	..
Tab. 11794: Andel av husholdningsabonentene på avløp som har installert vannmåler	95	95	80	35,4	40,8	..
Tab. 12217: Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	1703	1970	0	1952	2046	..

Nedenfor har vi valgt ut nøkkeltall knyttet til gebyrer for vann, avløp, saksbehandling og feiing.

Gebyrsatser - brukerbetaling	Våler			EAK Landet	EAKUO Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12842: Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	3992	4616	4577	3744	3749	4419
Tab. 12842: Tilknytningsgebyr vann - én sats (gjelder rapporteringsåret+1)	2066	2066	2066	8511	8461	10765
Tab. 12842: Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	4323	4701	5632	4141	4144	4645
Tab. 12842: Tilknytningsgebyr avløp - én sats (gjelder rapporteringsåret+1)	2066	2066	2066	9633	9550	11924
Tab. 12303: Gebyr-privat forslag til reguleringsplan	21900	22360	23210	74990	74583	48143
Tab. 12303: Byggesaksgebyr for oppføring av enebolig.	11620	11860	12310	14961	14919	13039
Tab. 12303: Gebyr for opprettelse av grunneiendom	5200	5310	11180	18870	18847	17759
Tab. 12842: Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)	440	440	474	468	468	538

Vi har ingen sammenligningstall for tilknytningsgebyr for de øvrige i sammenligningsgruppen. Våler har litt høyere gebyr på årsgebyr vann og ligger også høyt når det gjelder årsgebyr avløp. For feiing er beløpet litt lavere enn de øvrige. For saksbehandlingsgebyrene ligger Våler lavere enn de øvrige.

I 2018 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon knyttet til *Kommunens vann- og avløpsnett*.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

I 2019 ble det foretatt inspeksjon ved Våler avløpsanlegg og fylkesmannen avdekket 0 avvik og 5 anmerkninger: Hovedplan VA er ikke utarbeidet, Saneringsplan VA har ikke årlige tiltaksplaner, Store fremmedvannsmengder ved nedbør påvirker drift og funksjon ved rensanlegget, Risikovurdering avløp/ROS-analyse ble ikke lagt fram ved inspeksjonen og Avviksrapportering foregår til en viss grad muntlig.

Når det gjelder renovasjon, så er det Solør Renovasjon IKS (SOT IKS) som håndter dette. Vi tar også med ekstra tall for renovasjon, hvor årsgebyr for avfall ligger litt lavere på samme nivå som de øvrige.

Avfall og renovasjon	Våler			Landet	Landet uten Oslo	Gj.snitt KG02
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Tab. 12220: Finansiell dekningsgrad - avfall	103	102	100	96	96	104
Tab. 12220: Selvkostgrad	103	100	100	96	96	100
Tab. 12220: Gebyrinntekter per årsinnbygger	1250	1286	1368	..	..	..
Tab. 12220: Gebyrgrunnlag per årsinnbygger	1212	1255	1373	..	..	..
Tab. 12220: Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	3199	2621	2659	2855	2851	2690
Tab. 12241: Husholdningsavfall per årsinnbygger	376,6	343,1	380,3	..	..	..

I 2017 ble det foretatt et eksternt tilsyn med tema forsøpling hos Våler kommune, og det ble gitt tre anmerkninger, og saken ble lukket i september 2019.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Vedlegg 2 - Oversikt over deleide selskaper.

Det ble i 2015 gjennomført en «overordnet selskapskontroll» knyttet til kommunens håndtering av deleide selskaper.

Selskapets navn	Selskapets formål ³⁵	Eierandel	Kommentarer
Visit Elverumsregionen	Drive destinasjonsutvikling og ulike arrangementer i Elverum-Regionen. Herunder utvikle nye opplevelser, levere tjenester til reiselivet forøvrig og å drive salg og markedsføring tilknyttet dette.	12,07 %	Elverumsregionens næringsutvikling 36,20% Andre
NAF trafikksenter AS	Formål: Ta sikte på å bli et ledende kompetansesenter i Norge for en allsidig trafikkopplæring med et baneanlegg for alle trafikantgrupper. Hovedvekten legges på en holdningsskapende arbeid ved trafiksikkerhet- og risikoopplæring på lukket bane- og perfektjonering i andre kjøreferdigheter som kreves for en sikker, effektiv og miljøvennlig vegtransport. Det legges vekt på en hensiktsmessig utbygging av baneanlegg, innkvarterings- og fritidsanlegg med muligheter for andre aktiviteter som er integrert del av trafikksenterets virksomhet.	10,35 %	Oversikt eiere: Naf AS 64,17 % Innlandet Fylkeskommune 24,08 % Våler Kommune 10,35 %
Braskereidfoss kornsilo SA		0,99 %	
Biblioteksentralen SA	Fra hjemmesiden: «Vi skal bidra til utviklingen av bedre bibliotek og gi bibliotek en bedre hverdag.» Biblioteksentralen er eid av landets kommuner og fylkeskommuner og har levert bøker, kompetanse og tjenester til alle landets folkebibliotek siden 1952. Vi er et ideelt samvirkeforetak, hvor all fortjeneste går tilbake til utvikling av nye og bedre produkt og tjenester. Vår rolle er å understøtte bibliotekenes samfunnsoppdrag og bidra til demokratisering av	0,01%	

³⁵ Opplysningene er i all hovedsak hentet fra kommunens eierskapsmelding fra 2012 og selskapenes hjemmesider.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Selskapets navn	Selskapets formål ³⁵	Eierandel	Kommentarer
	kunnskap og kultur – også i en mobil og digital tid.		
EON reality Norway AS	Utvikle og selge programvare til kunnskapsoverføring innen virtuell og augmentert virkelighet. Herunder også utvikle og selge produkter og tjenester for planlegging, gjennomføring og evaluering av tverrsektoriell trening innen samfunnssikkerhet - samt delta i virksomhet med beslektet type aktivitet.	3,50 %	

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Vedlegg 3 - Diverse samarbeid

Andre interkommunale samarbeid

- Frisklivssentralen i Solør (Våler og Åsnes, kontorsted er Åsnes).
- Interkommunalt geodatasamarbeid (GIS-samarbeid) (Elverum Våler og Åsnes) (Statens kartverk er sekretariat).
- Nødalarntjenesten 110-sentralen. Alarmsentral Brann Innlandet dekker 46 kommuner i Innlandet fylker. Regionen er sammenfallende med Innlandet politidistrikt. Elverum kommune er vertskommune for drift av regional 110-sentral for Innlandet. Elverum kommune har delegert driftsansvaret for 110- sentralen til Midt Hedmark brann og Redningsvesen IKS.

Stiftelser

- Fredheim vernehjem.
- Stiftelsen Våler bo- og servicesenter.
- Teater Innlandet.
- Våler kommune legat.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Vedlegg 4 - Befolkningssammensetning og framskriving 2020, 2040 og 2050.

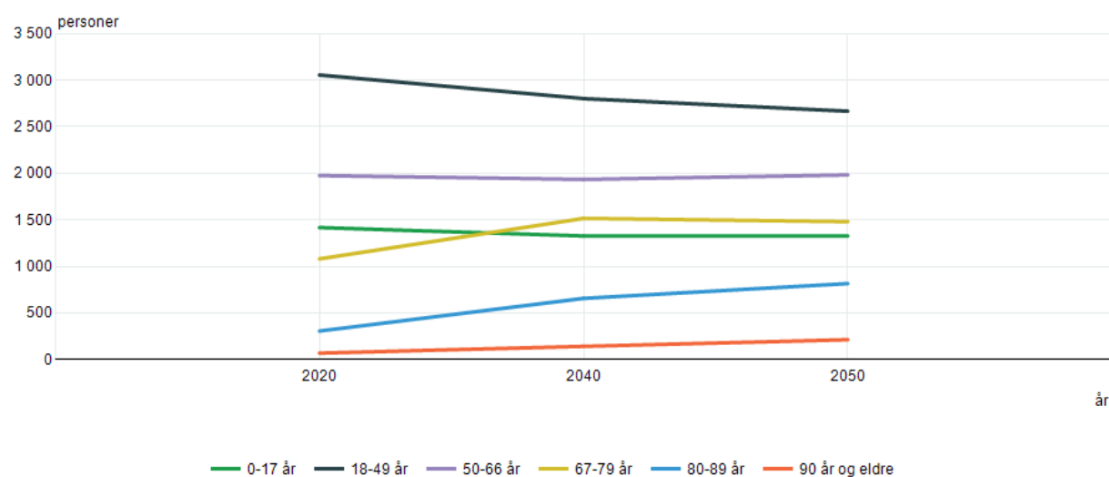
Folkemengde per 1. januar. Registrert 2020, framskrevet i tre alternativer i 2050

	Registrert 2020	Framskrevet 2050		
		Hovedalternativet (MMMM)	Lavalternativet (LLML)	Høyalternativet (HHMH)
Sør-Odal	7905	8487	7648	9303

Kilde: <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/regfram/hvert-2-aar>

	Hovedalternativet (MMMM)		
	2020	2040	2050
3415 Sør-Odal			
0-17 år	1 417	1 327	1 327
18-49 år	3 056	2 803	2 667
50-66 år	1 976	1 934	1 983
67-79 år	1 081	1 516	1 481
80-89 år	306	657	816
90 år og eldre	69	142	213

12882: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Sør-Odal, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/12882/chartViewLine/>

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
2021-2024 - Våler kommune

Vedlegg 5 - Oversikt over hvem som tilhører kommunegruppe 2

Kostragruppe 2

0111	Hvaler	02
0423	Grue	02
0426	Våler	02
0430	Stor-Elvdal	02
0438	Alvdal	02
0511	Dovre	02
0513	Skjåk	02
0514	Lom	02
0515	Vågå	02
0519	Sør-Fron	02
0520	Ringebu	02
0543	Vestre Slidre	02
0544	Øystre Slidre	02
0616	Nes	02
0617	Gol	02
0618	Hemsedal	02

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Vedlegg 6 - Diagram produksjonsindeksen.

PRODUKSJONSINDEKS 2018- Våler Kommune								
	Barnehage	Grunnskole	Primærhelsetjenes Omsorg	Barnevern	Sosialtjenester	Kulturtjenes Samlet		
Våler	-0,6	-1,3	-5,3	7,3	48,8	-1,4	42,6	6,1
2016; Korr. I.r 2017; Korr.innt.	2018; Korr. Innt.	2016; Samlet prod.i	2017; Samlet prod.	2018; Samlet prod.indeks				
-2	-2	-2	11,5	8,2	6,1			
Kommune	2016; Driftsresultat	2017; Driftsresultat	2018; Driftsresultat					
426 Våler	3,700000048	1,200000048	-5					

Det finnes ingen diagrammer for produksjonsindeksen for Våler siden diagrammene som ligger på: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/produksjonsindeks2/id2507960/> inneholder tall for begge Våler kommunene i landet.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2021-2024 - Våler kommune

Oversikt over øvrige vedlegg

- Vedlegg 7 Folkehelseprofil for Våler
- Vedlegg 8 Fylkesmannens kommunebilde 2020

Arkivsak-dok. 18/00012-96
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Våler kontrollutvalg 2019-2023	18.10.2021

SAK V-56/21 OPPDRAGSAVTALEN 2022

Forslag til vedtak/innstilling:

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS for 2022 godkjennes under forutsetning av kommunestyrets budsjettvedtak for 2022

Vedlegg:

Utkast til oppdragsavtale med Våler kommune for 2022.

Saksframstilling:

En oppdragsavtale gir informasjon om hvilke tjenester og hvilke ressurser som kontrollutvalget kan forvente å få fra Revisjon ØIKS i 2022.

Tjeneste	Timer 2022	Timer 2021
Regnskapsrevisjon		
1 Revisjon av kommunens årsregnskap	450	450
2 Attestasjoner og revisjonsuttalelser	150	150
3 Revisjon av beboerregnskap	10	10
4 Veiledning/bistand	15	15
5 Forenklet etterlevelseskontroll	25	25
SUM 1-5	650	650
Bestilte revisjonstjenester		
6 Bestilte mindre undersøkelser	25	25
7 Forvaltningsrevisjon	250	250
8 Selskapskontroll	50	50
SUM 6-8	325	325
Annet		
9 Møter i kontrollutvalg og k-styre	50	50

SUM TOTALT	1 025	1 025
-------------------	--------------	--------------

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2022, for kjøp av revisjonstjenester, som blir behandlet i møtet i dag, jf. sak **V-57/21**, bygger på denne oppdragsavtalen.

Det er ingen endringer i timer til disposisjon sammenlignet med avtalen for 2021. Avtalen forutsetter kr 1050,- i timesats for 2022, som er vedtatt i representantskapet 23.9.21 i Revisjon Øst IKS. Nærmere om kostnader i sak **V-57/21**.

OPPDRAGSAVTALE

MELLOM

KONTROLLUTVALGET

I

VÅLER KOMMUNE

OG

Revisjon Øst IKS

2022

1 GENERELT

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Revisjon Øst IKS. Revisjon Øst IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapets leder.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå oppdragsavtale med selskapet.

Kontrollutvalget og Revisjon Øst IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Revisjon Øst IKS har en uttalt strategi å være kompetent og kundeorientert. Oppdragsansvarlig revisor for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon skal oppfylle kravene til utdanning og praksis. Revisjonsteamene skal ha tilfredsstillende kompetanse og være uavhengige.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget jf. pkt. 4.

Revisjon Øst IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen.

Utvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen ivaretas gjennom oppfølging av oppdragsavtalen med vedlegg. Oppdragsavtalen med vedlegg fokuserer på kvalitet og kostnad. Med kvalitet menes blant annet revisors kvalifikasjoner og faglig utførelse, samt kommunikasjon mellom revisor og kontrollutvalg.

2 KONTRAKTSPERIODEN

Oppdragsavtalen inngås for perioden **01.01.22 – 31.12.22**.
Oppdragsavtalens punkt 3 for 2023 reforhandles høsten 2022.

3 ØKONOMI – BETALING FOR TJENESTER

Nedenfor følger oversikt over aktuelle tjenester med tilhørende stipulert tidsbruk og budsjett:

Avtalen forutsetter kr 1 050 i timesats for 2022 som vedtas av representantskapet i Revisjon Øst IKS.

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
Regnskapsrevisjon			
1 Revisjon av kommunens årsregnskap	450	1 050	472 500
2 Attestasjoner og revisjonsuttalelser	150	1 050	157 500
3 Revisjon av beboerregnskap	10	1 050	10 500
4 Veiledning/bistand	15	1 050	15 750
5 Forenklet etterlevelseskontroll	25	1 050	26 250
SUM 1-5	650	1 050	682 500
Bestilte revisjonstjenester			
6 Bestilte mindre undersøkelser	25	1 050	26 250
7 Forvaltningsrevisjon	250	1 050	262 500
8 Selskapskontroll	50	1 050	52 500
SUM 6-8	325	1 050	341 250
Annet			
9 Møter i kontrollutvalg og k-styre	50	1 050	52 500
SUM TOTALT	1 025	1 050	1 076 250

Kommentarer:

- Tjenestene på linje 1-5 og 9 gjennomføres uten nærmere avtale.
- Tjenestene på linje 6-8 utføres etter særskilt bestilling av kontrollutvalget.
- Det avtales a-konto fakturering hvert kvartal på ¼ av oppdragsavtalte timer.
- Årsavregning sendes kommunen med kopi til kontrollutvalget innen 20. januar påfølgende år.
- Det er knyttet forutsetninger til stipulert tid innenfor revisjon av tjeneste 1 (revisjon av årsregnskapet) og tjeneste 2 (attestasjoner/revisjonsuttalelser):
  - Revisjon av årsregnskapet: Det forutsettes at årsregnskapet avlegges innen 22/2 og årsberetningen innen 31/3 i samsvar med bokføringsloven, kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning. Sammen med årsregnskapet skal det framlegges underbyggende dokumentasjon som bekrefter kommunens balansetall samt avstemminger av balansen og de sammenhenger som ellers forventes å være i regnskapet. Videre skal skjema for "Lønn og pensjonskostnader" foreligge avstemt mot regnskapet.
  - Attestasjoner/revisjonsuttalelser vedr. kommunens momskompensasjonskrav, spillemiddelregnskaper m.m. forutsettes framlagt for revisor minimum 14 dager før innsendingsfristen eller innenfor de frister som er satt av eksternt tilskuddsgiver. Det skal legges fram nødvendig dokumentasjon i form av talloppsett, regnskapsmateriale og eksemplvis

tilsagn, ferdiggattester etc. for at revisor skal kunne utføre jobben på en effektiv måte.

4 Dialog mellom revisjonen og kontrollutvalget

Formålet med dialogen mellom revisjonen og kontrollutvalget er at kontrollutvalget får en betryggende sikkerhet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Innenfor regnskapsrevisjonen skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget får en god forståelse av revisjonsmandatet, planlagte og gjennomførte revisjonshandlinger.

Innenfor bestilte revisjonstjenester skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget og revisjonen har en lik forventninger til tjenesten, herunder lik forståelse av formålet med, rammene for og forventet nytte av bestillingen. Forvaltningsrevisjonsprosjektene skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon med tilhørende veileder. Revisjonen skal informere om vesentlige endringer i premissene for bestillingene.

Kontrollutvalget utferdiger skriftlige bestillinger til bestilte revisjonstjenester.

5 RAPPORTERING

5.1 Formålet med rapporteringen

Revisjonens rapportering til kontrollutvalget skal sikre at kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon for å kunne påse at;

- Kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- Det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- Det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)

5.2 Rapportering av revisjonsordningen

Oppdragsansvarlig revisor skal årlig rapportere at han/hun oppfylle krav til uavhengighet.

Revisjon Øst IKS skal rapportere til kontrollutvalget at

- Nye oppdragsansvarlige revisorer oppfyller kravet til utdanning og praksis, samt vandel

5.3 Rapportering av regnskapsrevisjonen

Formålet med rapporteringen er å gi kontrollutvalget en løpende orientering om revisjonsarbeidet som gir dem et tilstrekkelig grunnlag til å vurdere at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav):

- Plan/revisjonsstrategi (høst)
- Statusrapport (vinter)
  - Årsavslutning (vår)

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

Krav og forventninger til innholdet i rapporteringen av regnskapsrevisjonen er utdypet i vedlegg 1.

5.4 Rapportering av bestilte tjenester

Formålet med rapportering av tilleggstjenester, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller er å sikre at kontrollutvalget:

- Får levert de prosjektene som er bestilt
- Prosjektene er i henhold til bestilling
- Gjennomføring og rapportering skjer i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablert og anerkjente standarder på området

Rapportering gjøres hovedsakelig muntlig etter behov i revisjonsprosessen og med skriftlig sluttrapportering med muntlig orientering. Forvaltningsrevisjonsprosjekter skal gjennomføres og rapporteres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

5.5 Økonomirapportering

Revisjon Øst IKS rapporterer til kontrollutvalget 30.06 og en årsrapport pr 31.12.

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Halvårsrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av halvårsrapporteringen skal Revisjon Øst IKS løpende informere kontrollutvalget om forventet vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

6 ANDRE FORHOLD

Revisjon Øst IKS skal være medlem av NKRF og er derfor underlagt foreningsbasert kvalitetskontroll. Revisjon Øst IKS skal orientere kontrollutvalget om resultatene av kvalitetskontrollene.

Kontrollutvalget og sekretær skal ta eventuell kritikk av revisor eller revisjonen opp med daglig leder i Revisjon Øst IKS.

7 VEDLEGG TIL AVTALEN

Avtalen har følgende vedlegg:

- Vedlegg 1: Regnskapsrevisjon: Tjenesteleveranser - forventninger og krav

Våler i Solør, den 18.10.2021

Geir Thomas Finstad
kontrollutvalgsleder
Våler kommune

Morten Alm Birkelid
daglig leder
Revisjon Øst IKS

Arkivsak-dok. 18/00035-17
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang

Møtedato

Våler kontrollutvalg 2019-2023

18.10.2021

SAK V-57/21 BUDSJETT FOR KONTROLL- OG REVISJONSARBEIDET 2022

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Følgende forslag til ramme for budsjettet for kontroll- og revisjonsordningen for Våler kommune vedtas og oversendes kommunen som kontrollutvalgets forslag til ordningen for 2022.

	Budsjett 2022
Kontrollutvalget	176 000
Sekretariatet	205 000
Revisjonen	1 076 250
Totalt	1 457 250

2. Forslaget følger formannskapets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Våler kommune 2022.
3. Saksutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll- og revisjonsarbeidet, sendes kontrollutvalget, Revisjon Øst IKS og Konsek Øst IKS til orientering.

Vedlegg:

1. Budsjett 2022 og økonomiplan for Konsek Øst IKS for 2022-2025.
2. Årsbudsjett 2022 og økonomiplan for Revisjon Øst IKS for 2022-2025.

Saksframstilling:

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon (FOR-2019-06-17-904) heter det:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Budsjettet omfatter kontrollutvalgets egen virksomhet, sekretariatsfunksjonen og revisjonen. I kommentarene til forskriften § 2 heter det følgende:

At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i dette forslaget underveis i prosessen.

Budsjettet for Konsek Øst IKS omfatter sekretariatsfunksjonen for til sammen 12 kommuner.

Kontrollutvalgets egen virksomhet

Det er ikke lagt opp til noen store endringer i forhold til kontrollutvalgets virksomhet i 2021. Godtgjørelsen er pr. i dag lik som for 2021, men kan endre seg dersom godtgjørelsen for stortingsrepresentanters lønn endres. Godtgjørelsen baserer seg på beregninger ut fra denne. Vi har budsjettert med 7 møter i 2022. I møteplanen settes det opp 6 møter, men det vil ofte oppstå behov for ekstraordinært møte.

Kontrollutvalgets godtgjørelse fastsettes av kommunestyret. For Våler kommune sin del, er det fastsatt følgende godtgjøring:

Ordførers godtgjørelse av stortingsrepresentantenes grunnlønn	85%	839 800,-
Møtegodtgjørelsen i kontrollutvalget (inkl. leder)	pr. time	300,-
Kontrollutvalgets ledergodtgjøring av ordførers lønn	5%	41 990,-

Foruten godtgjørelse budsjetteres det også med bl.a. reiseutgifter, abonnementer (medlemskap i NKRF), møteutgifter og kurs. Kursutgiften er deltakelse på NKRFs kontrollutvalgskonferanse, som normalt arrangeres i februar hvert år. Dette er en stor konferanse med flere hundre deltakere fra hele landet. I 2021 ble konferansen avholdt digitalt, men det planlegges igjen fysisk konferanse i 2022.

Sekretariatet avholder også kurs eller fagdager for kontrollutvalgene. Dette faktureres ikke særskilt, men er en del av sekretariatets budsjett. Kontrollutvalget får møtegodtgjørelse når det er obligatoriske kurs.

Sekretariatsfunksjonen

Representantskapet i selskapet skal vedta en ramme for virksomheten, og denne saken ble behandlet i møte 27.09.21, sak R-06/21. Vedtatt budsjett og økonomiplan ligger som vedlegg 1.

Sekretariatets totale budsjetttramme er satt til kr. 3.168.000,- for 2022. For Våler kommune sin del blir betalingen om lag den samme som for 2021. Det er redegjort for tallene i budsjettsaken, jf. vedlegg 1.

I budsjettsammenheng fordeles 40% av kommunenes betaling etter innbyggertall og 60% deles likt mellom kommunene. Etter endt regnskapsår fordeles de 60 prosentene etter medgått tid. Enkelte kommuner kan få en tilleggsregning dersom det har vært noe ekstraordinært arbeid. Tilsvarende vil noen betale litt mindre. Våler kommune har til gode et beløp på kr. 2.544,- i 2021 etter medgått tid i 2020.

Inkludert i sekretariatstjenesten ligger bl.a. saksutredninger, møter, planer, analyser/vurderinger, undersøkelser og opplæring.

Revisjonen

Revisjon Øst IKS leverer tjenester til 16 kommuner. Inkludert i rammen er betaling for:

- Revisjon av kommuneregneskapet, regnskapsbekreftelsen samt tilleggsoppgaver
- Forenklet etterlevelseskontroll, jf. kommunel. § 24-9
- Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
- Faglig veiledning
- Attestasjonsoppgaver
- Spillemiddelregnskaper
- Pasientregnskaper (sykehjem og boliger med heldøgns omsorg og pleie)
- Eventuelle granskningsoppgaver eller spesielle undersøkelser (normalt bestilling av KU, KS eller FM).

I tillegg kommer revisjonens deltakelse i kontrollutvalgets møter og kommunestyremøter.

Spesifisering av tidsbruk på de ulike oppgavene går frem av den vedtatte oppdragsavtalen, jf. vedlegg 1 i sak V-56/21.

Representantskapet i Revisjon Øst IKS behandlet budsjettet for selskapet i møtet 23.9.21, jf. vedlegg 2. I medhold av dette vedtaket vil betalingen for 2022 for Våler kommune sin del bli kr. 1 076 250,-, mot kr. 1 050 625,- i 2021. Det er ingen endring i antall timer til disposisjon. Økningen skyldes en økning i timeprisen fra kr. 1025,- til kr. 1050,-.

Totalt

Det samlede forslaget er som følger:

Poster	Budsjett 2022	Budsjett 2021
Godtgjørelser kontrollutvalget	140 000	140 000
Reiseutgifter/kjøregodtgj.	5 000	5 000
Tapt arb.fortj.		0
Abonnementer/medlemskap	2 000	2 000
Møteutgifter	3 000	3 000
Kurs	21 000	26 000
Sum	176 000	176 000
Ramme for virksomh. Konsek	205 000	202 000
Ramme for virksomh. Revisjon	1 076 250	1 050 625
Samlet	1 457 250	1 428 625

Totalt er Våler kommune sin betaling for kontroll- og revisjonsvirksomheten for 2022 på kr. 1 457.250,-, en økning på om lag 2 % fra 2021.

BUDSJETT 2022 og ØKONOMIPLAN 2022-2025

for Konsek Øst IKS

Behandlet i

- Styret 26.8.21
- Representantskapet 27.9.21

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot, Åsnes
Organisasjonsnr. 989 541 471
www.konsek-ost.no

Postadresse: Postboks 900, 2226 Kongsvinger
Besøksadresse: Fjellgata 4, Kongsvinger
Telefon: 928 17 925
E-mail: Anne.Haug@konsek-ost.no

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

BUDSJETT 2022

LOVMESSIGE RAMMEBETINGELSER

I henhold til kommuneloven § 23-7 skal kommunestyret sørge for sekretariatsbistand til kontrollutvalget, som tilfredsstiller utvalgets behov.

Kommunestyrene i Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes har vedtatt at det er Kontrollutvalgssekretariat Øst IKS (Konsek Øst IKS), som skal sørge for tjenester til kontrollutvalgene i disse kommunene fra 1.1.21. Det er vedtatt en selskapsavtale og selskapet skal følge lov om interkommunale selskaper. Regnskapene skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper.

ØVRIGE RAMMEBETINGELSER

Sekretariatets oppgaver

Sekretariatet er kontrollutvalgets utøvede organ og handler på vegne av kontrollutvalget. En beskrivelse av oppgavene går fram av selskapets årsplan samt av kontrollutvalgenes årsplaner. I tillegg har daglig leder administrative oppgaver knyttet til drift av selskapet. Det er laget egen strategiplan for selskapet.

Bemanning

Konsek Øst IKS har 2,8 årsverk.

Lokalisering

Konsek Øst IKS har sitt hovedkontor på Kongsvinger. I tillegg har vi et avdelingskontor i Sør-Østerdal, et kontor som vi leier i kommunehuset i Åmot (Rena).

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER - BUDSJETT

Kontrollutvalgene skal legge fram forslag til budsjett for hele kontroll- og tilsynsordningen i kommunen, inkludert ramme for sekretariatvirksomheten og revisjonsvirksomheten.

Budsjettet for Konsek Øst IKS blir endelig vedtatt i representantskapsmøtet 27. september. Dette sendes kontrollutvalgene, som skal behandle forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2022 i sine respektive møter.

Kommunenes betaling for sekretariat tjenesten fordeles etter samme prinsipp som tidligere i Glåmdal sekretariat IKS, dvs. 40 % er etter innbyggertall, mens 60 % er fordelt likt (på 12 kommuner) i budsjettssammenheng, men blir avregnet etter medgått tid i etterkant.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

DRIFTSBUDSJETT 2022

Utgifter

Pga. nyansettelser og sammenslåing i selskapet var det noe usikkerhet knyttet til lønnskostnadene i 2021. Vi fikk en tid med dobbel bemanning (opplæringstid av vikar for konsulent som gikk ut i 1 års permisjon) og det er også noe usikkerhet rundt dette ansettelsesforholdet neste år. Vi har lagt oss på omtrent samme nivå som i 2021, så vi mener det er relativt riktig nivå. Det er lagt inn en stipulert lønnsøkning på 3,0 % for 2022 (SSB stipulerer om lag 3,1 %). Vi har som tidligere budsjettert med en pensjonsutgift på 15 %. Pensjon er en noe uforutsigbar kostnad, så tallene her er usikre.

Møtegodtgjøring til styret følger kontorkommunens (hovedkontorets) satser for møtegodtgjøring (0,14 % av stortingsrepresentanters lønn). Den faste godtgjørelsen for styret i selskapet ble vedtatt i representantskapet 18.11.20, og er som følger:

- Styrets leder kr 30 000 (fast godtgjørelse pr. år)
- Styremedlemmer kr 5 000 (fast godtgjørelse pr. år)

Representantskapet godtgjøres fra sine respektive kommuner, med unntak av en ekstra godtgjøring for leder av representantskapet. Dette skal dekkes av selskapet. Det ble valgt ny valgkomité i representantskapet i Konsek Øst IKS i april 2021. Reviderte retningslinjer for valgkomiteen ble vedtatt av representantskapet i samme møte. Det skal velges ett nytt styremedlem og 1 varamedlem for fire nye år med virkning fra 1.1.2022. Valgkomiteen godtgjøres også av selskapet.

I det fremlagte budsjettforslaget for 2022 er **total sum utgifter** på kr 3 168 000. Vi har i budsjettet for 2022 tatt utgangspunkt i budsjett for 2021 og de foreløpige regnskapstallene fra 2021 (pr. august) ettersom vi etter selskapsutvidelsen ikke har noen reelle tall fra tidligere år å sammenligne med. Det er tatt høyde for 3 ansatte, med 2,8 årsverk. Selskapets største utgifter foruten lønn er husleie, arkiv og kontingenter (NKRF og KS Bedrift). Regnskap og lønningstjenester er også en stor utgiftspost.

Inntekter

Selskapet har primært ingen andre inntekter enn det som kommunene betaler. Øvrige budsjetterte inntekter i selskapet er momskompensasjon på kr 61 000 (som ikke har noen resultat effekt) og renter av bankinnskudd på kr 5 000. Renter er også noe uforutsigbart. Det budsjetteres ikke med refusjon av sykepenger.

Kommunenes betaling for tjenestene fordeler seg slik tabellen under viser:

	B 2022	B 2021
Refusjon Eidskog	-241 000	-236 000
Refusjon Elverum	-455 000	-444 000
Refusjon Engerdal	-173 000	-169 000
Refusjon Grue	-219 000	-215 000
Refusjon Kongsvinger	-406 000	-397 000
Refusjon Nord-Odal	-226 000	-221 000
Refusjon Stor-Elvdal	-188 000	-185 000
Refusjon Sør-Odal	-267 000	-260 000
Refusjon Trysil	-248 000	-243 000
Refusjon Våler	-205 000	-202 000
Refusjon Åmot	-216 000	-212 000
Refusjon Åsnes	-257 000	-251 000
	-3 102 000	-3 035 000

Dette må anses å være bagatellmessige økninger for kommunene.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

TALLMESSIG BUDSJETT

Nedenfor finner vi en tallmessig oversikt over inntekter og utgifter for budsjett 2022 i Konsek Øst IKS.

	B 2022	OB 2021
Driftsinntekter		
Salgsinntekter	-	-
Refusjoner	-61 000	-49 000
Overføringer fra kommunene*	-3 102 000	-3 035 000
Andre driftsinntekter		
Sum driftsinntekter	-3 163 000	-3 084 000
Driftsutgifter		
Lønn inkl. sosiale utgifter	2 420 000	2 380 000
Kjøp av varer og tjenester	680 000	658 000
Overføringer	61 000	49 000
Kalkulatoriske avskrivninger		
Sum driftsutgifter	3 161 000	3 087 000
Brutto driftsresultat	-2 000	3 000
Finansposter		
Renteinntekter	-5 000	-10 000
Renteutgifter		
Avdrag på lån		
Mottatte avdrag på lån		
Sum finansposter	-5 000	-10 000
Motpost kalkulatoriske avskrivninger		
Netto driftsresultat	7 000	-7 000
Interne finansieringstransaksjoner		
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-
Sum bruk av avsetninger	-	-
Overført til investeringsregnskapet	7 000	7 000
Dekning tidligere års merforbruk		
Avsatt til disposisjonsfond		
Sum avsetninger		-7 000
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-	-
Ramme for virksomheten	3 168 000	3 094 000
(sum driftsutg. + sum finansutgifter)		

*i tillegg er det innbetalt kr. 10 441,- fra de nye eierkommunene som skal avsettes til fond.

Vi har ikke lagt inn regnskapstallene for 2020, da disse ikke er sammenlignbare med budsjett-tallene.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

INVESTERINGSBUDSJETT 2022

Konsek Øst IKS har ikke behov for investeringer, med unntak av egenkapitalinnskudd KLP, som skal føres i investeringsregnskapet. Dette er et bagatellmessig beløp og finansieres ved overføring fra driftsregnskapet. Det er derfor satt opp eget budsjett for dette.

Konto	B 2022
UTGIFTER	
Kjøp av aksjer og andeler	7 000
Dekning tidligere års merforbruk	
Sum utgifter	7 000
INNTEKTER	
Overføring fra driftsregnskapet	7 000
Underskudd investering	
Sum inntekter	7 000

FONDISOVERSIKT

Det sammenslåtte selskapet IKS er en selvkostvirksomhet og har ingen andre «reserver» enn å kunne bruke av fond, dersom det oppstår uforutsette utgifter, økning i pensjonsutgifter eller for å finansiere større anskaffelser. Det kan også være behov for å ha reserver for eventuelt å kunne kjøpe inn ekstern bistand ved sykdom eller ved behov for spesiell kompetanse, eksempelvis advokatbistand.

Konsek Øst IKS har følgende (pr. i dag) disposisjonsfond på kr. 20.882,- etter innbetaling i juni 2021 fra kommunene i Sør-Østerdal iht. avtale:

Disposisjonsfond	-10 441,-
Utdanningsfond	-
Sum ubundne driftsfond 31.12.20	-10 441,-
Innbetalt 2021 (Sør-Østerdalkommunene)	-10 441,-
Sum ubundne driftsfond 31.12.21	-20 882,-

Konsek Øst IKS har på tross av denne innbetalingen en svært liten reserve pr. 31.12.21. Det er for lite reserver til å kunne sies å være forsvarlig. På representantskapsmøtet i april 2021 ble det vedtatt at sekretariatet skal tilskrive eierkommunene og anmode om en ekstra innbetaling til avsetning til fond med samlet kr. 180.000,- (fordelt etter innbyggertall pr. 1.1.21). Denne anmodningen er foreløpig ikke sendt ut.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

ØKONOMIPLAN 2022-2025

LOVMESSIGE OG ØVRIGE RAMMEBETINGELSER

Vi viser til det som er sagt under «Budsjett 2021» ovenfor.

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

Økonomiplan

Representantskapet skal hvert år vedta en økonomiplan for de fire neste budsjettår og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver, jf. lov om interkommunale selskaper § 20.

Bemanning

Det er tre ansatte i Konsek Øst IKS, til sammen 2,8 årsverk. Det er ikke lagt opp en endringer i dette i perioden 2022-2025. Det er vedtatt strategi om fulltidsansettelser i flere av eierkommunene og en mulig økning av konsulentstillingen er drøftet i styret. Ettersom det ikke ser ut for å være økt behov i sekretariatet pr. i dag, kan en økt stilling ikke forsvares nå.

UTGIFTER

Lønn og sosiale utgifter

I budsjettet for 2022 er det lagt inn en lønnsvekst på 3 % (hovedoppgjør). I årene med hovedoppgjør budsjetteres det med en lønnsøkning på 3 %, mens i år med mellomoppgjør legger vi inn 2 %. Vi budsjetterer med en pensjonsutgift på 15 %. Opplysninger om bemanningen er nevnt ovenfor. Fast godtgjøring til styret ble fastsatt av representantskapet i 2020 i henhold til valgkomiteens forslag. Møtegodtgjøringen til styret følger kontorkommunens satser for godtgjøring. Godtgjøring til representantskapet vil bli utbetalt fra eierkommunene, men ekstra ledergodtgjøring utbetales fra selskapet. Godtgjørelse til valgkomiteen blir ekstra kostnader i årene med valg.

Driftsutgifter

Det er i tallene fra 2022 og framover lagt inn en utgiftsøkning på 2,5 % (på tallene fra foregående år). Dette er litt i underkant av de tall SSB stipulerer.

Overføring til driftsregnskapet legges inn i økonomiplanen, jf. det som er sagt om investeringer under punktet om «Investeringsbudsjett 2022» ovenfor.

INNTEKTER

Sekretariatet henter i all hovedsak sine inntekter fra kommunens betaling for sekretærtjenestene. Betalingen skal skje forholdsvis etter medgått tid (60 % av netto utgifter) og folketall (40 %). I økonomiplanen (og i budsjettene) er 60 % foreløpig likt fordelt mellom kommunene.

Det legges ikke opp til noe bruk av fond i økonomiplanperioden.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

TALLMESSIG ØKONOMPLAN

I vedlagte talloppstilling over økonomiplan for 2022-2025 har vi lagt inn det som er kjent per d.d. Økonomiplanen har tatt utgangspunkt i styrets detaljerte forslag til budsjett for 2022 og representantskapets vedtak om ramme.

Tall i hele tusen

	B 2022	Ø 2023	Ø 2024	Ø 2025
Driftsinntekter				
Salgsinntekter				
Refusjoner/overføringer	61	62	62	63
Overføringer fra kommunene	3 102	3 165	3 258	3 326
Andre driftsinntekter				
Sum driftsinntekter	3 163	3 227	3 320	3 389
Driftsutgifter				
Lønn inkl. sosiale utgifter	2 420	2 468	2 542	2 593
Kjøp av varer og tjenester	680	697	714	732
Momskomp. utg.	61	62	62	63
Kalkulatoriske avskrivninger				
Sum driftsutgifter	3 161	3 227	3 319	3 388
Brutto driftsresultat	2	-	1	1
Finansposter				
Renteinntekter	5	5	5	5
Renteutgifter				
Avdrag på lån				
Mottatte avdrag på lån				
Sum finansposter	5	5	5	5
Motpost kalkulatoriske avskrivninger				
Netto driftsresultat	7	5	6	6
Interne finansieringstransaksjoner				
Avsetninger				
Bruk av tidligere avsetninger	0	0	0	
Finansiering av utgifter i kapitalregnskapet	7	5	6	6
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-	-	-	-

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

Fordelt på kommunene, vil betalingen se slik ut, ut fra det som er kjent pr. i dag

Fordelt på kommunene	B 2022	Ø 2023	Ø 2024	Ø 2025
Eidskog	241	246	253	258
Elverum	455	463	477	487
Engerdal	173	176	182	185
Grue	219	224	231	236
Kongsvinger	406	414	426	435
Nord-Odal	226	230	237	242
Stor-Elvdal	188	193	199	203
Sør-Odal	267	272	280	285
Trysil	248	253	261	266
Våler	206	211	217	221
Åmot	216	221	227	232
Åsnes	257	262	269	275
	3 102	3 165	3 258	3 326

Kongsvinger, 26.8.2021

Sissel F. Rustad (sign.)
styreleder

Per Olav Stenslet (sign.)
nestleder

Lars P. Heggelund (sign.)
styremedlem

Anne Haug (sign.)
daglig leder

Revisjon Øst IKS

ÅRSBUDSJETT 2022 OG ØKONOMIPLAN 2022 - 2025

Behandlet av styret den 27.08.2021
Godkjent av representantskapet 23.09.2021

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
<https://www.revisjon-ost.no>
E-post: post@rev-ost.no
Org. nr.: 974 644 576 MVA

Innhold

1. INNLEDNING	3
2. GRUNNLAG FOR BUDSJETT 2022.....	4
3. DETALJERT BUDSJETT 2022	5
4. HONORAR FRA EIERKOMMUNER, REGNSKAPSREVISJON, FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL	7
4.1. Forventet utvikling i revisjonshonorar 2022-2025	7
4.2. Forventet utvikling i regnskapsrevisjonshonorar særregnskap 2021-2025	7
5. SELSKAPETS UTFORDRINGER PÅ KORT OG LANG SIKT	8

1. INNLEDNING

Budsjett for 2022 og Økonomiplan for perioden 2022-2025 er behandlet av styret i møte den 27.08.2021. Representantskapet i selskapet gav sin tilslutning til budsjettet i møte den 23.09.2021. Styret innstiller på budsjett og økonomiplan ovenfor representantskapet. Representantskapet innstiller på budsjettet ovenfor selskapets eiere. Både Økonomiplan og budsjettet for 2022 er utarbeidet under forutsetning av at nåværende 16 kommuner skal være med på eiersiden eller kjøpe tjenester fra revisjonsselskapet fra 1.1.2022 i tråd med inngåtte oppdragsavtaler med kontrollutvalgene og at rammebetingelsene holdes uendret i 2022 med etterlevelse av avregningsregimet som ble etablert med virkning fra 1.1.16.

Både budsjett- og økonomiplan for 2022 er satt opp under forutsetning av at alle kommunene og særregnskapene honorerer selskapet med en timepris på kr 1 050 (kr 1 025 i 2021) for bestilte og leverte revisjons- og bistandstjenester. Budsjettet forutsetter også at kontrollutvalgene i vesentlig grad bestiller de timer som avtales i oppdragsavtaler for 2022, og at disse er konsistente med det som legges til grunn for selskapets budsjett. I alle oppdragsavtaler er det videreført 25 timer til forenklet etterlevelsesk kontroll med kommunens økonomiforvaltning som er en ny oppgave for kommunens revisor i ny kommunelov av 2018.

Timeprisøkningen er på 2,4 % og ligger, som i 2021, under den forventede generelle lønns- og prisveksten i 2022.

I budsjettet har det de siste årene vært bygget opp fondsmidler slik at dette skulle utgjøre inntil 10% av selskapets samlede driftsinntekter.

Årets budsjett og økonomiplan er i år som i fjor forsøkt utarbeidet så kortfattet som mulig. Økonomiplanen og budsjettet for 2022 tar utgangspunkt i at det honoreringsregimet som ble innført i 2016 videreføres og at det pr 31.12.22 gjøres en avregning med eierkommunene i forhold til faktisk bestilte/leverte timer.

I 2022 er selskapet satt opp med hhv 13 faste årsverk ved kontoret i Løten og 8,2 faste årsverk ved kontoret i Kongsvinger, totalt 22,20 årsverk (23 ansatte). Ved eventuelle vakanser i stillinger vurderes bemanningsbehovet fortløpende. Ved den siste sammenslåingen den 1.1.2014 var for øvrig antall årsverk 25,65 årsverk (27 ansatte). Reduksjonen i antall årsverk siden den gangen er kommet både på forvaltnings- og regnskapsrevisjonsområdet.

Selskapet er oppsatt med å kunne ha følgende bemanning i 2022:

Stillinger	Antall faste årsverk
Daglig leder	1,00 årsverk
Regnskapsrevisorer	14,00 årsverk
Forvaltningsrevisorer	6,20 årsverk
Merkantil sekretær	1,00 årsverk
Totalt	22,20 årsverk

Selskapet bemanner opp med ett fast årsverk på regnskapsrevisjonssiden med virkning fra 1.10.21. Dette er en stillingshjæmmel som har stått ledig siden 1.8.19.

2. GRUNNLAG FOR BUDSJETT 2022

Selskapet forsøker i stor grad å få avstemt avtalte timer i de 16 oppdragsavtalene med det som vedtas som selskapets budsjett for 2022.

For 2022 ser selskapet for seg at følgende timetall avtales i de 16 oppdragsavtalene.

	Eidskog	Elverum	Engerdal	Grue	Hamar	Kongsv.	Løten	Nord-Odal
Timer								
Revisjon av årsregnskapet	575	1 025	250	445	1 125	850	500	470
Attestasjon og uttalelser	125	250	100	125	375	300	100	100
Revisjon av beboerregnskap	10	0	15	0	50	50	0	10
Veiledning/bistand	25	35	20	25	75	50	25	25
Forenklet etterlevelseskontroll	25	25	25	25	25	25	25	25
Mindre undersøkelser	45	150	0	0	0	50	0	25
Forvaltningsrevisjon	300	400	100	230	550	500	175	275
Eierskapskontroll	50	75	0	50	0	75	0	50
Møter i KU og KS	70	75	30	50	50	75	50	50
Totalt (timer)	1 225	2 035	540	950	2 250	1 975	875	1 030
Timepris (kr)	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050
Totale inntekter (kr)	1 286 250	2 136 750	567 000	997 500	2 362 500	2 073 750	918 750	1 081 500

Tabell 1 - del 1

	Ringsaker	Stange	Stor-Elvdal	Sør-Odal	Trysil	Våler	Åmot	Åsnes
Timer								
Revisjon av årsregnskapet	1 250	875	300	580	525	450	500	575
Attestasjon og uttalelser	375	225	75	140	125	150	125	200
Revisjon av beboerregnskap	40	15	15	10	50	10	0	25
Veiledning/bistand	25	25	10	20	25	15	50	50
Forenklet etterlevelseskontroll	25	25	25	25	25	25	25	25
Mindre undersøkelser	0	0	0	25	50	25	25	50
Forvaltningsrevisjon	515	350	200	375	250	250	200	300
Eierskapskontroll	0	0	0	50	25	50	25	75
Møter i KU og KS	75	75	25	50	50	50	50	40
Totalt (timer)	2 305	1 590	650	1 275	1 125	1 025	1 000	1 340
Timepris (kr)	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050
Totale inntekter (kr)	2 420 250	1 669 500	682 500	1 338 750	1 181 250	1 076 250	1 050 000	1 407 000

Tabell 2 – del 2

Dette resulterer i følgende inntekter fra eierkommunene i 2022:

	= 6 265 timer forvaltningsrevisjon m.m.	6 265	1 050	6 578 250
	= 16 475 timer regnskapsrevisjon m.m.	14 925	1 050	15 671 250
Totalt	= 21 190 timer totalt	21 190	1 050	22 249 500

Tabell 3 - oppsummering tabell 1 og tabell 2

I budsjettet for 2021 var det lagt opp til levering av totalt 21 435 timer. I 2022 legger oppdragsavtalene opp til bestilling av 21 190 timer, dvs en reduksjon på 245 timer.

Forannevnte medfører et totalt revisjonshonorar fra eierkommunene i 2021 på kr 22 249 500, mot kr 21 970 875 i 2021, dvs en samlet nominell økning i honorarene fra 2022 til 2021 på 1,01%.

Selvkostprisen på kr 1 050 pr time forutsetter en utfaktureringsgrad på 70% i perioden 01.05-31.12. og 75% i perioden 01.01-30.04 for regnskapsrevisjon, og 70% på forvaltningsrevisjon gjennom hele året.

3. DETALJERT BUDSJETT 2022

Investerings- og driftsbudsjettet for 2022 kan oppsummeres i følgende hovedposter, sammenlignet med budsjett for 2021 og regnskapstall for 2020:

	Regnskap	Budsjett	Budsjett
	2020	2021	2022
INVESTERINGBUDSJETT	(kroner)	(kroner)	(kroner)
Investeringer			
Investeringer i varige driftsmidler	0	400 000	0
Utlån, kjøp av aksjer og andeler	144 382	175 000	175 000
Sum investeringer	144 382	575 000	175 000
Finansiering			
Bruk av lån	0	0	0
Salg av fast eiendom	0	0	0
Tilskudd og refusjoner vedrørende investeringer	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	0	0	0
Salg av aksjer og andeler	0	0	0
Bidrag fra årets driftsbudsjett/-regnskap	-144 832	-575 000	-175 000
Netto avsetninger – dekning av fjorårets merfor	0	0	0
Netto avsetninger –bruk av disposisjonsfond	0	0	0
Sum finansiering	144 832	-575 000	-175 000
Udekket/udisponert	0	0	0

Tabell 4 - del 1

Investeringer i nye bærbare PC-er og skjermløsninger er gjennomført i 2021 for samtlige ansatte i Revisjon Øst IKS. De bærbare PC-ene som ble skiftet ut var i det alt vesentligste anskaffet i 2016 og 2017, mens mange av PC-skjermene gjennomgående var av noe eldre dato, ca 10 år.

DRIFTSBUDSJETT	Regnskap	Budsjett	Budsjett
	2020	2021	2022
	(kroner)	(kroner)	
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-2 929 708	-2 732 000	-2 800 000
Refusjoner	-599 148	-60 000	-60 000
Overføringer - kommuner	-25 841 750	-21 970 875	-22 249 500
Overføringer – mva.komp	-833 510	0	0
Andre driftsinntekter	0	0	0
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>-30 164 116</i>	<i>-24 762 875</i>	<i>-25 109 500</i>
Driftsutgifter			
Lønn inkl sosiale utgifter	21 385 247	20 625 000	21 975 000
Kjøp av varer og tjenester	4 335 221	4 494 875	4 544 500
Overføringer	0	0	0
Overføringer mva.komp	833 510	0	0
Kalkulatoriske avskrivninger	98 603	110 000	190 000
Andre driftsutgifter	0	0	0
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>26 652 581</i>	<i>25 229 875</i>	<i>26 709 500</i>
Driftsresultat	3 511 535	-467 000	1 600 000
Finansposter			
Renteinntekter og utbytte	-102 475	-109 000	-85 000
Renteutgifter	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	0	0	0
Motpost kalkulatoriske avskrivninger	-98 603	-110 000	-190 000
Ordinær resultat	3 712 613	248 000	1 325 000
Avsetninger – disposisjonsfond	4 860 000	0	0
Dekning av tidligere års underskudd		0	0
Bruk av avsetninger – disposisjonsfond	-1 149 857	-823 000	-1 500 000
Bruk av avsetninger – mindreforbruk tidligere år	-141 913	0	0
Brukt til finansering av utgifter i invest.regnskap	144 382	575 000	175 000
<i>Netto Finanstransaksjoner</i>	<i>- 3 712 613</i>	<i>0</i>	<i>-1 325 000</i>
Regnskapsmessig resultat (mindreforbruk)	0	0	0

Tabell 5 - del 2

I regnskapet for 2020 inngår i linjen for utgiftsføring og inntektsføring bokført moms-kompensasjon. Dette forklarer den vesentligste delen av avviket mellom regnskapstall i 2020 og budsjetterte tall for 2021 og 2022. Bruk av fond i 2020 og 2021 har skjedd i forhold til å tilpasse bemanning til ny oppdragsmengde etter at Innlandet fylkeskommune valgte Innlandet Revisjon IKS som revisor fra 2020. Bruk av fond i 2022 tilskrives behov for å styrke selskapets bemanning i forhold til å ha leveringsdyktighet i forhold til kapasitet på bestillinger mm som kommer fra kontrollutvalget, og samtidig ha en mannskapsstyrke som takler lenger sykdoms- og fravær hos selskapets ansatte.

F.o.m. 2015 har selskapet måtte utgiftsføre 1/7 i premieavvik. Regnskapsåret 2015 var det første regnskapsåret at selskapet ikke lenger fant grunnlag for å fortsette med å amortisere premieavvik over ett år, men måtte i stedet velge amortisering over 7 år for å kunne gå i balanse budsjettmessig.

4. HONORAR FRA EIERKOMMUNER, REGNSKAPSREVISJON, FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL

4.1. Forventet utvikling i revisjonshonorar 2022-2025

Honorarene fra eierkommunene forventes å utvikle seg som følger i den kommende 4 årsperiode ¹²:

Totalt	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Innlandet fylke	850 000	-	-	-	-	-
Eidskog	1 250 000	1 281 250	1 286 250	1 324 838	1 364 583	1 405 520
Elverum	2 100 000	2 126 875	2 136 750	2 200 853	2 266 878	2 334 884
Engerdal	590 000	553 500	567 000	584 010	601 530	619 576
Grue	950 000	973 750	997 500	1 027 425	1 058 248	1 089 995
Hamar	2 350 000	2 357 500	2 362 500	2 433 375	2 506 376	2 581 568
Kongsvinger	2 050 000	2 075 625	2 073 750	2 135 963	2 200 041	2 266 043
Løten	900 000	922 500	918 750	946 313	974 702	1 003 943
Nord-Odal	1 030 000	1 055 750	1 081 500	1 113 945	1 147 363	1 181 784
Ringsaker	2 390 000	2 398 500	2 420 250	2 492 858	2 567 643	2 644 672
Stange	1 640 000	1 655 375	1 669 500	1 719 585	1 771 173	1 824 308
Stor-Elvdal	710 000	702 125	682 500	702 975	724 064	745 786
Sør-Odal	1 275 000	1 306 875	1 338 750	1 378 913	1 420 280	1 462 888
Trysil	1 125 000	1 153 125	1 181 250	1 216 687	1 253 188	1 290 784
Våler	1 025 000	1 050 625	1 076 250	1 108 538	1 141 794	1 176 047
Åmot	1 000 000	1 025 000	1 050 000	1 081 500	1 113 945	1 147 363
Åsnes	1 300 000	1 332 500	1 407 000	1 492 686	1 537 467	1 583 591
Totalt	22 535 000	21 970 875	22 249 500	22 960 464	23 651 095	24 358 753

Tabell 6 - del 1

4.2. Forventet utvikling i regnskapsrevisjonshonorar særregnskap 2022-2025

I tillegg til forannevnte budsjetter selskapet med følgende andre inntekter (i kroner) i 4 årsperioden:

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Honorar særregn.	2 929 708	2 732 000	2 814 000	2 898 000	2 985 000	3 074 500

Tabell 7

¹ Omfatter regnskapsrevisjon, revisjonsuttalelser, bistand og veiledning, samt revisjon beboerregnskap og spillemiddelregnskap og begrenset kontroll med økonomiforvaltningen, samt forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og mindre undersøkelser/særskilte bestillinger

² Indeksregulert med 3 % årlig prisvekst

Inntektsanslaget er tatt ned for perioden 2022-2025 i forhold til regnskap 2020, siden det kan forventes et bortfall av revisjonsoppdrag i kirkelig sektor på grunn av ny organisering av statskirken.

Selskapet, som et egenregiselskap, kan ikke ha en omsetning til andre som overstige 18-20 % av omsetningen. Budsjetterte inntekter knyttet til revisjon av særregnskap sett i forhold til omsetning til eierkommunene er som følger:

	2021	2022	2023	2024	2025
Honorar særregnskap % av omsetning kommuner	12,2%	12,2%	12,2%	12,2%	12,2%

Tabell 8

5. SELSKAPETS UTFORDRINGER PÅ KORT OG LANG SIKT

Selskapets prioriterte arbeidsmål fremover er:

- Delta i anbudskonkurranser i (fylkes-)kommuner innenfor både regnskaps- og forvaltningsrevisjon innenfor en maksimal årlig ramme på 1,5 mill. kroner totalt sett (fortsatt innenfor total omsetning til andre under 20% av omsetning til eierkommuner).
- Søke forpliktende samarbeid med andre kommunale revisjonsselskaper, eventuelt sammenslåinger. Førsteprioritet er Romerike Revisjon IKS. Hovedkontor kan ligge på Jessheim, mens lokasjonene i Løten og Kongsvinger videreføres som i dag både med regnskapsrevisorer og forvaltningsrevisorer
- Å sikre forutsigbare rammebetingelser hos eksisterende eierne som sikrer langsiktig perspektiv på drift av virksomheten, økonomisk og revisjonsfaglig for å sikre robustheten i selskapet. Forutsigbare rammebetingelser bidrar til å utvikle arbeidsmiljøet
- Årlige eiermøter

Alle arbeidsmålene har høy fokus i 2022.

Løten, den 27.08.2021

styret for Revisjon Øst IKS

_____
Per Kristian Hammer
styreleder (sign)

_____
Gro Elisabeth Bråten
nestleder (sign)

_____
Liv Johanne Næsheim (sign)

_____
Ivar Elias Lingaas (sign)

_____
Kari Lagertha Gjelsnes
ansatt representant (sign)

_____
Magnus Michaelsen
ansatt representant (sign)

Morten Alm Birkelid

_____
Morten Alm Birkelid
daglig leder

Økonomiplanoversikt 2022-2025	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Obligatorisk oppstilling jf IKS-lov § 18 og tilh forskrift	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Driftsbudsjett						
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 929 708	-2 732 000	-2 800 000	-2 814 000	-2 898 000	-2 985 000
Refusjoner	-559 148	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Overføringer - kommuner	-25 841 750	-21 970 875	-22 249 500	-22 960 000	-23 651 000	-24 360 000
Overføringer - mva.komp	-833 510	-	-	-	-	-
Andre driftsinntekter	-	-	-	-	-	-
Sum driftsinntekter	-30 164 116	-24 762 875	-25 109 500	-25 834 000	-26 609 000	-27 405 000
Driftsutgifter						
Lønn inkl. sosiale utgifter	21 385 247	20 625 000	21 975 000	22 126 000	22 792 000	23 475 000
Kjøp av varer og tjenester	4 335 221	4 494 875	4 544 500	4 410 000	4 310 000	4 310 000
Overføringer	-	-	-	-	-	-
Overføringer - mva.komp	833 510	-	-	-	-	-
Kalkulatoriske avskrivninger	98 603	110 000	190 000	85 000	85 000	85 000
Andre driftsutgifter	-	-	-	-	-	-
Sum driftsutgifter	26 652 581	25 229 875	26 709 500	26 621 000	27 187 000	27 870 000
Driftsresultat	-3 511 535	467 000	1 600 000	787 000	578 000	465 000
Finansposter						
Renteinntekter og utbytte	-102 475	-109 000	-85 000	-75 000	-75 000	-75 000
Renteutgifter	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Motpost kalkulatoriske avskrivninger	-98 603	-110 000	-190 000	-85 000	-85 000	-85 000
Ordinært resultat (resultat før interne finansieringstrans)	-3 712 613	248 000	1 325 000	627 000	418 000	305 000
Interne finansieringstransaksjoner						
Avsetninger	4 860 000	-	-	-	-	-
Dekning av tidligere års underskudd	-	-	-	-	-	-
Bruk av tidligere avsetninger - disposisjonsfond	-1 149 857	-	-	-	-	-
Bruk av avsetninger - mindreforbruk tidligere år	-141 913	-823 000	-1 500 000	-827 000	-638 000	-545 000

Brukt til finansiering av utgifter i investeringsregnskapet	144 382	575 000	175 000	200 000	220 000	240 000
Netto finanstransaksjoner	3 712 612	-248 000	-1 325 000	-627 000	-418 000	-305 000

Regnskapsmessig resultat (mindreforbruk)

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

Arkivsak-dok. 18/00012-98
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Våler kontrollutvalg 2019-2023	18.10.2021

SAK V-58/21 ORIENTERING OM REVISJONSSTRATEGIEN FOR REVISJONSÅRET 2021

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar orienteringen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2021 til orientering

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Oppdragsavtalen har informasjon om ressursbruken på de ulike oppdragene i Våler kommune, denne er relatert til budsjettet for 2021. Oppdragsavtalen inneholder bl.a. en oversikt over tidsbruken til regnskapsrevisjon og **revisjonsstrategien** er en orientering om hva regnskapsrevisjonen inneholder, dvs. hvilke planer som Revisjon Øst IKS har for revidering av kommuneregnskapet i 2021. Revisjonen skal i sitt arbeid følge ulike revisjonsstandarder, og følgende er sagt i revisjonsstandarden (ISA 300) om planlegging:

Planlegging av en revisjon innebærer utarbeidelse av den overordnede revisjonsstrategien for oppdraget samt utarbeidelse av en revisjonsplan. Dekkende planlegging er til nytte for regnskaps-revisjonen på flere måter, og bidrar blant annet til å: (Jf. punkt A1–A3)

- Hjelp revisor med at det i tilstrekkelig grad fokuseres på viktige deler av revisjonen.
- Hjelp revisor med å identifisere og løse eventuelle problemer i rett tid.
- Hjelp revisor med å organisere og styre revisjonsoppdraget slik at det kan utføres på en mål- og kostnadseffektiv måte.
- Bidra til å velge medarbeidere til revisjonsoppdraget som har kapabiliteter og kompetanse som er formålstjenlig til å kunne håndtere forventede risikoer, og til å fordele arbeidsoppgaver på en egnet måte.
- Gjøre det lettere å styre og følge opp medarbeiderne på oppdraget, og å gjennomgå arbeidet deres.

- Bidra til å koordinere arbeid utført av andre revisorer eller eksperter, der dette er relevant.

Disse planene for 2021 legges først fram nå, fordi revisjonen starter med planleggingen av revisjonshandlinger for inneværende års regnskap (for 2021) først når foregående år er ferdig (2020). Endelig rapportering for revisjonsstrategien legges frem når kommuneregnskapet blir behandlet, i april/mai hvert år, men det blir også en interimrapportering underveis. Denne legges fram enten i det siste møtet før nyttår eller det første møtet etter nyttår.

Revisjon Øst IKS ved regnskapsrevisor Erik Timland-Rismoen er invitert til å gjøre rede for saken.

Arkivsak-dok. 18/00012-101
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang	Møtedato
Våler kontrollutvalg 2019-2023	18.10.2021

SAK V-59/21 PLAN FOR FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar revisjonens informasjon til orientering.

Vedlegg:

1. Plan for etterlevelseskontroll (Ettersendes)
2. Risiko og vesentlighetsvurdering (Ettersendes)

Saksframstilling:

Etter den nye kommuneloven § 24-9 skal regnskapsrevisor "se etter at kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak". Dette er en relativt ny oppgave for regnskapsrevisor og benevnes forenklet etterlevelseskontroll.

Revisor skal basere sin oppgave på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges frem for kontrollutvalget. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget på resultatet av denne kontrollen. Kommunedirektøren skal ha kopi av rapporten.

Kontrollutvalget behandlet en rapport for gjennomgang av 2020-regnskapet, jf. sak E- 39/21 *Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen"*. Nå skal gjennomgangen for regnskapet 2021 planlegges.

Revisjon Øst ved regnskapsrevisor Erik Timland-Rismoen gir en orientering om saken.

Arkivsak-dok. 18/00067-46
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang

Møtedato

Våler kontrollutvalg 2019-2023

18.10.2021

SAK V-60/21 SAMTALE MED ORDFØREREN

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer ordfører May-Liss Sæterdalen til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Våler kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Arkivsak-dok. 18/00104-44
Saksbehandler Eskil Kristiansen

Saksgang

Møtedato

Våler kontrollutvalg 2019-2023

18.10.2021

SAK V-61/21 EVENTUELT

Forslag til vedtak/innstilling:

Ingen forslag til vedtak.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling: